

Flacăra 8

Magazin ilustrat fondat în 1911 ● 5.000 lei ● anul 1998

SALA DE
LECTURĂ

Iosif Sava:

*„Din Televiziunea română
voi pleca direct la cimitir“*

S.I.A.S.-UL
fără cagulă



DELFIN

CONSTRUCT



Palat Știrbei Bufta

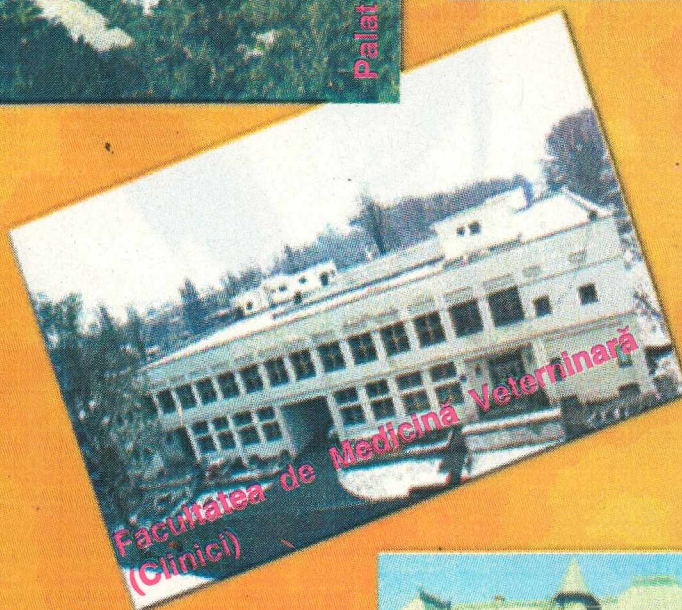
Este o societate cu capital integral privat, înființată în anul 1992, având ca profil de activitate execuția lucrărilor în domeniul construcțiilor și o cifră de afaceri de peste 100 miliarde lei.
Delfin Construct realizează toate tipurile de lucrări în domeniile:

- construcții civile și industriale.
- construcții hidrotehnice.
- construcții social-culturale.
- drumuri și poduri.
- restaurarea clădirilor din patrimoniul național.
- amenajări interioare.
- tâmplărie și confecții metalice.
- instalații și placări interioare și exterioare.
- consultanță și proiectare în construcții.

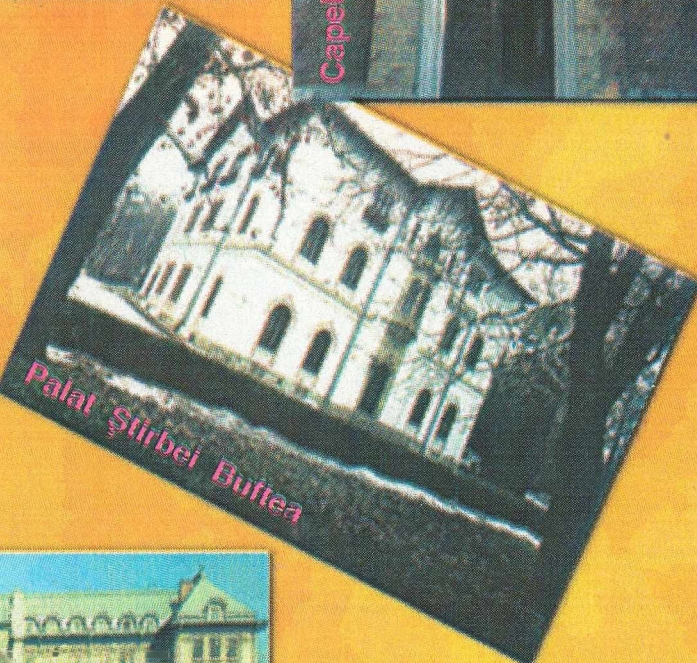
**S.C. Delfin Construct S.R.L. – str. Sebastian
nr. 136, sector 5, București, telefon
410.14.80, fax 410.24.67.
Înregistrată la Registrul Comerțului sub nr.
J40/4738/1991, cod fiscal R 1578410, cont
40720508 – Banca Agricolă – S.A.R.B.**



Capela Palatului Știrbei



Facultatea de Medicină Veterinară
(Clinici)



Palat Știrbei Bufta

De ce Delfin Construct?

Pentru că:

- Si-a dovedit capacitatea de a lucra la cele mai înalte standarde în domeniu.
- Promovează cele mai noi descoperiri, acordând atenție specială inovațiilor și invențiilor în domeniul tehnologiilor moderne, având și o forță de muncă cu înaltă calificare.
- Datorită calității lucrărilor a câștigat licitații publice la care au participat și firme vechi, cu tradiție în domeniu.
- Are o bogată experiență în realizarea multor lucrări, cum ar fi: restaurarea Facultății de Medicină Veterinară și a Institutului de Cercetări Zootehnice din București, amenajarea bazelor turistice Pantelimon și Tineretului, restaurarea exterioară a Palatului Știrbei din Bufta și a Capellei acestuia, Platforma comercială I.D.M.S. din București, Hala de producție CAMEL-ROCI, Alimentarea cu apă a



Institutul Național de Cercetări
Zootehnice

orașului Bufta, precum și amenajarea și execuția de drumuri în acest oraș, Vile și locuințe, Complex alimentar și benzinărie în orașul Bufta, Complex comercial în comuna Afumați, Mănăstirea Bărsana din Maramureș.

– Execută lucrări cu rapiditate și la prețuri scăzute.

– Are cei mai buni parteneri în țară și peste hotare, cele mai bune tehnologii și materiale fiind rezultatul colaborării cu: Menatwork Est Prefabricate, Macari Center, Noroc S.R.L. și Proterm din Italia, Lindab Sisteme din Germania, Promex S.A., Robiplast și Romstal din România.

– Primirea Trofeului World Quality Commitment, 1997, este o dovadă a recunoașterii angajamentului și grijii pe care o are Delfin Construct pentru calitate, pentru pregătirea și bunăstarea angajaților și pentru problemele de mediu.

S.C. Delfin Construct – sponsor al Fundației „Premiile Flacăra”

Serviciul
MoneyGram
prin
BANCA
COMERCIALA
ROMANA



Serviciul *MoneyGram* reprezintă cea mai rapidă, sigură și comodă cale de a trimite și primi bani de pe tot globul în doar câteva minute.

Nu se poate compara cu nimic altceva.

Comisionul variază în funcție de suma transferată și se plătește numai de către expeditor.

BANCA COMERCIALA ROMANA pune la dispoziție serviciul *MoneyGram* în unitățile sale din:

Arad

Brașov

București

– Sediul Central

Brăila

Cluj

Constanța

Iași

Pitești

Sibiu

Suceava

Timișoara



Sumar



Memento

Iosif Sava și Flacăra

6

Reportaj

S.I.A.S.-ul fără cagulă

8

Spectacol politic

Dictatura sindicală
Vorba zboară, dar mai cade câte-o pană...
O vizită cu surprize

11

Cronică mărunță

Parchetului General i se pregătește ceva
Sexul prin mica publicitate, o afacere rentabilă

14

Anchetă

Școala românească produce șomeri cu diplomă

16

Externe

Și terorismul se mondializează...
Sexgate: Epilog sau prolog?

20

Interviu

George Arion în dialog cu Sorin Roșca Stănescu
„Da, cred că vom ieși din criză”!

23

Homo viator

Sub Crucea Sudului (3)

27

Mașina de scris

Mică antologie de poezie erotică

30

Teatru

La vie en rose cu premii (2)

32

Film

Mica sirenă
G.I. Jane

34

Viață mondenă

Talisman-ii sunt stresați de hărțuiala admiratoarelor
Maia Morgenstern și Adriana Trandafir joacă în filmul „Patul lui Procust”

37

Sport

C.M. de baschet: Grecii s-au temut de americani și au încasat-o de la sârbi
Cupele europene: Cercul vicios

40

Utilități, rețete

42

Horoscop

44

Divertisment

45





A dispărut și Iosif Sava, împătimitul de muzică și de cultură, cel mai bun moderator de televiziune pe care l-am avut și parcă rămân tot mai puțini cei care pot fi socotiți embleme pentru spiritualitatea noastră. A dispărut purtând o mare amărăciune în suflet – aceea de a fi fost scos din televiziunea română după ce a slujit-o cu un devotament fără margini. S-a adevărit astfel, ceea ce declara cu un sumbru presentiment : „Din Televiziunea română voi pleca direct la cimitir“.

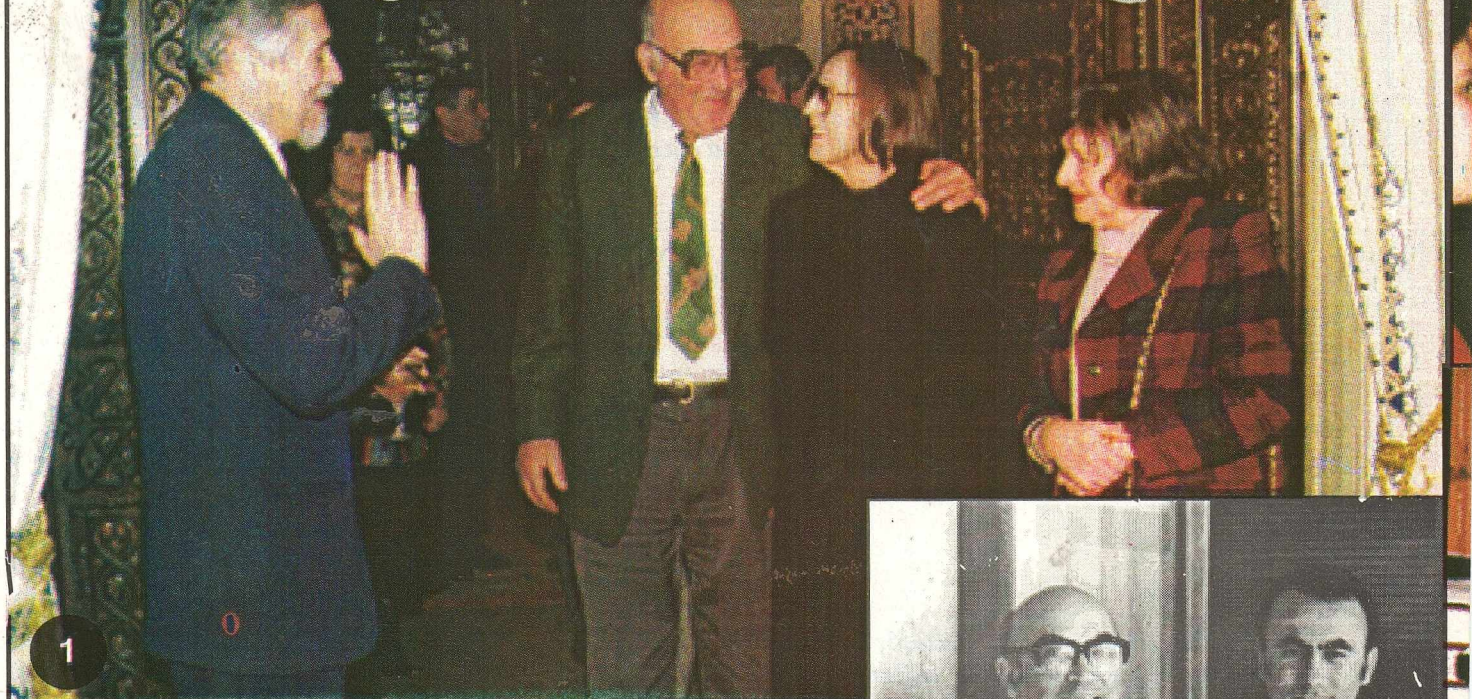
LISTA LUI SAVA

Iubirea cu patimă a muzicii, dragostea față de cultură, respectul nețărnut al valorilor, disprețuirea ignoranței, dorința de împrietenire cu personalitățile din orice domeniu, propagarea cunoștințelor în cele mai diverse medii, puterea de a rezista atacurilor injuste, încrederea în forța oamenilor de a se depăși prin cunoaștere, capacitatea de a cuprinde într-un tot armonios ce au mai bun tradiția și lumea actuală, iubirea cu patimă a muzicii, bucuria de a descoperi noi talente, îngrijorarea provenită din alunecarea, uneori, a contemporaneității spre derizoriu, elogiul frumuseții și desăvârșirii, punerea în prim plan a celor care merită să devină repere, refuzul minciunii și compromisului, eleganța în relațiile interumane, mândria de a aparține unui popor care a oferit câteva exemple strălucite de perfecțiune, munca fără răgaz și fără dorința de a obține aplauze și recompense, tenacitatea în urmărirea realizării unui

destin propriu, iubirea cu patimă a muzicii, admirația acordată profesioniștilor, elogiul împlinirii multilaterale, visarea unui univers tandru, îndoiala creatoare de energii, stimularea celor modești și înzestrați ca să se exprime cu vigoare, persiflarea impostorilor, șăgălnicia în conversație, dorința de a ne măsura cu vârfurile din orice parte a planetei, capacitatea de mirare în fața miracolelor din natură și societate, bunătatea, umorul fin, oroarea de grosolănie, preocuparea de a aduce altora mulțumiri sufletești, contemplarea vieții ca o reprezentare mereu interesantă, înțelegerea erorilor mărunte, aspirația de a fixa puncte de stabilitate în haosul informațional, performanța de a aduce muzica clasică într-un spectacol total și modern de televiziune, năzuința spre fericire, iubirea cu patimă a muzicii, iubirea cu patimă a muzicii, socotită o chintesență a comunicării umane...

Sergiu Brion

Iosif Sava și F



1

S-a născut la data de 15 februarie 1933.

A absolvit Facultatea de Filosofie a Universității din București și Academia de Muzică din București.

Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din 1972.

În 1951 și-a început activitatea profesională ca editor muzical la Radiodifuziunea Română, iar din 1969 până în 1990 a fost redactor/ realizator în Televiziunea Națională Română TVR.

Din 1990 și până în 1993 a fost redactor șef al Departamentului de Muzică din TVR, iar în ultimii cinci ani a fost redactor șef al Redacției Culturale a TVR.

În 1997 a fost numit director interimar al Departamentului Viață Spirituală, Cultură, Educație din TVR.

Autor de emisiuni radio precum „Invitațiile Eutherpei” 1972-1976, „Cronica muzicală”, „Viața muzicală în actualitate”.

Din 1980 și până în mai 1998 a realizat emisiunea săptămânală „Serata muzicală TV”, pentru programul 2 al TVR.

Și-a început activitatea publicistică încă din 1951 și a semnat 53 de lucrări de popularizare a muzicii.

A fost pianist/ clavecinist în diverse formații muzicale românești.

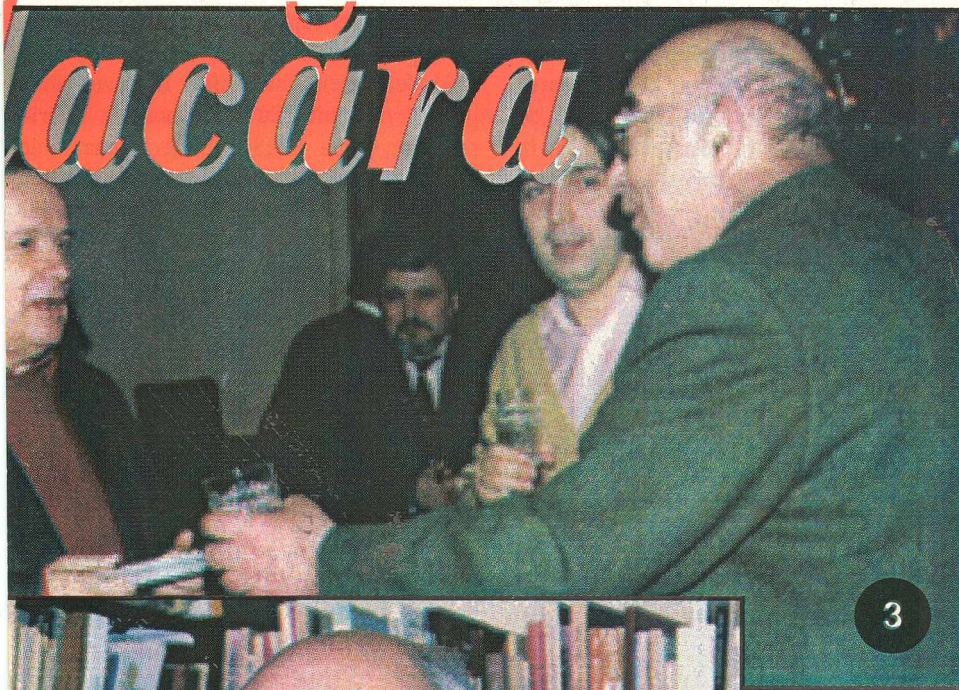
A primit:

- Premiul Academiei Române
- Premiul Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor (de șase ori)
- Premiul Asociației Profesioniștilor de televiziune (de patru ori)
- Premiul Pamfil Șeicaru
- În 1993 a fost laureat al Premiilor „Flacăra”.



2

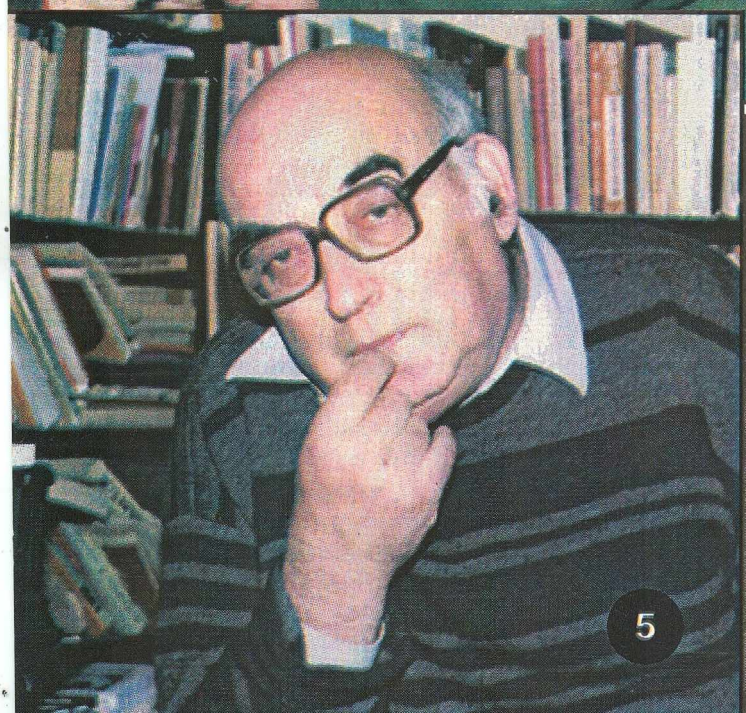
Flacăra



3



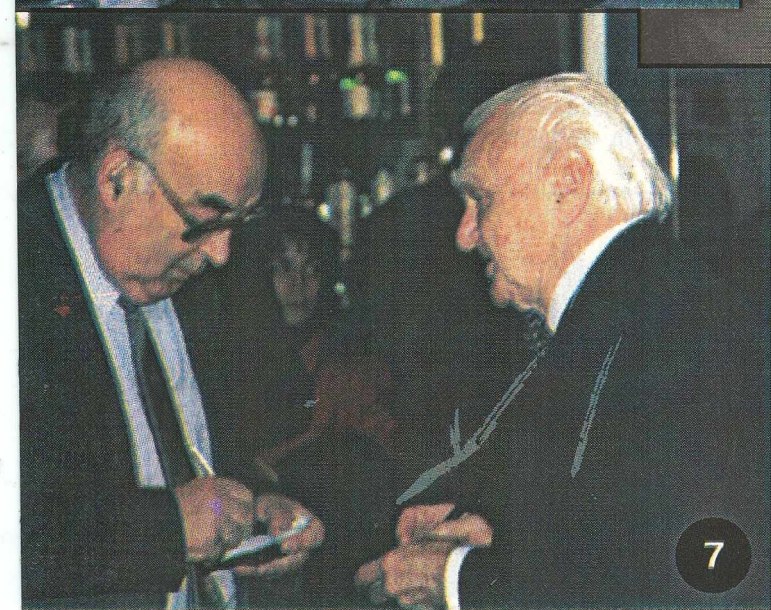
4



5



6



7

Iosif Sava a fost unul dintre prietenii Publicațiilor „Flacăra”. El însuși premiat de Flacăra în 1993, a ținut să fie prezent la multe din manifestăriile organizate de noi. Iată-l în ianuarie 1997, la Cotroceni, la Gala Premiilor „Flacăra”, ținând-o tandru de umeri pe Leopoldina Bălănuță, alături fiind și Doamna sa, și președintele Emil Constantinescu (foto 1). În anii ‘80, împreună cu George Arion, la Costinești (foto 2). Tot în 1997, discutând cu Cristian Topescu (foto 3). Chiar și la o festivitate Iosif Sava își notează idei pentru o viitoare „Serată” (foto 4). Iosif Sava și cei mai puternici aliați ai săi – cărțile (foto 5). Un schimb de cărți de vizită cu ambasadorul Marii Britanii la București, Andrew Bache (foto 6). Ion Rațiu vorbește, Iosif Sava consemnează (foto 7).

Filmele americane și nu numai au adus în atenția publicului românesc o serie de personaje nemaipomenite. Agentul 007, John Spartan, Walker – polițist texan sau Renegatul au o serie de lucruri comune: forță, agilitate, grad mare de instruire în lupta corp la corp, măiestrie desăvârșită în mânuirea armelor, stăpânire de sine, curaj ș.a.m.d. Dar dincolo de fantezia scenariștilor și de trucurile puse la cale pe platourile de filmat ori în buncărul de montaj, acești eroi își găsesc echivalentul și-n viața de zi cu zi. Peste tot în lume există unități anume pregătite care se ocupă de crima organizată, sechestrări de persoane sau trafic de droguri. În România, unitățile cu pricina poartă numele de trupe speciale și sunt în număr de 3. Serviciul Independent pentru Intervenții și Acțiuni Speciale (SIAS) în cadrul IGP, Brigada Antiteroristă în cadrul SRI și DIAS (echivalentul SIAS) în cadrul Poliției Capitalei. Articolul pe care l-am realizat la sediul SIAS din Șoseaua Ștefan cel Mare își propune să dezvăluie o serie de aspecte legate de activitatea acestui serviciu, de personalul său și nu în ultimul rând să facă o distincție între fantezia peliculei și realitatea cotidiană.

Scurt istoric

Până în 1993 Serviciul de Intervenții nu a avut un suport concret. El a funcționat în cadrul Brigăzii pentru Asigurarea Ordinii și Liniștii Publice (BAOLP) care aparținea de Poliția Capitalei. Entuziasmul celor de la BAOLP a dus la formarea unui nucleu de oameni care au efectuat singuri pregătirea necesară unui serviciu de intervenții, datorită bunăvoinței și dotărilor proprii, dar și cu sprijinul comandanților. În 1993 s-a creat cadrul legislativ al SIAS, însă acesta funcționa pe lângă Brigada de Combateră a Crimei Organizate și număra doar 16 membri. Abia în 1995 SIAS a devenit o structură independentă, în cadrul IGP. În momentul de față serviciul numără 62 de membri la cârma cărora se află colonelul Stan Negruș, secondat de maiorul Teodor Stanca.

Din statutul de funcționare al Serviciului de Intervenții cităm: „intervenirea prin procedee și metode specifice în cadrul săvârșirii unor acțiuni grave, combaterea acțiunilor teroriste, capturarea sau neutralizarea infractorilor deosebit de periculoși sau înarmați, eliberarea ostaticilor, a persoanelor răpite sau sechestrate”. Tot SIAS se ocupă de actele tero-

riste care nu ating siguranța națională (de cele care ating siguranța națională se ocupă Brigada Antitero) și de asigurarea protecției demnitarilor din ministerele de interne ale altor țări, aflați în vizită în România. În ceea ce privește restaurarea ordinii publice, trupele speciale ale IGP se implică doar în cazuri cu totul

Cheltuielile care se fac cu un membru al trupelor speciale sunt de 4-5 ori mai mari decât cele întreprinse în cazul unui polițist obișnuit. Cu toate acestea salariile celor de la SIAS nu diferă prea mult de cele ale celorlalți lucrători din Ministerul de Interne. Din această cauză, după cum ne-a declarat unul dintre



Text: CIPRIAN ENEA ■
Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

excepționale, când formațiunile abilitate sunt depășite de situație.

Fiecare din membrii SIAS este foarte bun într-un anumit domeniu

Dacă din punctul de vedere al dotării (cu excepția armamentului) Serviciul nu stă chiar pe roze, calitatea personalului este cea care compensează deficiențele materiale. Membrii SIAS au fost recrutați după două criterii. Primul criteriu a fost acela al „punctului forte”. Fiecare dintre ei trebuia să fie foarte bun specialist într-un domeniu gen: trasul cu pistolul, cu pușca cu lunetă, judo, arte marțiale, conducere auto, organizare internă ori în sectorul judiciar. Al doilea criteriu a fost acela al testelor fizice și psihologice. În momentul de față membrii serviciului provin din BAOLP, din SPP, din MAPN și oarecum din viața civilă. Pentru fiecare din posturile disponibile de-a lungul timpului s-a dat un concurs, lucru care este valabil în continuare.

comandanții serviciului, necesarul de 5000 calorii/zi nu este asigurat în mod corespunzător. Aproape toți componenții trupe se confruntă cu deficiențe de calciu și magneziu, ceea ce duce la numeroase accidente, cu precădere în timpul obligatoriilor antrenamente zilnice. În topul listei celor mai afectate regiuni ale corpului se află umărul, picioarele, mâinile, plămânii (apar permanent răceli) și coloana vertebrală.

Misiunea este cheia de boltă a băieților din SIAS

Mayorul Teodor Stanca este un tip înalt (1,90), brunet, cu o statură athletică. Este căsătorit (soția sa lucrează ca ofițer la



Aspecte dintr-o luptă în care este folosit un procedeu de Aikido

cercetări penale) și are un băiat de 9 ani. În 1988 a absolvit ca ofițer de poliție -- în aceeași promoție cu soția sa -- și din 1993 ocupă funcția de adjunct al șefului SIAS. Acesta ar fi, în câteva cuvinte, portretul celui care ne-a introdus în universul misiunilor cu care se confruntă zilnic subordonații săi: „O misiune începe în momentul în care ni se dă un ordin sau când apare un plan de operare de la conducerea Inspectoratului. De regulă, acțiunile noastre sunt executate în colaborare cu alte direcții: poliția criminală, poliția economică, poliția transporturi. În teritoriu acționăm împreună cu polițiile locale. Am avut însă și cazuri în care am acționat singuri și pe care le-am rezolvat foarte bine. Pot să vă dau ca exemplu arestarea lui Zaher Iskandarani, pe care Poliția se chinuia să-l prindă de doi ani de zile... Să revenim la ceea ce spuneam la început. După primirea ordinului, în 10-15 minute ne echipăm și pornim la locul acțiunii. Mijloacele de deplasare nu sunt deosebite, deoarece folosim mașinile din dotare, la fel ca și celelalte secții. E drept că avem autospecialele acelea mari pe care le-a văzut toată lumea la televizor și că în teritoriu ne deplasăm de regulă cu elicopterul.

Durata unei misiuni variază de la caz la caz. Cele mai dificile sunt cele în care avem de-a face cu luare de ostatici sau cu infractori înarmați. Atunci, durata efectivă de intervenție este 5-10 secunde, pentru că nu ne putem permite mai mult. Ordinea priorității este următoarea: evitarea rănirii cetățeanului, evitarea rănirii noastre și, dacă este posibil, evitarea rănirii infractorilor. Aici aș vrea să menționez că băieții noștri nu au omorât niciodată vreun infractor, dar nici vreun membru SIAS nu a murit în luptă (maiorul își face cruce și bate-n birou de trei ori). Am însă și activități operative care durează câteva zile: supravegherea unei locuințe sau a unei persoane,

culegerea de informații, operațiunile de salvare a victimelor în cazul calamităților naturale (am participat în urmă cu câțiva ani la operațiunile de după inundațiile din Moldova și Olt), asigurarea protecției martorilor.

Foarte mult timp ne ia organizarea unui flagrant, operațiune considerată de noi cea mai subtilă și mai delicată. Flagrantul are loc în locurile publice (de regulă restaurante, acolo unde infractorul se simte în siguranță. Un infractor versat nu se aruncă din prima.... Mai întâi vine și filmează locul și fețele celor prezenți. De multe ori dă senzația că va acționa, în speranță că dacă este urmărit agenții se vor da la gol, dar își anulează întâlnirea cu el mai târziu. Mai sunt și alte trucuri ale infractorilor, pe care le contracțăm cu metode specifice, dar nu e bine să deconspirăm prea mult. Cert este că SIAS a apărut aproape în toate cazurile care au făcut vâlvă în România, începând cu focoasele de rachetă de la Turnu Severin din 1994 (când băieții noștri au stat prin boscheți, pe străzi sau prin mașini câteva zile) și culminând cu Afacerea Țigareta II sau cu teroristul belgian de origine română, de la Brașov.“

Între mulțumiri dumnezeiești și denigrare publică

Serviciul de Intervenții nu scapă nici el, asemeni întregii poliții, de momente în care mass-media (și implicit opinia publică) îl umple de noroi. O astfel de situație petrecută cu doar câteva luni în urmă a făcut deja carieră în presa autohtonă. Amănunte ne oferă același maior Stanca: „În afacerea Țigareta II noi am fost cei care l-am reținut pe Dumitru Popescu și tot noi am participat la transportul lui Truțulescu de la Arad la București. În primul caz, lucrurile au luat o întorsătură destul de ciudată. Am primit informațiile despre cel pe care urma să-l



Poziție defensivă standard (față)

reținem, l-am urmărit și am acționat conform uzanțelor. În momentul în care Dumitru Popescu s-a urcat în mașină, 4-5 băieți de-ai noștri echipați în combinezoane negre pe care scria Poliția l-au înconjurat, s-au legitimat, i-au spus că sunt de la Poliție și i-au cerut să iasă din mașină. El s-a opus, a vrut să pornească mașina, dar din cauza grabei cu care a acționat nu a corelat cum trebuie pedalele de accelerație și ambreiaj. Mașina a înaintat puțin,

din inerție, după care s-a oprit. Când oamenii noștri s-au dus la el, Dumitru Popescu a băgat mâna sub haină. Or, în momentul când într-o astfel de situație cineva își bagă mâna sub haină, nu mai stai să te porți cu binișorul, pentru că acolo poate avea oricând o armă. Ei aveau armele pregătite și strigau toți „Stai, Poliția!“ și el spunea în replică, cât îl ținea gura: „Nu sunteți Poliția. Să vină Poliția!“ Atunci echipa a acționat. S-au repezit la el, l-au scos din mașină și, în momentul altercației, el s-a izbit cu capul de pământ și și-a făcut acea julitură de la frunte. Mai mult, până l-au băgat în mașina noastră, s-a ținut tot timpul cu mâinile de burtă și și-a provocat o serie de vânătăi. În timpul drumului repeta întruna ca să-l ducem la Poliție, că noi nu suntem polițiști. Abia când a ajuns la Cercetări penale a răsuflat ușurat. Eu personal am mers la el și l-am întrebat: „Bine, domnule, de ce a trebuit să faci tot circul ăsta?“. „Domnule maior, mi-a răspuns el, credeam că-s oamenii lui Truțulescu și că vor să mă omoare. Înainte de transport, Truțulescu ne-a dus la Cotroceni pe mine, pe arabul ăla și pe încă vreo doi și ne-a spus că dacă vorbim prea mult ne lichidează.“ Inițial Dumitru Popescu ne-a mulțumit ca unor salvatori, spunându-ne că nu are nici o pretenție și că-i bucuros că a scăpat cu viață. Dar, la intervenția avocatului, a uitat totul. Și-a arătat în fața ziariștilor julitura, și-a scos certificat medico-legal și a susținut sus și tare că Poliția l-a stricat cu bătaia. Păi, după cum au stat lucrurile în momentul arestării, dacă era să ia bătaie cu adevărat, vă spun eu că arăta cu totul altfel și câteva săptămâni



Poziție defensivă standard (profil)

de zile le-ar fi petrecut cu siguranță pe patul spitalului. În plus, arestarea s-a făcut în dreptul unor terase, unde se afla destulă lume.“

Cezar – specialistul numărul unu în karate

Specialistul numărul 1 în karate al SIAS este Cezar. Multiplu campion național și dublu vicecampion european (Amsterdam 1993, Londra 1995), Cezar are în momentul de față 3 dan în Wado ryu și 2 dan în Shotokan. La nici 32 de ani, el este instructorul lotului de karate al Ministerului de Interne. A început artele marțiale la 15 ani cu Dan Stuparu și și-a desăvârșit pregătirea cu Sabino Frederico Tavarez, Florentin Marinescu, Chiriaco Berengario – Italia și Salvatore Tringali – Olanda. Karate-ul l-a ajutat să o cunoască pe actuala sa soție, în sala de antrenament. Tot datorită artelor marțiale a fost recrutat în 1990 de SPP. „Am părăsit serviciul SPP după doar câțiva ani – ni se destăinuie Cezar – deoarece nu-mi puteam desfășura în voie activitatea competițională. Timp de 2 ani am asigurat paza unor persoane sus-puse, dar meseria asta m-a scârbit. Când un boss își trage o gardă de corp, de cele mai multe ori el nu o vede ca pe cineva care-și riscă pielea ca să i-o apere pe a lui, ci ca pe un bun propriu. Băieții de bani gata ajung să se laude cu bodyguardul așa cum se laudă cu mașina sau cu curva cu care au fost în pat în seara trecută. Câteodată bodyguardul este silit să fie părtaș la o serie de măgării. Din aceste motive, în momentul când au venit câțiva foști colegi să mă cheme să lucrez la SIAS, am spus da, chiar dacă aveam

să câștig mai puțin bani. Comparativ cu necesitățile, salariul este insuficient. Ca să vă dau un exemplu, eu pe 4 nopți de lucru la un club bucureștean câștigam cât câștig la IGP într-o lună. Dar îmi place foarte mult ceea ce fac aici, și, chiar dacă o să vi se pară ciudat, pun frumusețea serviciului înaintea banilor. Îmi place să merg tot timpul în întâmpinarea pericolului.

Acest lucru mi se

potrivește ca o mănășă. Asta nu înseamnă că-s maniac, nebun sau obsedat. Sunt conștient de riscuri. Tocmai de-aceia încerc să mă pregătesc cât mai bine, să fiu cât mai bun. Când soția mea a aflat că intru în poliție, inițial m-a înjurat. Dar, cu timpul s-a obișnuit. Am mare noroc că mă înțelege și că ne potrivim foarte bine“.

În '89 m-am luptat cu teroriștii

I.C. s-a născut în urmă cu 28 de ani, într-o familie de ardeleni stabiliți într-un orașel din Moldova. În clasa I își dorea să facă handbal, dar deoarece teroriza întreaga incintă cu bătaia, părinții săi l-au trimis la judo, pentru a se mai liniști. În doar câțiva ani, impulsionat de performanțele fratelui său mai mare

(multiplu campion național, vicecampion european ș.a.m.d.), I.C. se va atașa definitiv de acest sport. La 14 ani va ajunge campion zonal la o grupă de vârstă cu 5 ani mai mare decât a sa. La 16 ani va deveni campion național. În 1989 a fost chemat la clubul Steaua pentru a-și



Cezar, specialistul în karate al SIAS-ului

satisface stagiul militar. Revoluția l-a surprins luptând efectiv cu arma-n mână împotriva teroriștilor din diverse zone ale capitalei: Televiziune, Ghencea etc. La 30 decembrie, după doar 3 luni de armată, a fost înaintat la gradul de sergent. Situația confuză în care se afla atunci sportul în general și judo-ul, în special, l-a determinat să dea în 1991 curs unei cereri a SPP, formulată încă din 1990. În 1994 părăsește SPP pentru a se angaja pe o leafă de trei ori mai mare ca gardă de corp la un influent om de afaceri israelian, asupra căruia se săvârșise deja un atentat cu mâna armată în Belgia. În 1995, unul din colegii săi din SPP (pe care-l cunoștea din copilărie și pe care el îl adusese aici...) își pierde viața într-un accident de muncă: „În sufletul meu s-a produs o ruptură atât de mare – își amintește I.C., încât am hotărât să o termin cu orice fel de

serviciu de genul ăsta. Dar, deoarece simțeam nevoia unui colectiv, după o jumătate de an, în urma probelor susținute, m-am înrolat în cadrul trupelor speciale ale I.G.P. Familiei mele i-au trebuit doi ani de zile până să se obișnuiască cu ideea că, în ciuda muncii mele, eu îmi pot purta singur de grijă. Și-au dat seama că ăsta-i felul meu de-a fi și de a vedea lumea. În meseria mea nu mă tem decât de un singur lucru. Iubesc prea mult oamenii și le dau tot timpul circumstanțe atenuante. Sper ca acest lucru să nu mă coste într-o bună zi.“



Spargerea unei uși



Inundarea unei încăperi

Dictatura sindicală

Economia de stat – atât cât a mai rămas din ea – se îndreaptă încet, dar sigur, spre o dictatură sindicală. Mai exact – nu o dictatură a sindicaliştilor, ci una a liderilor de syndicate.

Această tendință este generată de însăși structura actuală a sectorului de stat (instituții bugetare și societăți comerciale în care statul e unic sau principal acționar): prin forța împrejurărilor, acesta e alcătuit, azi, exclusiv din monopoluri, drept care sindicatele își pot permite să practice orice tip de șantaj.

Mai mulți sindicalişti decât muncitori

„Câți membri are sindicatul dv.?” – iată o întrebare la care, dacă primiți un răspuns verificabil, aveți stofă de inspector FBI – secțiunea „Dosarele X”.

La nivelul unei fabrici – trecă-meargă, cotizațiile se rețin pe baza statului de plată, deci evidența trebuie să fie destul de clară (deși orice lider sindical o să-ți explice că există membri de sindicat care nu plătesc cotizație, n-au semnat nici o cerere de înscriere, dar sunt foarte activi sindical).

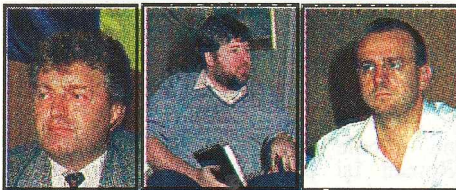
De la nivel de federație în sus lucrurile se complică. Față de administrație, cu care se luptă tot timpul, sindicatul are interesul să-și declare un număr cât mai mare de membri, pentru a-și sublinia puterea, reprezentativitatea. În schimb, față de federație (iar federația – față de confederație), unde trebuie să contribuie financiar proporțional cu dimensiunile sale, sindicatul preferă să pară mai plăpând...

Primul criteriu prevalează totuși asupra celui de-al doilea, așa încât dacă adunăm numărul de sindicalişti declarați de numeroasele confederații vom depăși substanțial populația activă a României.

Reforma să fie, dar să nu se simtă

Liderii sindicali sunt de acord cu reforma, cu câteva condiții: să nu fie dați oamenii afară, lefurile să fie mari și ei, președinții de structuri sindicale, să fie întrebați la fiecare pas: „Putem să facem așa?”.

Chiar dacă distanța dintre actuala



Pavel Todoran (CNSLR-Frăția), Bogdan Hossu (Cartel Alfa) și Dumitru Costin (BNS) țin în mâinile lor destinele unui număr de oameni pe cât de mare, pe atât de greu de precizat

mișcare sindicală și Uniunea Generală a Sindicatelor din România (socialistă) este uriașă, totuși – pentru mulți din liderii actuali – este încă destul de confuză relația patronat-sindicate. Sigur că nu trebuie să fie o gherilă permanentă, cu morți și răniți de ambele părți, dar pe de altă parte, nici un patron din lume nu cere voie de la syndicate ca să-și schimbe linia de producție sau când vrea să revopsească halele!

Mult mai important este, însă, că destui șefi sindicali nu au înțeles ce înseamnă, în esență, reforma. Șomajul, de pildă (între anumite limite, firește), este nu un efect secundar, negativ, al legilor economiei de piață, ci chiar un motor al acesteia. Iar lupta pentru a prelungi agonia unor fabrici care n-au fost niciodată

rentabile (dar, în Epoca de Aur, erau susținute în mod artificial și imoral prin mijloace artificiale) nu poate fi justificată prin „protejarea” oamenilor.

Șomeri, requalificați sau rămași pe vechile locuri – oamenii nu pot fi protejați decât într-o economie puternică.

Iert noi muncim, nu gândim; azi: grevă

Vremea romanticelor mitinguri și marșuri a trecut de mult. Azi, când strungarul e nemulțumit de ceva, nu mai iese-n stradă, doar oprește strungul. De regulă, liderul sindical îl încurajează să facă asta în loc să-i atragă atenția că, de fapt, prin întreruperea unei activități oricum falimentare, statul-patron pierde mai puțin decât atunci când strungul merge, deci n-are nici un motiv să se emoționeze de grevă, necum să se grăbească s-o scurteze.

Din nefericire, jocul acesta nu e întotdeauna o afacere-n doi. În destule cazuri, există și al treilea personaj care se trezește mereu în postura enervantă „Când doi se bat, al treilea pierde”.

Simplul cetățean, căci despre el este vorba, n-are nici o vină dacă SNCFR, de pildă, e condusă prost, dacă n-are bani ca să fie condusă bine și/sau dacă syndicatele din domeniu se enervează prea ușor, justificat sau nu. Simplul cetățean află că,



A trecut vremea romanticelor mitinguri – azi, când se supără, syndicatele trag pe dreapta

RETRO

MARIAN SULTĂNOIU

Luni – 27 iulie

PDSR cere președintelui Constantinescu să-și prezinte în mod public atât poziția față de declarațiile exprimate de Zoe Petre la Tușnad, cât și față de pretențiile premierului ungar, Viktor Orban și ale UDMR.

În opinia liderilor PDSR, prin declarațiile sale, referitoare la înființarea unei Universități maghiare la Cluj, consilierul prezidențial Zoe Petre a adus „grave atingeri” interesului național și principiului separației puterilor în stat. ● Liderii PD, PAR, ApR și PRM fie critică poziția prim-consilierului prezidențial Zoe Petre, fie cer destituirea sa imediată.

Marti – 28 iulie

Ministrul Industriei și Comerțului, Radu Berceanu, aflat în vizită de lucru în Valea Jiului, a refuzat să stea de vorbă cu Miron Cozma. „N-aș vrea să stricăm atmosfera. Pentru mine este neclară calitatea dumneavoastră de lider. Am venit să discut cu administrația și sindicatele probleme de industrie” i-a spus Berceanu lui Cozma. Pentru a nu strica atmosfera, atât Cozma cât și ceilalți lideri sindicali aflați la întâlnire au părăsit sala. ● Președintele Constantinescu a plecat la Ankara, pentru o vizită de o zi, la invitația președintelui turc, Suleyman Demirel. Cei doi președinți vor discuta problema conflictului din provincia sârbă Kosovo. ● Liderii PDSR consideră atitudinea premierului Radu Vasile la întâlnirea cu omologul său ungar Viktor Orban, drept una de „ploconire jenantă” care a reprezentat „o jignire pentru toți cetățenii României”.

Miercuri – 29 iulie

Ministrul de Finanțe, Daniel Dăianu, și-a exprimat în sfârșit, în

scris, părerea față de contractul cu Bell Helicopters. El a specificat, tot în scris, sub semnătură, că nu este de acord să asigure garanții guvernamentale pentru acest contract. „Poziția mea nu este o surpriză. Eu am confirmat prin semnătură ceea ce am afirmat prin viu grai”. ● Puterea a sărbătorit la Râmnicu Vâlcea Ziua Imnului Național. Ion Iliescu și PDSR au organizat o masă rotundă la București. Logic. De ce să se înghesuie toți la un loc pe așa o caniculă?!

Joi – 30 iulie

Andrei Marga, ministrul Educației Naționale, consideră ca fiind lipsită de sens transformarea dezbaterilor pe tema universității maghiare în problemă de stat.

Marga afirmă că proiectul de înființare a universității maghiare de stat a fost realizat de persoane care nu cunosc organizarea universitară și legislația în domeniu. ● În sfârșit, Guvernul a aprobat o ordonanță privind acordarea unei prime pentru achiziționarea de grâu din recolta acestui an. Cei care au de câștigat vor fi însă morarii și nicidecum producătorii direcți. Astfel societățile comerciale de morărit și panificație care folosesc grâu din producția internă a anului 1998 pentru producția de pâine și făină destinată consumului intern vor primi o primă de 200 lei/kg. În paralel Guvernul a aprobat, printr-o Hotărâre de Guvern, majorarea taxelor vamale la grâu și făină importate din Ungaria. În consecință, taxa la grâu s-a majorat de la 15 la 25 la sută, iar cea la făină de la 15 la 45 la sută.

Vineri – 31 iulie

Liderul PNȚCD, Ion Diaconescu, se repliază declarând că retragerea lui Daniel Dăianu de la conducerea Ministerului de Finanțe „nu este iminentă”. El a precizat totodată că PNȚCD nu solicită liberalizării cedarea acestui minister, în cazul unei remanieri păstrându-se algoritmul. ● Primul ministru, Radu Vasile, a primit o invitație din partea reprezentanților sindicatelor din Valea Jiului – inclusiv din partea lui Miron Cozma – de a vizita zona. Insistent, Cozma nu cedează.

din 24 august, majoritatea transportatorilor intră în grevă, pe căile ferate, pe șosele și chiar pe drum de apă (de mirare că n-au fost antrenati în mișcare – adică în nemișcare – și piloții).

În ce măsură va fi afectată de grevă administrația e greu de spus. Cât va fi de lovit cetățeanul e evident. Liderul sindical nu știe asta? Ba da, și chiar pe asta mizează: că nevinovații, simpli cetățeni vor obliga guvernul, Parlamentul, regia – în fine, vor obliga pe cineva – să satisfacă revendicările transportatorilor. Cum? Păi, așa... prin presiunea psihică a opiniei publice.

Întâmplarea face ca, exact în timp ce transportatorii se pregătesc de grevă generală pentru acordarea unor indexări sau alte drepturi salariale cadrele sanitare nu amenință cu ceva similar, deși multe dintre ele nu și-au primit deloc salariile. Mai știi?, poate că-și permit, poate că un medic câștigă mai mult decât un mecanic de locomotivă...

Toamna se numără ministerele...

Pentru amatorii de statistici, România post-decembristă a trecut binișor de cel de-al două sutele ministru (și asta fără a număra secretarii de stat – care nu sunt miniștri, deși cu slugărie li se spune așa –, nici demnitarii cu rang de ministru: președintele FPS, guvernatorul BNR, directorul SRI etc.).

Două sute de miniștri în nouă ani nici nu e mult, dacă ne gândim că un singur ministru, cel al Sănătății, a ajuns deja la cel de-al optulea titular de portofoliu – și nici Ministerul Culturii nu e departe de acest trist record.

Teoretic, au existat, după 1989, șase guverne: Roman (provizoriu), Roman (după alegeri), Stolojan, Văcăroiu, Ciorbea și Vasile. Această înșiruire pare să justifice numărul total de miniștri, dar



Hajdu Gabor, titularul unui record: al optulea ocupant al scaunului Sănătății

nu trebuie uitate câteva detalii: Petre Roman își putea păstra oricând oameni din prima echipă; Theodor Stolojan, având drept principală sarcină organizarea, peste un an, a alegerilor, n-avea motive să schimbe prea multe; Radu Vasile reprezintă, totuși, aceeași coaliție guvernamentală ca și Victor Ciorbea.

În aceste condiții – și dacă ne amintim că Nicolae Văcăroiu mai avea puțin pentru ca, până la sfârșitul mandatului, să rămână singurul dintre cei învestiți de Parlament – devine limpede că această uriașă fojgăială ministerială (care, să nu uităm, la fiecare schimbare provoacă o undă de șoc până la nivel de portari, șoferi și femei de serviciu – nemaivorbind de politica ministerului!) este rezultatul unei la fel de mari băjbăieli.

Mai mult decât atât: la aproape un deceniu de la revoluție, partidelor le e neclar nu doar ce miniștri să propună, ci chiar pentru ce ministere! Într-adevăr, înlocuirea titularilor de portofolii a fost dublată de rotirea cadrelor (cine n-a fost bun la Finanțe, poate-o fi bun la Industrie), de schimbarea titularului ministerelor (Educației și Științei, Învățământu-

lui, Educației Naționale) – implicit a obiectului de activitate, de dispariții, apariții, comasări și defalcări, fuziuni și fisiuni de ministere.

Am amintit toate acestea pentru că, ni se spune, în toamnă urmează un nou asemenea val, mai spectaculos ca oricând, la mai puțin de un an de la formarea actualului guvern.

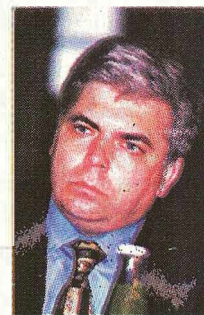
Poate că acum or să nimerească formula ideală, să nu ne grăbim, om trăi și-om vedea.

Dar un banc al Epocii de Aur se încăpățânează să fie citat. Directorul socialist se laudă celui capitalist că, în urma unui studiu de ergonomie, a mutat contabilitatea la parter și calculatoarele la etajul II – la care capitalistul îi răspunde: „Interesant... Eu, când nu merge treaba, nu mut mobilierul, ci dau afară puturoșii”.

Vorba zboară, dar mai cade câte-o pană...

De regulă, dezvăluirile senzaționale (despre abuzuri, corupție, spioni etc.) se fac fie sub acoperirea anonimatului, fie după ce ești dat afară. Odată concediat, prudența și fidelitatea se transformă brusc în curaj și simț civic. N-o să dăm exemple, că n-avem atâta spațiu.

De la o vreme, însă, în România se întâmplă ceva atipic: oameni arlați în funcții de mai mare sau mai mică răspundere, fără să existe vreun semn că le-ar fi pus cineva gând rău – cu alte cuvinte, fără să-i doară capul



Adrian Severin, a aruncat, cândva, o piatră...

Nici Radu Vasile. El a anunțat că „poate” va merge în Valea Jiului după 1 septembrie. Dacă se va întâmpla acest lucru, concesiile va fi făcută întrucât premierul consideră că invitația i-a fost adresată de către Liga Minerilor și nu de Cozma.

Luni – 3 august

Președintele UDMR, Marko Bela, îl critică și îl părăște pe la șefii săi pe ministrul Educației Naționale, Andrei Marga. Bela consideră că prin declarațiile sale privind învățământul în limba minorităților, „ministrul Marga contestă programul comun de guvernare”. Marko Bela l-a rugat respectuos pe liderul țărănist Ion Diaconescu să analizeze situația, iar dacă Marga nu înțelege să-și asculte șeful de partid atunci UDMR îi va cere lui Radu Vasile să-l destituie pe ministru. ● Șeful comisiei de Apărare din Senat, democratul Nicolae Alexandru, și-a exprimat, în cadrul unei întâlniri cu directorul SIE, Cătălin Harnagea, „stupefacția față de afirmațiile generalului Grigoraș care au adus grave prejudicii siguranței naționale”. Totodată Alexandru l-a făcut vinovat chiar pe Harnagea de atitudinea generalului Grigoraș.

Mărti – 4 august

Premierul Radu Vasile a avut o întâlnire privată cu Yasser Arafat, care a durat 30 de minute. Astfel, primul ministru român a reușit să evite un scandal diplomatic generat de ambasadorul român în Israel, Gheorghe Popescu. Acesta a făcut o gafă diplomatică de proporții stabilindu-i premierului român o întâlnire oficială cu Arafat, deși Radu Vasile fusese invitat oficial în Israel de către omologul său, Benjamin Netanyahu. În urma acestui incident Radu Vasile i-a cerut ministrului de Externe, Andrei Pleșu, să-l retragă pe Gheorghe Popescu de la post. ● Comisia de control SIE, prin deputatul PD George Șerban, i-a invitat la audieri pe șeful SIE, Cătălin Harnagea, și pe generalul Grigoraș.

Miercuri – 5 august

Vicepreședintele PNL, Valeriu Stoica, a anunțat că partidul său

agreează păstrarea actualei structuri a Universității Babeș-Bolyai din Cluj. PNL se pronunță pentru înființarea unei universități multiculturale la Târgu-Mureș unde să se predea în limbile mai multor minorități. Stoica este convins că UDMR „va înțelege înțelepciunea acestei soluții”. ● Ministrul Justiției, Valeriu Stoica, a declarat că dacă va ajunge la concluzia că sentința dată în cazul celor doi ziaristi de la cotidianul „Monitorul” din Iași, condamnați pentru calomnie, încalcă libertatea de expresie va cere procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea Supremă de Justiție să promoveze recurs în anulare.

Joi – 6 august

Partidul lui Sergiu Cunesco, PSDR, se declară de acord cu o eventuală sesiune parlamentară, extraordinară, care să devanseze cu o săptămână începerea noii sesiuni ordinare. El crede că singurul impediment serios pentru eficiența acestei sesiuni „este temperatura ridicată ce se înregistrează zilnic”. ● Nicolae Cerveni a pierdut definitiv procesul cu Partidul Liberal în urma hotărârii luate de Curtea Supremă de Justiție. În consecință, Cerveni rămâne fără partid și „fără coledzi”, din toamnă fiind senator independent. De acum nimic nu mai stă în calea fuziunii PL cu PNL. ● Liderii PD, spre deosebire de colegii lor, Victor Babiuc, ministru al Apărării, vor alt contract cu Bell Helicopters „cel puțin revizuit și optimizat”. Afirmația aparține vicepreședintelui PD, Bodgan Niculescu Duvăz.

Vineri – 7 august

Ministrul Apărării, Victor Babiuc, nu se lasă intimidat. El a declarat că domniile care doresc ca armata României să se înzestreze cu „elicoptere de mână a doua” – făcând referire la elicopterele israeliene care l-au entuziasmat prin preț pe colegul de partid al lui Babiuc, Radu Berceanu – „recondiționate”, cred că „o armată modernă se poate înzestra cu armament cumpărat de la talcioc – ceea ce domniile lor nu fac nici cu hainele pe care le poartă și nici cu mașinile

– se apucă, din interior, să spună lucruri extrem de delicate.

Tonul l-a dat Adrian Severin, care și-a plătit această originalitate cu scaunul Externelor, în care nu fusese, până atunci, nici un pic clătinat. E de reținut că Severin n-a retractat niciodată – din contră, le-a repetat – afirmațiile explozive de atunci. Nu demult, un general al Serviciului de Informații Externe a aruncat din nou în aer presa, clasa politică și opinia publică, întărind spusele lui Severin și afirmând (fără să-l numească, dar făcându-l ușor de recunoscut) că Petre Roman e agent K.G.B.!

Ce-a făcut ulterior Grigoraș cu propriile declarații, dezmințindu-le și confirmându-le simultan, asta este o altă poveste – după cum altă poveste e și reacția SIE, care l-a demis imediat pentru „depășirea competențelor” (nu s-a înțeles bine dacă și-a depășit competențele când a dat interviul sau când și-a retras afirmațiile...).

La scurt timp, un căpitan SRI a declarat și el, tot public, că ex-ministrul Sănătății, Francisc Baranyi, era demult „monitorizat” pentru acțiuni care vizau siguranța națională.

Că oricare din cei trei pot juca jocuri subtile, ai căror beneficiari ne scapă nouă – e foarte posibil. Dar, când un om își pune la bătaie scaunul – din trei una: ori are foarte mari obligații față de respectivul beneficiar, ori i s-a oferit ceva care valorează mult mai mult decât scaunul, ori – în fine – a acționat de capul lui, caz în care cel puțin o parte din ceea ce spune e adevărat.

Timpul va pune degetul pe una din aceste trei variante, pentru fiecare caz în parte.

O vizită cu surprize

Mai multe momente speciale au punctat vizita în Israel a unei delegații guver-

namentale condusă de premierul Radu Vasile.

Întâi, oarece acuzații de antisemitism în România, venite din partea unor parlamentari din Tel-Aviv, cărora primul-ministru de la București le-a răspuns cu o fermitate de aplaudat.

Apoi, constatarea la fața locului că armata israeliană posedă elicoptere mult mai ieftine decât viitoarele „Dracula” (dar și mult mai slabe, a ripostat imediat ministrul Babiuc, și a făcut-o public, gafând astfel față de gazde).

Cel mai spectaculos episod a fost cel al întâlnirii cu Yasser Arafat – neprogramată, nepregătită și delicată –, întâlnire stabilită, după cum scriu ziarele, de un cetățean pe nume Prună!



Exagerările presei au făcut ca succesiunea Ciorbea-Vasile să pară o evoluție de la „ochi pentru ochi” la „dinte pentru dinte”

Orice comentariu e inutil.

În fine, vizita pe Pământul Făgăduinței a făcut valuri și după încheierea ei oficială, presa leșinând de curiozitate de ce-a mai rămas Vasile pe-acolo: ba că și-a tras concediu, ba că-și reface dantura...

Revista „Flacăra” (și, în particular, semnatul acestor pagini) evită să trimită săgeți spre alte publicații, chiar când ar fi justificate. De data aceasta, însă, s-a depășit orice limită. Și ce dacă și-ar fi luat câteva zile libere? Și ce dacă-și

trata dinții? Ce dacă ar fi plătit pe asta suma care s-a vehiculat – era dovedit cumva că sunt bani de furat?

Un pic de decență nu strică niciodată.

Să fie bine și la vară cald (!)

„La omul sărac nici boii nu trag” – deseori au verificat românii această zicală, dar parcă niciodată atât de șocant ca în 1998! Inundații catastrofale, comparabile cu cele din 1970 și 1975, urmate imediat de o caniculă fără precedent – parcă e ceva prea mult...

Nu-i mai puțin adevărat (fără a fi o consolare) că, la nivel planetar, anul în curs pare a fi unul de coșmar. Verdictul meteorologilor este sec: iulie '98 a fost cea mai călduroasă lună din istoria omenirii. Ceea ce n-a împiedicat cumplete revărsări de ape în diferite părți ale lumii, în special în China.

Și, pentru că dezlanțuirea naturii nu era, probabil, de-ajuns, au urmat îngrozitoare atentate de la Nairobi și Dar-es-Salaam („Paradisul Păcii...”).

Alungând ideea că toate acestea ar fi legate de apropierea mileniului trei (în 2001, nu în 2000, cum încă mai cred cei certați cu aritmetica), să ne întoarcem la oile noastre parte înecate, parte moarte de sete: cum se va sfârși această lungă, agitată vară, ce boboci vom număra la toamnă, și ce bilanț se va închide anul?

Iată câteva întrebări la care nici Nostradamus n-ar ști să răspundă, căci oarecum dificil să anticipezi activitatea unui guvern câtă vreme nu se știe încă nici structura pe care o va avea acesta!

Nu ne rămâne decât să sperăm că...

Dar povestea asta cu speranța parcă am mai auzit-o într-o toamnă...

cu care circulă”.

Sâmbătă – 8 august

Prim-vicepreședintele PDSR, Adrian Năstase, aflat în vizită în județul Dolj, a declarat că „alegerile vor avea loc în primăvara lui 1999, fiind determinate, în principal, de mișcările sindicale de angajare care vor avea loc”. Năstase a anunțat, totodată, că PDSR este pregătit pentru a se alia cu alte formațiuni social-democrate – inclusiv PD – pentru a forma o „puternică aripă social-democrată”. ● Ministrul UDMR pentru protecția minorităților din România, Tokay Gyorgy, a afirmat, în legătură cu înființarea universității maghiare de la Cluj, că, în ceea ce-l privește, „fiind un demnitar care reprezintă punctul de vedere al UDMR, aș putea lucra cu greu într-un guvern care nu va satisface această cerere”.

Luni – 10 august

Varujan Vosganian, președintele comisiei de Buget-Finanțe-Bănci din Senat a solicitat o întâlnire cu ministrul Apărării, Victor Babiuc. Varujan Vosganian a afirmat că dorește să-și exprime, în cadrul întâlnirii, „anumite nedumeriri” în legătură cu contractul Bell Helicopters-IAR Ghimbav. ● Liderul PAR, Varujan Vosganian, a declarat că va avea o întâlnire cu liderii PNȚCD pentru a discuta despre protocolul de funcționare al CDR. Potrivit afirmației sale, strategia electorală a PAR, până în anul 2000, va fi comună cu cea a CDR, urmând ca partidul său să participe la alegeri tot în cadrul Convenției.

Marti – 11 august

Ministrul de Finanțe, Daniel Dăianu, a fost audiat la comisia Economică a Senatului și la cea de Privatizare în legătură cu poziția sa față de contractul Bell-IAR Ghimbav. După audieri, cei doi președinți, Viorel Cataramă și Nicolae Văcăroiu, au susținut punctul de vedere exprimat de Dăianu. Printre altele, Văcăroiu a propus ca firma

americană să producă elicoptere la Ghimbav necondiționat, iar armata română să cumpere când și câte elicoptere îi trebuie, fără a fi obligată printr-un contract colateral să achiziționeze 96 de elicoptere. ● Liderul PUNR, Valeriu Tabără, a anunțat că partidul său va iniția, la începutul sesiunii parlamentare de toamnă, „Moțiunea grăului”. Tabără susține că PUNR dorește să sancționeze în acest fel „responsabilitatea actualiei puteri în domeniul agriculturii”. Moțiunea va fi înaintată după consultarea celorlalte partide din opoziție și după obținerea acordului acestora.

Miercuri, 12 august

După interviul dat lui Ion Cristoiu, căpitanul Alexa va fi audiat de către Comisia S.R.I. Vicepreședintele comisiei, Ovidiu Petrescu (PDSR), și secretarul Comisiei, Liviu Spătaru (PD), consideră „absolut necesară” audierea lui Alexa în urma dezvăluirii faptului că acesta a întocmit un raport privind activitățile antiromânești ale lui Francisc Baranyi.

Joi, 13 august

Emil Constantinescu, aflat la Cluj, a luat o poziție fermă în ceea ce privește universitatea în limba maghiară. El a declarat că se opune categoric separatismului universitar.

Vineri, 14 august

S-a desfășurat la Vatra Dornei ședința lărgită a Biroului Executiv Central al Consiliului Național al PDSR.

În declarația PDSR privind situația din agricultura românească se arată că „bilanțul preliminar al celui de-al doilea an agricol al Coaliției majoritare este de-a dreptul catastrofal”.

Parchetul General i se pregătește ceva

Grupați pe șase secții, salariații Parchetului General abia pot face față numărului mare de dosare care le-au fost încredințate. Dintr-un număr de 330 de posturi în schemă sunt ocupate numai 120. Cu toate acestea „parchetarii” au acționat eficient până acum aducând în justiție multe cazuri de corupție și alte delict grave. Că pe majoritatea „corupților” i-au pus ulterior în libertate diverși judecători ori medici legiști cooperanți, asta e cu totul altă mănecă de pește.

De puțină vreme, pe culoarele Palatului Victoria circulă un zvon cum că, dintr-o inițiativă venită de sus, Parchetul General va fi reorganizat. Reorganizare înseamnă, din câte am aflat, diminuarea atribuțiilor și o reducere substanțială de personal (din 120 de procurori vor rămâne 80). După toate probabilitățile, vor fi rupte din Parchetul General cele două secții care se ocupă de instanțele militare, asta fiindcă a ieșit ceva deranj și au transpirat prea multe în presă când cu **Țigareta II**. Ce se va întâmpla cu Parchetul General probează încă o dată că unii au un talent special să distrugă și instituțiile care de bine de rău încă mai funcționează. (T.R.)

Prea puțini, dar 15 000



Dacă tot am scris mai sus despre magistrați, merită să amintim că la Ministerul de Interne sunt în schemă 10 000 de posturi de polițiști care ar trebui să se ocupe cu paza acestora. Din cei 10 000 funcționează de fapt doar câteva sute, care au drept misiune paza unor clădiri ale Ministerului Justiției, nicidecum a unor persoane în pericol. Un amic de-al nostru

procuror, care la un moment dat s-a legat serios de mafia țigănească, ne-a declarat: „Cum să mă mai dau, dom'le, laăștia? Am început să primesc amenințări prin poștă și la telefon, am făcut cerere să fiu protejat. Știi ce mi-au zis de la minister? Ia-ți familia și mută-te vreo două luni în cazarmă la jandarmi, că asta putem aranja!”

Mai corect ar fi fost să-i propună să se mute într-o pușcărie fiindcă astea țin de Ministerul de Justiție, iar noul Procuror General a fost înainte mai mare peste ele. (T.R.)

Escroci care ne guvernează: Minodora Ilie, consilier de stat

Facem ce facem și revenim la bancul deja răsuflat cu cei 15 000 de specialiști ai CDR. Unul dintre ei

este individă care răspunde la numele de Minodora Ilie. Pe vremea lui Ceaușescu, cucoana în cauză era profesoară de istorie și se distingea pr'n faptul că pupa în fund de câte ori și unde avea ocazia regimul comunist. După sfârșitul lui 1989 a ajuns, nu se știe cum, director în Primăria Capitalei și făcând pe misticoidă s-a băgat pe sub patrafirele unor înalți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române. A înființat o fundație „Omenia” care a organizat un fel de Caritas (Casa de ajutor reciproc Omenia) și a pus mâna pe două pălățele, unul zid în zid cu Palatul Cotroceni și altul pe strada Ștefan Furtună. Fundația „Omenia” a fost sponsorizată din Iran și a făcut, în schimb, propagandă regimului terorist-fundamentalist de la Teheran. Minodora Ilie a mai învățat diverse treburi și a fost în relații deosebit de strânse cu Melhem Bassam, patronul libanez al discotecii **Why Not** ucis în condiții ciudate. Întâmplător, distinsa doamnă s-a apropiat (după ce între 1990 și 1994 a fost membră PNȚCD) în 1994-1996 de PRM și PSM. Pentru că, apropo, printre membrii fondatori ai Fundației „Omenia” se află C.V. Tudor, Ilie Verdeț, Leonida Lari, iar șefa filialei Olt a acesteia este nimeni alta decât Elena Bărbulescu, sora lui Nicolae Ceaușescu, și ea tot „doctor în istorie”. În 1995 personajul despre care scriem a făcut trafic de influență într-un proces Cataramă-Erbașu, salvându-l pe acesta din urmă. În contrapartidă, Erbașu i-a făcut „la cheie” palatul de pe Șoseaua Cotroceni nr. 11. În 1996 aceeași Minodora Ilie a candidat pentru Primăria Capitalei; a avut o campanie electorală foarte costisitoare, dar a obținut un procentaj infim.

Tot în anul de grație 1996, după alegerile generale, cucoana în cauză s-a înscris la loc în PNȚCD. Acum este „consilier de stat pentru probleme de asistență socială, culte și orfeline” (rang echivalent celui de secretar de stat!), are birou și secretară la Palatul Victoria. Unul dintre secretele ascensiunii Minodorei Ilie este prietenia la cataramă (nu Viorel!) cu o altă doamnă foarte deșteaptă, Eugenia Diaconescu, nevasta venerabilului prezident al PNȚCD.

Ca să vă edificați cam cât are în cap consiliera lui Radu Vasile am transcris exact de pe o bandă audio câteva trăiri ale ei:

„Când ieșim, acolo, dincolo, trebuie să fim o familie, o țară și un popor reprezentativă. La mine la fundație au venit lorzii să o vadă pe președintă (n.n. – pe ea). Atunci au plâns de măreție la Palatul Parlamentului, că ei nu ... au zis că e a doua din lume. Atunci eu am crescut cu mândrie națională.” (T.R.)

Homosexuali se mai găsesc, dar corupți nu!

Fiind băieți descurcăreți, am făcut în așa fel încât să ne treacă pe sub nas niște statistici pentru circuit intern ale Ministerului Justiției cu privire la infraționalitatea pe primul trimestru al anului 1998. Am reținut că au fost deferite instanței pentru homosexualitate 45 de persoane, cifră comparabilă cu aceeași perioadă a lui 1997 (56). Pe de o parte, ne batem cu pumnul în piept că suntem în concordanță cu directivele Consiliului Europei, iar pe de altă

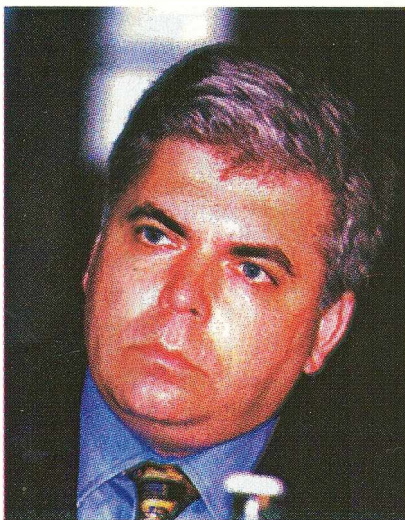


parte, datorită ambiguității legislative, pederastii sunt umflați în continuare. Dacă ar fi să judecăm la limita de toleranță a legii în fața instanței ar fi trebuit să ajungă numai 22 de persoane implicate în relații homosexuale cu minori.

La capitolul celor 5 articole de lege ce privesc corupția (luare de mită, dare de mită, luare+dare de mită, trafic de influență, primire de foloase necuvenite) numărul celor deferiți instanței este de numai 362 comparativ cu 531 în aceeași perioadă a lui 1997, anul când Emil Constantinescu lansa pompos campania anticorupție. Numărul corupților judecați a scăzut cu 35,8% față de anul trecut, iar cifra celor prinși se apropia de cea din ultimul an al regimului Iliescu (ianuarie-mai 1996 – 339 de cazuri).

Aceste statistici dovedesc încă o dată că tot bala-mucul prezidențial cu stârpirea corupției a fost un fâș, căci fenomenul, simțim pe pielea noastră, e în creștere, dar numărul cazurilor deferite justiției a scăzut. (T.R.)

Cum vine de se lăgă cu „lista lui Severin”



A trecut mult timp de la scandalul „listei lui Severin”. De atunci, CSAT a dat pe 22 decembrie 1997 un comunicat în care se atrăgea atenția că infiltrarea unor agenți de influență ai unor puteri străine în clasa politică și în mass-media e un fenomen real. Au mai confirmat acest fapt în declarații publice Emil Constantinescu și Radu Vasile, iar declarațiile chiar și retractate ale generalului Grigoraș au

turnat și ele gaz peste foc. În felul acesta, pe lângă terorism fără teroriști, reformă fără reformă, corupție fără corupți, avem și spionaj fără spioni. În interviul său deja celebru, Corneliu Grigoraș lăsa să se înțeleagă că și Petre Roman ar fi avut ceva treabă

cu K.G.B. I-am solicitat o declarație lui Adrian Severin despre potențiala apartenență a lui Petre Roman la niște servicii de informații străine. Curios, Severin nu a zis nici da, nici nu.

„Prefer să nu comentez încă acuzele generalului Grigoraș la adresa lui Petre Roman. Am un punct de vedere care se bazează pe unele informații, dar îl voi prezenta numai după ce voi încerca să discut personal cu Petre Roman această chestiune”. (T.R.)

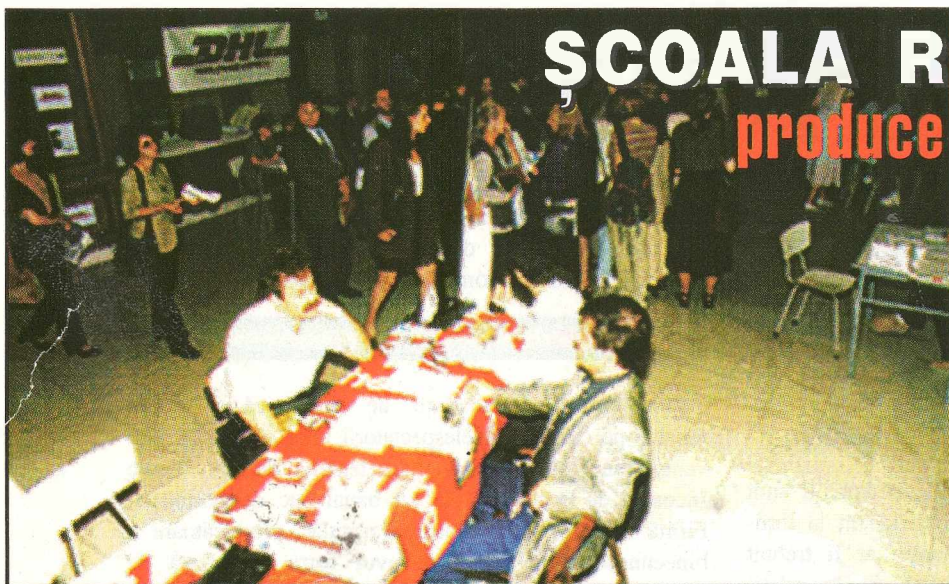
Fi agramati

Prea firavele cunoștințe de gramatică a limbii române pe care le au telespectatorii unor canale de televiziune au fost zdruncinate din temelii, de la o vreme încoace, de o reclamă la un banal suc de portocale. Firmă mare și cu pretenții, Parmalat, producătoare a binecunoscutului Santal, a avut forța financiară de a-și comanda un spot TV la o mare agenție de publicitate. Toate bune și frumoase – reclama e filmată și montată excelent chiar – dacă imperativul verbului „a fi”, care apare de trei ori în sloganul de pe ecran, nu ar fi scris, nonșalant, cu un singur „i” (Fi activ, fi dinamic, fi...). Gafa e incredibil de mare și dovedește o elementară lipsă de cultură și de profesionalism. Dacă nu e gafă, iar autorii au dorit special o antireclamă care să facă vâlvă în jurul produsului (ceea ce ne-ar mira profund) atunci e o prostie care dovedește încă o dată lipsă de profesionalism (A.A.)

Sexul prin mică publicitate, o afacere rentabilă

Din ce în ce mai mulți proxeneți recurg în ultima vreme la ceea ce se cheamă „sex prin mică publicitate”. Soluție mult mai avantajoasă decât clasicul „stat la traseu”. Fără să se supună rigorilor impuse de căldură, frig și mai rar de poliție, unele fete stau pur și simplu cu un „molecular” în brațe și așteaptă comenzi. Un anunț de genul „tânără atrăgătoare ofer companie domnilor generoși” publicat într-un ziar de mare tiraj poate avea un efect de zece ori mai mare decât cel mai bun nod din București. Am încercat și noi să sunăm la două anunțuri tentante culese din „România Liberă”. La numărul 092501533, tânăra generoasă ne-a spus scurt că în următoarele 5 zile e plină de clienți: „revino și tu, până atunci mai suportă ori mergi pe la gară”. La numărul 092240816 ne-a răspuns o voce masculină cu accent țigănesc: „Mânca-ți-aș, îți dau ale mai bune bucăți din București, da’te costă 80 de parai pe oră”. Am încercat să mai scădem din preț, dar țiganul ne-a tăiat orice poftă de negociat: „În p... mea, n-ai citit că anunțu’i pentru oameni de afaceri? Dacă eram nașpe ieșeam pă traseu!”

Nefiind încă oameni de afaceri și nici măcar neavând răbdare pentru încă o săptămână ne-am lăsat păgubași, totodată încercând să ne gândim cam cât poate scoate pe zi un proxenet cu firmă publicată-n „România Liberă” (T.R.)



ȘCOALA ROMÂNEASCĂ produce șomeri cu diplomă

Text: LILIANA PETRUȘ ■
Fotografii: FLORIN IONIȚĂ ■

Reforma învățământului românesc cică ar fi început de câțiva ani. S-au schimbat ceva programe școlare, elevii nu mai învață în trei schimburi, în unele școli au apărut până și calculatoare, câteva universități particulare sunt chiar autorizate. Ca să nu mai vorbim de emoționantele BAC-uri „picate” prin televiziune...

Cu toate aceste forme, gurile rele spun că fondul învățământului românesc ar fi rămas neschimbat. Adică învățăm și noi, așa, în general, ca să ne aflăm în treabă (cu mici excepții). Școala românească este paralelă cu cererea de specialiști de pe piața forței de muncă, de pildă. Drept urmare, învățământul românesc produce, cu drag și spor, șomeri cu studii superioare.

Poate suntem o țară de ingineri și noi nu știm

Cei mai mulți dintre absolvenții învățământului superior din România nu-și găsesc un loc de muncă potrivit pregătirii lor. În ultimii ani, piața forței de muncă este generoasă doar cu tinerii economiști și informaticieni. Dacă nu se mulțumesc cu șomajul, ceilalți absolvenți sunt obligați să se recalifice, să accepte o slujbă sub pregătirea lor sau să emigreze spre țările occidentale care încă mai sunt deschise exodului de inteligență. Această situație este păguboasă și pentru tineri și pentru statul român, care a suportat cheltuielile de instruire.

În 1998, de pildă, aproape jumătate dintre absolvenții facultăților vor obține diploma de inginer, cu șanse foarte mici de a se putea încadra în meseria lor. Din

cei 500 de absolvenți ai facultății de electronică, maximum 10% își găsesc un loc de muncă în domeniul pentru care au fost pregătiți.

Pentru a corela structura învățământului superior cu necesitățile de pe piața muncii, la Ministerul Educației Naționale (MEN) s-a înființat un consiliu de prognoză, care se ocupă cu prospectarea pieței forței de muncă. După o investigare amănunțită a cererii și ofertei de forță de muncă specializată, MEN intenționează să mărească sau să restrângă cifra de școlarizare a facultăților, funcție de necesități. Dna Alexandrina Părvu, consilier MEN, susține că „Adaptarea structurii învățământului superior la nomenclatorul profesiilor din economia de tranziție nu este tocmai simplă, de vreme ce piața forței de muncă nu și-a stabilit clar prioritățile.”

Aptitudinile contează mai mult decât diploma

Fundația „Absolvenți plasați prin consultanță”, înființată în urmă cu patru ani, este singura organizație neguvernamentală din România care stabilește o legătură directă între piața locurilor de muncă și absolvenții învățământului superior. Studenții sunt înscrși în baza de date a acestei organizații încă din anul I. Pe parcursul facultății, ei sunt puși la curent cu posturile oferite de firme, sunt instruiți în legătură cu modul de a se prezenta la un interviu și cu alcătuirea unui CV de succes.

Cu toate eforturile Fundației, numărul absolvenților de învățământ superior de-abia dacă ajunge la 500. Cei care ape-

lează la consultanță pentru găsirea unui loc de muncă sunt absolvenți de Politehnică, ASE, Construcții și Litere. Cele mai multe dintre ofertele de muncă se opresc la economiști și ingineri constructori. De asemenea, agenții de vânzări, secretarele și asistenții pentru manageri rămân pe primele locuri în oferta de muncă a firmelor particulare. Pentru aceste domenii, însă, aptitudinile contează mai mult decât diploma. Manuela Brusalis, președinte la fundația amintite, susține că, de cele mai multe ori, proaspeții licențiați sunt nemulțumiți de oferta de muncă a domeniului pentru care s-au pregătit. Drept urmare, își aleg cu totul altceva: „Tinerii optează pentru un post sau altul după criteriul remunerării. De aceea, sectorul privat este cel mai atractiv. Eu aș spune că aceasta este o dovadă de imaturitate. Alegerea optimă nu poate face abstracție de tipul de personalitate al fiecăruia. Confortul material nu compensează întotdeauna celelalte trebuințe umane de siguranță, de satisfacție – ceea ce duce, în timp, la tensiuni psihice foarte grave.”

Firmele de consultanță susțin că universitățile particulare s-au adaptat, cât de



Cristina Panait, asistent manager, vă sfătuiește să le dați copiilor... marketing pe pâine. Este o profesie de viitor.



Unii au venit la interviu cu familia

cât, cererii de forță de muncă, spre deosebire de facultățile de stat care pregătesc, în continuare, specialiști fără căutare pe piața muncii din România.

„De unde naiba experiență, dacă de-abia am terminat facultatea?”

O dată la 6 luni, Fundația „Absolvenți prin consultanță” organizează Târgul de job-uri. Ediția din această vară (a noua) s-a numit, pretențios, „Forumul carierei”. La Teatrul Național București s-au aliniat 28 de firme, dispuse să se „târguiască” pentru 150 de posturi. Numărul absolvenților care s-au înghesuit pentru interviuri, în speranța că vor fi „aleșii”, a fost, desigur, mult mai mare. Atât de mare, că unii nici n-au mai apucat să completeze formularele de participare. Au venit, s-au uitat ca niște spectatori și au dat din mâini, a pagubă. Violeta Calotă, absolventă de cibernetică, este un fel de abonată al acestor târguri: „Îmi tot depun CV-ul, pentru un post de economist, public-relation sau ceva de genul acesta. Din păcate, însă, nu există cine știe ce șanse, pentru că suntem mulți, firmele sunt puține, mai o rudă, mai un prieten... ca la noi.”

Nu vom pomeni numele firmelor în fața cărora era îmbulzeală, din motive de publicitate. Firmele cu pricina erau, după cum bănuieți, doar particulare. Ana Dimitriu, coordonator marketing, nu a fost mulțumită de profilul aspiranților la un loc de muncă: „Cred că nici 25% dintre candidați nu corespund exigențelor noastre. Nu au experiență, nu fac față

unui interviu, nu au personalitate. Aș putea spune chiar că acești tineri sunt dezorientați, nu știu ce vor!”

La rândul lor, candidații au fost cel puțin la fel de dezamăgiți de „Forumul carierei”: „Târgul caută specialiști printre absolvenți, ceea ce mi se pare anormal. Dacă de-abia am terminat facultatea, de unde naiba să scot experiența de care mă tot întreabă la interviu? Este chiar o aberație, doar toată lumea știe că în școala românească se face mai multă teorie, nu practică. Așa că o să rămân un veșnic absolvent, cu experiență doar în căutarea unui job!” (Romulus Badea, inginer electromecanic).

Radu Jugureanu, director „Infotin”, fondator al mai multor organizații ne-



Interviuri lungi și obositoare, după care urmează, de regulă, celebra expresie: „Vă căutăm noi, dacă este cazul!”

guvernamentale din domeniul educației, științei și tehnicii:

„La noi, din păcate, școala este o fabrică de șomeri. După ce termină liceul, tinerii nu știu să facă nimic. La fel se întâmplă chiar și după terminarea facultății. Este o mare risipă de efort, pe care nu ne-o putem permite, ca țară în tranziție. De aici se naște, de asemenea, o risipă uriașă de

bani. Nu se ține cont de ce se cere pe această piață, nu avem o politică de previziune. Ar trebui să ne gândim mai bine atunci când facem programe școlare, când înființăm instituții. Dacă vrem să facem din România o țară de comerț, atunci să privim la Singapore, care duce o politică de taxe adecvată. Poate vrem să fim o țară cu preponderență turistică și atunci acordăm facilități și fonduri pentru turism. Poate că suntem o țară de ingineri... Trebuie să ne gândim la aceste lucruri în modul cel mai serios, pentru că educația se află într-un colaps îngrijorător. Cineva spunea că există 50 milioane de ani deficit educațional în România.”



Violeta Calotă este „abonată” Târgului de job-uri

„Ne chinuie marea

Text: TUD
Foto: CIPRIA



Pe plaja de la Mamaia, Țigarii își plimbă caii, după ce i-

Cuvintele din titlu sunt refrenul celei mai în vogă melodii românești din această vară. Iar melodia este în vogă tocmai pentru că, înnebunit de caniculă, sătul de „Țigarete“, greve, privatizare și stabilizare macro-economică, tot românul care se plânge că nu are un ban în buzunar a plecat la mare. Astfel, o plimbare seara, pe faleză, a început să semene tot mai mult cu aventura cotidiană din autobuzul spre serviciu, iar micul întreprinzător cu afaceri pe litoral se poate lăuda cu profituri maxime obținute din absolut orice...

Ne limităm, în acest material, la a vă oferi câteva informații despre cum vă puteți cheltui economiile, o dată ajunși la mare, lăsând imaginile să vorbească despre starea deplorabilă în care a ajuns litoralul.

Bere, pizza, fotbal, fete și nisp

Cazare

Între 50.000 de lei camera (pentru câte persoane încap, la mica înțelegere cu proprietarul) la gazdă în 2 Mai și 460.000 de lei (din care 60.000 lei – micul dejun) în Hotel Amfiteatru, Belvedere sau Panoramic din Olimp. Celor cărora nu le este necesar nici cel mai elementar confort, le stă la dispoziție plaja sau mașina personală. Pe gratis, firește.

Mâncare

Pizza – 5.000 de lei dacă o mănânci la Costinești pe stradă sau 35.000-50.000 dacă o mănânci la Olimp sau Neptun, pe

pe totii

ALEXANDRU ■
VÎTĂREANU ■



Așa arată bazinul de pe faleza din fața Teatrului de Vară din Mamaia, loc de desfășurare pentru nenumărate șușe și care, de anul acesta, a rămas de tot fără copertină

terasă. Rămâne să testați singuri diferența...

Un prânz în doi la o terasă civilizată pe plajă sau la Springtime – cam 100.000 de lei, la Restaurantul „Flamingo” din Olimp – 400.000 de lei. Aici însă, ai putea avea imensul privilegiu de a sta la o masă vecină cu a lui Stelea, Dan Petrescu sau Miron Cozma pe când la terasa de pe plajă îl poți vedea doar pe Gheorghe Gheorghiu.

Distracție

Sâmbăta, la Vox Maris, numai intrarea este 40.000 de lei, dacă ajungi după miezul nopții. Dacă intri mai devreme, prețul e la jumătate. Restul discotecilor de pe litoral te lasă înăuntru pentru sume mai mici, cuprinse, de obicei, între 10.000 și 25.000 de lei! O jumătate de oră de bowling – 40.000 de lei, o oră de biliard – 20.000 de lei, zece minute cu ski-jet-ul – 75.000-100.000 lei, sau o oră – 400.000 de lei.

Dar, modul de petrecere a timpului cel mai ieftin și mai căutat este, fără îndoială, plaja. Mai ales că acum turistul fericit care a ajuns să pună talpa pe nisipul fierbinte se poate bucura de o nouă distrație: promo-urile organizate de companii de bere, mai vechi sau mai noi. Astfel, iubitorii de bere, dar nu numai ei, pot fi martori și spectatori la numeroase concerte, spectacole și alte manifestări de gen. Noutatea constă în faptul că ei nu se limitează doar la a fi spectatori, ci întrețin și chiar produc spectacolul. Ce privește poate fi mai savuroasă pentru turistul însetat decât șase fete purtând tricouri ude și mulate, alergând după o minge,

udă și ea, în cadrul unui joc denumit generos: fotbal de plajă? Inventivitatea organizatorilor depășește media, publicul se implică cu voioșie și dăruire. O fi bine, o fi rău? Bine este atunci când bei bere la un preț mai mic decât de obicei și într-o ambianță mai de sărbătoare. Rău este atunci când, familist fiind, cu întregul neam pe prosop, ești deranjat împreună cu ai tăi de zgomotele asurzitoare ale muzicilor rock, pop, rap, țac și pac, ce te lovesc din difuzoare în orice punct al plajei te-ai afla. Dar niciodată nu poți să împaci pe toată lumea. Fiecare se împacă așa cum vrea, cu cine și cu ce vrea. Până când bunicuțele se vor împăca în stil heavy-metal cu tinerii soliști, nepoții se vor uita la telenovele și vor juca rummy și cumnații se vor pupa între ei, hai noroc cu o bere rece de pe plajă!



Aceiași țigani, fără cai, cu cutii goale de carton...

ut în mare...

Și terorismul se mondial



7 august 1998 — Imaginea este luată la câteva momente de la producerea teribilei explozii din capitala Kenyei care s-a soldat cu peste 250 de morți și peste 5000 de răniți

Vineri 7 august, lumea a fost trezită din toropeală ca de un cutremur de gradul opt. La Nairobi și Dar-es-Salaam, capitalele Kenyei, respectiv Tanzaniei, au avut loc, la cinci minute una de alta, două explozii gigantice, ambele în apropierea ambasadelor Statelor Unite din aceste țări. Încă din primele relatări era limpede că este vorba de atentate teroriste împotriva celor două misiuni diplomatice ale S.U.A. și că bilanțul era cu adevărat tragic. După o săptămână, el avea să se „stabilizeze” la cifre înspăimântătoare: zece morți și 80 de răniți la Dar-es-Salaam, dar peste 250 de morți (dintre care 12 americani) și 5 000 (!) de răniți la Nairobi, unde numărul victimelor a fost atât de mare deoarece clădirea de șapte etaje a unei bănci din apropierea ambasadei S.U.A. s-a prăbușit complet, zgârie-norul Cooperative Bank a fost transformat într-o ruină, iar la poarta și în curtea misiunii diplomatice americane se aflau o mulțime de kenieni veniți fie pentru vize, fie în căutarea unui loc de muncă.

Vestea atentatelor din cele două țări africane a lovit în plin la Washington, unde probabil Kenya și Tanzania, țări în care nu se putea vorbi de sentimente anti-americane, erau considerate probabil ultimele locuri în care erau de așteptat asemenea acțiuni ostile. De altfel, nici un moment bănuielele experților F.B.I. și C.I.A., trimiși la fața locului imediat și în număr foarte mare, nu s-au îndreptat

spre cetățeni ai acestor țări. Investigațiile au demarat destul de greu, pentru că zile întregi prioritate au avut încercările de salvare a eventualilor supraviețuitori de sub miile de tone de beton și moloz ale clădirii prăbușite. Ele au fost îngreunate, suplimentar, de lipsa de martori oculari, majoritatea persoanelor aflate în apropiere când s-au produs atentatele fiind ucise de forța extraordinară a exploziei. Un martor valoros scăpat cu viață a putut să relateze însă că a văzut un camion galben, de marcă japoneză, al cărui șofer a încercat cu tot dinadinsul să intre în garajul ambasadei. Oprit de gardian, a coborât din cabină și a avut cu acesta un scurt schimb de cuvinte. Apoi s-a auzit o împușcătură, după care a urmat explozia, atât de puternică încât a gândit că e „sfârșitul lumii”. Un alt martor a relatat același lucru, spunând însă că nu a auzit nici un fel de împușcături înaintea exploziei. Cum-necum, sigur este că un camion încărcat cu explozibil (circa 2,5 tone, după părerea experților) s-a aflat la originea atentatului. Experții F.B.I. și C.I.A. au încercat să găsească resturi ale camionului respectiv și să stabilească, mai întâi, natura și cantitatea explozibilului folosit de teroriști. În privința acestora există declarația unui martor potrivit căreia, cu câteva zile înaintea atentatului, un grup de trei bărbați, după înfățișare arabi, filmau cu o cameră video clădirea și împrejurimile ambasadei americane din Nairobi. Este însă numai

o ipoteză de lucru și o pistă. În aceeași direcție indică și primele revendicări ale atentatelor, anunțate câtorva redacții de ziare arabe și postului de radio France Internationale de o organizație, până în prezent necunoscută, care s-a prezentat drept „Armata Islamică pentru Eliberarea Locurilor Sfinte”. Există deci indicii, dar nu și probe, că atentatorii ar proveni din rândurile uneia sau alteia din grupările islamiste.

Oficine ar fi ei, faptul că atentatele au fost comise cvasisimultan, în două țări diferite, la o distanță de 600 km unul de altul, indică, potrivit experților, un grad înalt de organizare, planificare și coordonare și, probabil, asistență din partea unor organizații specializate — servicii secrete, instituții militare etc. Aceasta ar duce spre ideea implicării, dacă nu chiar a regiei unor guverne străine. Dacă acest lucru se va adevăra și va putea fi stabilit fără dubii prin probe, riposta americană va fi rapidă și drastică, s-a anunțat la Washington. Președintele Clinton a declarat că administrația sa este hotărâtă să-i descopere pe făptași și să-i aducă în fața justiției, „oricât de mult ar dura și oricât de mult ar costa” acest lucru, iar secretarul de stat, Madeleine Albright, a ținut să le reamintească autorilor și amatorilor de asemenea orori că America are „o memorie bună și un braț lung”. Oricum, a adăugat „Doamna de fier” a diplomației americane, America nu se va lăsa intimidată, va continua să

zează...

Text: BAZIL ȘTEFAN ■
Foto: AP-ROMPRES ■

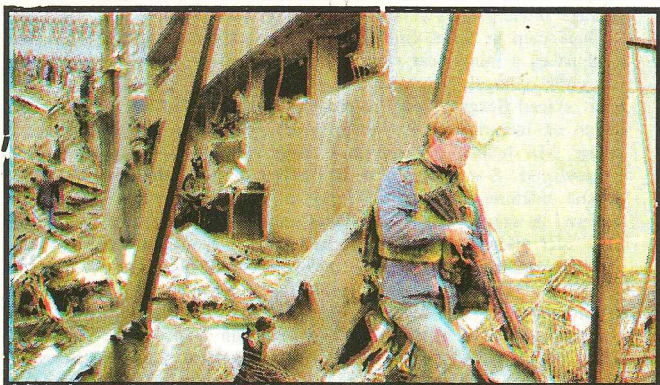


militaze „pentru valorile pe care le au la inimă făcătorii de pace și pentru viitorul de care se ținem cei ce aruncă bombe”.

Memorie bună și braț lung: cine se poate îndoi că America dispune de ele? De o sută de ani încoace, Statele Unite au câștigat, cu excepția celui din Vietnam, toate războaiele în care au fost implicate. Au pierdut bătălii, dar nu războaie. Războiul împotriva terorismului este însă un război mai

aparte, pentru că inamicul este aproape invizibil și, de aceea, greu de depistat și de combătut. El lovește pe neașteptate, numai atunci când și unde îi convine, după care dispare, uneori chiar fizic, ca în cazul exploziilor sinucigăse, cum par a fi fost și cele de la Nairobi și Dar-es-Salaam. Împotriva acestui inamic invizibil succesul este asigurat mai mult de acțiunile preventive decât de confruntarea directă, pe care teroriștii o evită, sau de riposta post-factum, pe care nu știi împotriva cui s-o îndrepti. În zilele de după exploziile din Kenya și Tanzania a devenit cunoscut, din surse ale guvernului și Congresului de la Washington, faptul că C.I.A. a dejucat, anul trecut, alte cinci atentate, împotriva unor ambasade americane, atentate aflate în diverse faze de pregătire. Au fost salvate, așadar, zeci, poate sute de vieți omenești. Și asta fără să se tragă un singur foc de armă: pur și simplu prin infiltrarea celulelor teroriste, urmărirea și interceptarea comunicațiilor acestora, prin care, începând din 1993, au putut fi arestați peste 40 de teroriști potențiali. Un succes, fără doar și poate. Dar succesele nu mai contează prea mult atunci când eșecuri evidente și extrem de izbitoare, precum cele de la Nairobi și Dar-es-Salaam, sunt singurele care atrag atenția publicului.

Cum a fost posibil ca serviciile secrete cele mai puternice, mai bine echipate și mai abundent finanțate servicii secrete din lume să nu fi prins nici un fir al atentatelor anti-americane ce se pregăteau în Kenya și Tanzania? Și cum a fost posibil ca ambasadele din aceste țări să fie clasificate „de risc scăzut”, drept pentru care și măsurile de securitate erau la un nivel corespunzător acestui grad de risc? Președintele Clinton va fi asaltat cu asemenea întrebări în Congres, ca și cum asta era tot ce îi mai lipsea după scandalurile Whitewater, Paula Jones, Monica Lewinsky și cel privind finanțarea ilegală a campaniei electorale din 1996 a Partidului Democrat. Casa Albă a încercat să scoată basma curată serviciile secrete dând vina pe Congres, care, e drept, a redus mult suma propusă de administrație pentru ameliorarea măsurilor de securitate la ambasadele S.U.A. Dar într-un an cu alegeri parțiale pentru Congres este puțin probabil ca discuția în jurul acestui aspect să se calmeze. Cu atât mai mult cu cât pierderea de vieți omenești din neglijența autorităților este foarte prost văzută în America și cu cât descoperirea, prinderea și pedepsirea autorilor atentatelor precedente s-au soldat, în mod vădit până în prezent, cu un eșec. În acest sens, ziarul „New York Times” publică o sinteză retrospectivă care este mai mult decât elocventă. Potrivit ziarului, de la aruncarea în aer a ambasadelor și a barăcilor militare americane din Beirut, în 1983, în care și-au pierdut viața 257 de americani, și până în prezent, au avut



Un pușcaș marin american păzește ceea ce a mai rămas din Ambasada S.U.A. la Nairobi

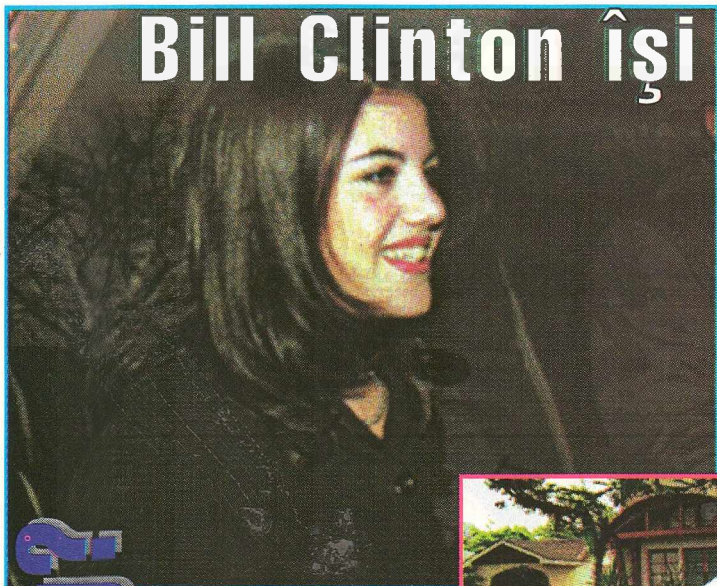


Victimele atentatului din Tanzania la morga din Dar-es-Salaam

așteaptă abia procesul, iar alți doi au fost arestați și sunt deținuți în închisori din alte țări. Unul din aceste atentate, asupra unui club de noapte din Berlin, în 1986, în care au fost uciși doi militari americani, a provocat o lovitură a Air Force împotriva Libiei, în urma căreia și-a pierdut viața, între alții, și fiica liderului de la Tripoli, Moammar Gadhafi. Rezultatul acestei măsuri de represalii a fost, după părerea oficialităților americane și britanice, atentatul asupra avionului companiei PanAm din 1988, din apropierea localității scoțiene Lockerbie, în care au pierit 270 de oameni, în majoritate americani. Iată, deci, cât de enorm de complicată și încălcată este problema combaterii terorismului chiar și pentru o superputere cu memorie foarte bună și braț foarte lung. Între altele, ca în cazul amintit, recurgerea pripită la măsuri de represalii împotriva unui „stat ticălos”, suspectat că a pus la cale sau a sponsorizat un atentat terorist, poate fi chiar contraproductivă, în sensul că poate da naștere unui lanț interminabil de vendete. Pe de altă parte, închiderea ochilor în fața atentatelor teroriste poate fi și mai contraproductivă, încurajându-i pe criminali să persevereze. Dificultatea problemei reiese de la sine. Cert este însă faptul că închiderea ochilor în fața activităților teroriste nu poate fi luată în considerare și că singura soluție este lupta hotărâtă împotriva acestui flagel al sfârșitului de secol XX. Iar în această luptă America, deși constituie principala țintă a terorismului internațional, fiind în același timp, și țara care dispune de cele mai multe mijloace de combatere a terorismului nu trebuie lăsată singură. Cu atât mai mult cu cât nimeni nu se mai poate considera la adăpost de actele teroriste, din moment ce, după cum demonstrează includerea Africii în sfera de activitate a organizațiilor teroriste, terorismul internațional beneficiază și el, din plin, de pe urma fenomenului mondializării. Circulația liberă peste frontierele naționale a informațiilor, capitalurilor, bunurilor și persoanelor este o adevărată mană cerească și pentru teroriști. Comunitatea internațională trebuie să fie însă solidară, să găsească mijloacele și să coopereze cât se poate de strâns ca de avantajele mondializării să nu beneficieze și inamicii cei mai înverșunați ai acesteia: organizațiile teroriste.

Bill Clinton își face mea culpa

Text: BAZIL ȘTEFAN ■
Foto: AP / ROMPRES ■



Ziua de 17 august 1998 va intra în istoria Statelor Unite, fiindcă a adus o premieră politică absolută. Pentru prima dată un președinte american a apărut în fața Marelui juriu pentru a depune mărturie și a încerca să înlăture bănuielele grave ce planau asupra sa – sperjur, intimidarea martorilor, obstrucționarea justiției – care, dacă puteau fi probate de procurorul independent Kenneth Starr, ar fi putut declanșa procedura de „impeachment” (destituire) a președintelui de către Congresul S.U.A. Audierea a reprezentat punctul culminant al „scandalului Monica Lewinsky”, cunoscut și sub formularea „Sexgate”.

Cum s-a ajuns la această premieră absolută este o istorie foarte lungă. Însărcinat în 1994 să ancheteze „afacerea Whitewater”, un proiect imobiliar în care soții Clinton erau coproprietari în 1978, pe când Bill era guvernator în Arkansas (proiect care s-a încheiat cu o bancrută frauduloasă), procurorul Starr s-a văzut nevoit să-și extindă treptat ancheta și asupra altor afaceri dubioase („Travelgate”, „Filegate”, „Asiagate”) în care președintele Clinton păruse a fi avut o conduită incorectă sau în care ieșea la iveală relația sa „specială” cu adevărul – mai pe șleau, tendința de a minți, cu candoare sau cu abilitate, atunci când interesele sau imaginea sa publică erau în joc. (Marijuana? Da, a făcut această „experiență”, dar „nu am inhalat”; evitarea înrolării pentru războiul din Vietnam? „Presupun că am avut, pur și simplu, noroc”) În acest fel a intrat în vizorul procurorului Starr și viața sexuală agitată a lui Bill Clinton. Încă în 1992, în timp ce se lansase în cursa prezidențială, Bill Clinton negase, într-o emisiune televizată, în prezența soției sale Hillary, că ar fi avut o aventură extraconjugală cu Gennifer Flowers, mărturisind însă că provocase „suferință” în căsnicie și că „toți americanii vor înțelege ce vreau să spun”. Șase ani mai târziu, la 17 ianuarie a.c., făcând depoziție sub jurământ în fața avocaților Paulei Jones, care-l acuza de hărțuire sexuală, el mărturisea că a avut relații sexuale „o dată” cu Gennifer Flowers, deși aceasta jurase că legătura a durat 12 ani. Tot atunci începe și drama afacerii Monica Lewinsky. O prietenă a acesteia, Linda Tripp, o incitase la destăinuirii pe fosta stagiară la Casa Albă în legătură cu relația sa cu președintele, destăinuirii pe care le înregistrase pe casete audio fără știrea Monicăi. Linda Tripp, republicană convinsă, predase procurorului Starr cele 17 casete audio, conținând 20 de ore de convorbiri. Chemată ca martor în procesul Paula Jones, Monica, timorată de ceea ce i s-ar fi putut întâmpla, poate și intimidată de avocații președintelui, pare a nu fi spus „adevărul, tot adevărul și numai adevărul”. Drept pentru care Starr se vede obligat să obțină pentru ea imunitate completă, după care o audiază din nou, timp de nouă ore. În cursul procesului de hărțuire sexuală, Bill Clinton declară și în fața avocaților Paulei Jones, apoi și în public, că „nu am avut niciodată relații sexuale cu această femeie, Monica Lewinsky” și nu a obligat niciodată pe cineva să mintă în fața justiției.

Cele exact șapte luni, între 17 ianuarie și 17 august a.c., au fost pentru Bill Clinton, familia sa și stafful său de la Casa Albă ca o trecere prin chinurile iadului. Casetele Lindei Tripp, depozitiile Monicăi Lewinsky în condiții de imunitate deplină, faimoasa, de acum, rochie

albastră a Monicăi cu „pete de lichid seminal”, păstrată de mama sa în mare taină și trimisă spre expertizare prin ADN de către FBI au pus pe jar întreaga elită a Partidului Democrat, îngrijorată de faptul că scandalul „Sexgate” ar putea avea o influență catastrofală la alegerile parțiale pentru Congres din noiembrie a.c. Fruntașii PD ca și unii congresmeni republicani mode-

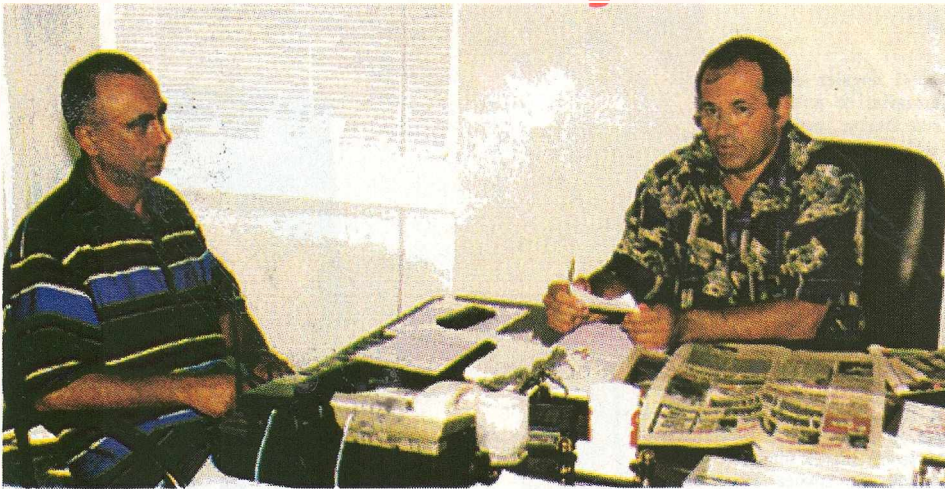
rați l-au îndemnat pe președinte să găsească o formulă prin care să recunoască relația amoroasă cu fosta stagiară de la Casa Albă și să-și ceară scuze în public, fără a putea fi învinuit de sperjur, intimidarea martorilor sau obstrucționarea justiției.

Astfel s-a ajuns la declarația televizată a președintelui din seara de 17 august, după alte cinci ore de întrebări chinuitoare, jenante și penibile ale lui Kenneth Starr, ale asistenților (și mai duri) ai acestuia, ca și ale membrilor Marelui juriu, care au urmărit întreaga audiere, desfășurată în „Biroul cu hărți” al Casei Albe, printr-un sistem video cu circuit închis și codat, pentru a nu putea fi interceptat. Zile întregi, înainte de 17 august, Bill Clinton s-a „pregătit”, împreună cu avocații săi și cu soția sa, Hillary, ea însăși unul din cei mai celebri avocați americani, pentru această probă, cea mai grea și mai riscantă din timpul președinției sale. Cum era de așteptat, Bill Clinton a mărturisit în fața Marelui juriu că a avut, în realitate, „o relație nepotrivită” (sau „neconvenabilă” sau „deplasată” cu Monica Lewinsky, că aceasta a fost „o greșeală”, „o eroare foarte gravă de judecată și o lipsă personală”, de care este „singur și în întregime responsabil” și că „regretă” că a ascuns, timp de 7 luni, adevărul despre această relație. „Am înșelat publicul, inclusiv pe soția mea. Regret profund”. Bill Clinton a spus că a făcut acest lucru pentru a se proteja de „rușinea propriei conduite” și pentru a-și proteja familia și că va face totul pentru a repara ceea ce a stricat. În același timp, președintele a repetat că „nu a cerut năciodată, nimănui, să mintă, să ascundă sau să distrugă probe sau să comită vreo altă ilegalitate”.

După cum se vede, Bill Clinton a procedat din nou în stilul său: a admis că a mințit, dar nu a folosit termenul de „relații sexuale”. Să fie acesta epilogul, fericit în cele din urmă, pentru președinte, al penibilei „afaceri Sexgate”, cum se speră și se dorește la Casa Albă? Există indicii că lucrurile nu stau astfel și că epilogul ar putea fi doar un prolog. Mai întâi, nu se știe dacă procurorul Starr și Marele juriu vor fi satisfăcuți. S-ar putea ca ei să-l invite din nou pe Bill Clinton să depună mărturie. Monica Lewinsky a fost deja invitată la o nouă audiere, la numai câteva zile după audierea președintelui. Apoi, nu Starr, nici măcar Marele juriu nu au competența unei decizii în această afacere. Decizia va fi politică și revine Congresului. Kenneth Starr va înainta Congresului un raport, probabil în septembrie, iar Congresul se va pronunța pro sau contra procedurii de „impeachment”. Aripa dură a republicanilor va insista, probabil, fie și din motive strict electorale, măcar pentru o audiere a președintelui în Congres. Or, spre deosebire de depoziția – confidențială – din 17 august, audierea din Congres ar putea fi publică. Și chiar dacă și ea se va încheia cu bine, pentru președinte ea ar însemna un nou supliciu.

George Arion în dialog cu Sorin Roșca Stănescu

„Da, cred că vom ieși din criză!”



George Arion: Sorin Roșca Stănescu, ești un gazetar la modă, un gazetar care în ultimii ani a spus ceva celor care l-au citit. Iată, putem spune, și datorită ție, că există și gazetari de temut de către cei care cad în mrejele incorectitudinii, ale necinstei. Acest lucru presupune un mod de trai curajos, un mod de trai în care teama nu mai are nici un loc.

Întotdeauna ți-a plăcut să trăiești periculos?

Sorin Roșca Stănescu: Este o întrebare grea și la răspuns voi ajunge puțin mai întortocheat.

Avem două sloganuri la ziarul „Ziua” care definesc și existența și crezul meu. Primul slogan spune că „Este mai importantă siguranța cetățeanului decât siguranța națională”. Cu alte cuvinte, în accepțiunea ziarului „Ziua” și în accepțiunea mea, un om este mai important decât un univers. Un om este deasupra unei instituții, este deasupra unei țări, este deasupra unei lumi; concepție îndrăznească chiar și pentru cei care practică liberalismul. Cred, cu tot suflul meu, în drepturile omului și cred că ele nu pot fi limitate decât de un drept care, exercitat abuziv, încalcă dreptul altui om. Un drept al omului nu poate fi îngrădit.

„Am fost un gazetar de anchetă și un gazetar incomod”

– Al doilea slogan?

– „Mai bine să ne fie frică decât să ne fie rușine”. Minte cine spune că nu-i este frică, minte un luptător aflat în tranșee în linia întâi, care spune că nu se teme, minte un om care spune că noaptea nu-l tulbură fantomele, spaimile, minte cine afirmă că nu se teme de dușmanii săi – numai un irresponsabil nu se teme de dușmani. Pe tabla de șah e bine chiar să-ți supra-evaluezi dușmanul și numai așa vei câștiga. Iar atunci când trebuie să ne fie ori rușine, ori frică, preferăm să ne fie frică; ne asumăm și frica, numai să nu ajungem ca, privindu-ne în ochi în oglindă, să ne fie rușine. Ați spus în întrebare că mă număr printre gazetarii de temut. Sincer să fiu, nu mi-am dorit niciodată acest lucru, deși am făcut întotdeauna presă de investigație și am fost – de când am început să practic această meserie – un gazetar de anchetă și un gazetar incomod care a dat dureri de cap altora. Dar nu mi-am dorit să fiu un ziarist temut și nici nu cred că oamenii trebuie să se teamă vreodată de presă.

– Chiar așa?

– Există unii care trebuie să se teamă de presă: demnitari, cei aflați la putere, oamenii legii, cei care-și nesocotesc locul pe care-l ocupă și își bat joc de bunul public și de ceea ce au investit cetățenii în ei; aștia trebuie să se teamă de presă. Dacă este să fiu temut (admițând că doresc acest lucru), de aceștia vreau să fiu temut.

– Totuși, întotdeauna ți-a plăcut să trăiești periculos?

– Trăiesc periculos, da, pentru că n-a fost ușor ca în 1987 să-mi depun carnetul de partid, să-mi dau demisia de la un ziar „de partid” cum era „Informația Bucureștiului”, iar în demisie să scriu negru pe alb că nu sunt de acord cu politica lui Nicolae Ceaușescu. Înainte de a face acest gest am consultat întreaga familie, inclusiv fetița; am întrebat-o dacă își asumă alături de mine riscul și a spus DA. Nu a fost comod ca un an mai târziu, împreună cu soția mea, cu un prieten și cu soția acestuia să scoatem două numere dintr-un ziar ilegal „Libertatea”, un ziar manifest care a fost confiscat apoi de Securitate. N-a fost ușor să-l știu pe prietenul meu închis în celula în care a fost închis și Răceanu care era condamnat la moarte – chiar zilele trecute la Washington am remarcat cu Răceanu aceste momente. Nu a fost ușor să aștept, în orice moment, „duba”, care să vină să mă ia pe mine și pe familia mea; nu a fost ușor apoi când am avut îndrăzneala, alături de câțiva colegi de la „România Liberă”, să

privatizăm primul ziar, „să ne aruncăm în apă” în economia de piață, să dăm un exemplu și celorlalți colegi din presă. A fost riscant să ne asumăm răspunderea să facem organizații ale jurnaliștilor, să facem o facultate pentru tânăra generație de jurnaliști, nu a fost ușor să ne luptăm cu Iliescu și cu serviciile secrete și cu toate instituțiile statului care, în loc să vegheze democrația, se ocupau de cei care luptau pentru democrație și le dădeau în cap. În fine, nu a fost ușor ca, împreună cu un grup de ziaristi tineri, să pornim în aventura unui nou ziar, într-un moment când nimeni nu a pariat pe noi, într-un moment în care toată lumea, inclusiv și cei mai apropiați prieteni spuneau că vom da faliment, că nu mai avem nici o șansă să așezăm pe piața românească un ziar.

– Cum îți explici că ziarul „Ziua” a prins la public?

– Dincolo de șansă, dincolo de noroc, cred că au contat câteva lucruri.

Cel mai important este că în jurul meu s-au strâns oameni foarte tineri și de mare valoare, gazetari în formare, oameni care nu gândeau în clișee, nu vorbeau și nu scriau în șabloane, care-și exersaseră o imaginație liberă, un talent liber și un drept al lor de a avea o viziune proprie asupra existenței. Oameni care-și permit și și-au permis în fiecare zi să-mi spună „Nu”, să-mi spună că „nu e bine așa”, să-mi spună că, uneori, ceea ce le cer eu e o prostie. Am practicat acest gen de dialog în ciuda diferenței de vârstă dintre noi, în ciuda diferenței de rang, de salariu, de orice. Îmi spuneau „Nașu”, asta-i o prostie”. Fiecare a simțit că ziarul e al lui, fiecare a putut gândi. Ne-a unit pericolul, ani în care nu primeam publicitate pentru că oamenii de afaceri se fereau să ne dea publicitate ca să nu supere guvernul Văcăroiu, ani în care guvernul Văcăroiu ne închidea conturile la bănci – chestie incredibilă chiar și într-un regim comunist. Au fost ani în care am fost permanent hăituiți de serviciile secrete – „terasa Anda” a fost doar vârful unui iceberg – și târați în tot felul de procese foarte dure! Faptul că ne-am asumat riscuri a sudat grupul care a făcut „Ziua” și care, acum, s-a mărit – e vorba de 450 spre 500 de familii, nici nu mai știu.

– Ce a mai concurat la reușita voastră?

– Cred că tehnica modernă. Am fost totdeauna adeptul noutăților în tehnica comunicării. De la început am construit acest ziar numai pe computer. Am

interzis mașinile de scris; tradiționalele mașini de scris la noi n-au existat niciodată, n-avem nici una în redacție. Toți redactorii au învățat să lucreze, să transmită informațiile pe computer. Apoi am avut și alte mijloace de comunicare rapidă cum au fost stații radio, pagere etc. Asta ne-a ajutat pentru că, în final, am fost primul ziar care a intrat pe Internet și acum avem sute de mii de cititori din lumea întreagă, lucru care a contat enorm pentru prestigiul ziarului și pentru susținerea lui internațională în momente de restriște. Tot tehnica ne-a ajutat să fim primul ziar care se tipărește simultan în mai multe locuri din țară; acum avem patru tipografii. Tot tehnica ne-a ajutat să putem deveni un trust de presă elastic, cu redacții în diverse zone din țară, cu ediții zonale – Ardealul e acoperit de ediția de Nord-Vest și de ediția de Vest, Moldova, de ediția de Moldova, am dat drumul la ediția de Galați-Brăila care în câteva săptămâni se va transforma în ediția Dunărea de Jos și, probabil, vom mai avea o ediție de Oltenia. Cu aceste ediții zonale acoperim teritoriul național mult mai complex decât prin cele două ediții naționale care se realizează șase zile din șapte. În fine, tot tehnica ne-a permis să dăm drumul, pe 6 august, primului număr al ziarului în limba maghiară care nu va fi tipărit la București ci la Timișoara și până la sfârșitul anului vom publica ediții la New York, în Canada și în Israel (tipărite acolo).

– Cum sunteți organizați?

– Redacția și trustul sunt organizate pe module. Acest lucru nu a fost determinat de modernismul în sine, ci și de amenințarea la care am fost supuși. În prezent, dacă dispare (prin absurd) întreaga redacție de la București, trustul continuă să funcționeze; dacă aruncă cineva în aer tipografia de la București, ziarul „Ziua” este scos în continuare și piața Bucureștiului va avea ziarul „Ziua”. Facem drumul invers de la Iași sau Timișoara sau Cluj și noi tot tipărim și noi tot supraviețuim...

– Ți-a fost vreodată teamă că s-ar putea întâmpla chiar și un astfel de eveniment?

– Au fost sabotaje despre care s-a și scris. Așa am și reușit să supraviețuim. În loc să luăm – cum au făcut alții – un „mamut”, o tipografie enormă, am cumpărat tipografii mici, ieftine, la mână a doua, ușor de reparat, ușor de montat, ușor de demontat, ușor de instalat.

– Dar cum se explică viziunea această modernă asupra – să folosim un termen la modă – management-ului? Unde l-ai învățat?

- Și aici am pornit de la experiența mea de jucător de șah. La șah, mai întâi îți evaluezi posibilitățile și apoi muți. Am fost conștient că eu, ca și tine, ca și alții suntem mai întâi gazetari și mai puțin manageri și atunci am avut

„În management am plecat de la experiența mea de jucător de șah“

curajul să mă dublez; am avut curajul ca, prin concurs, să angajez oameni cărora să le dau pâinea și cuțitul, oameni care să mă cenzureze pe mine sub aspect financiar, oameni care să-mi spună „Domnule, nu șuta înainte, pentru că asta e o investiție proastă, e o nebușie, îți interzic s-o faci“. Atât timp cât un manager are de la mine mandatul acesta de a răspunde de situația financiară a ziarului, poate să-mi interzică orice cheltuieli și îi cer să-mi interzică orice cheltuielă care i se pare aberantă. Deci, am avut curajul să-mi deleg competențe.

- De ce la noi - lucru neobișnuit în presa mondială - soarta ziarelor, revistelor depinde foarte mult de personalitatea celor care le conduc? Dacă-l întrebi pe un francez cine este directorul sau redactorul șef al unui ziar, de obicei nu știe.

- Toate ziarele din lume, inclusiv cele pe care le invoci, au fost ziare de autor, toate au fost create în jurul unor personalități puternice. Așa au apărut toate publicațiile din lume; ulterior, ele au devenit trusturi foarte puternice de presă în care personalitățile conducătorilor succesivi s-au topit. Hai să ne imaginăm că peste un an, doi eu mă retrag, pentru 2-3 ani, să scriu niște cărți, să-mi valorific și altfel această experiență. Eu sunt convins că ziarul „Ziua“ și întreg trustul se va descurca foarte bine și fără mine, nu se va pierde nimic. Am avut un exemplu de curând, prin plecarea lui Cristoiu. Se spunea că „Evenimentul zilei“ e ziar de autor, e al lui Cristoiu. Nu-i adevărat! La un moment dat, autorul se desparte de operă. Oricând poate interveni „divorțul“ între operă și autor și opera trăiește. „Evenimentul zilei“ a trăit și fără Cristoiu și acum începe să fie identificat cu Nistorescu. Va pleca și Nistorescu într-o zi, pentru că nimic nu este etern, dar „Evenimentul zilei“ va rămâne și va supraviețui. La fel „Național“-ul. L-a făcut Cristoiu cu Gică Voicu, nu? Cristoiu a plecat în altă parte, „Național“-ul trăiește bine mersi.

- Să zicem că avem o presă bună care dezvăluie, incriminează etc., dar efectele acestor semnale nu crezi că sunt vagi, că au consecințe mărunte?

- Nu sunt de acord cu tine. Efectele sunt teribile, de aceea mulți spun, cu frică, că presa ar fi prima putere în stat. Dacă nu era presa, nu cădea regimul Iliescu, să nu ne amăgim. Și nu orice fel de presă! Să nu uităm, Iliescu a avut de partea lui Televiziunea Națională, singurul instrument mass-media care

„Ziarele lucrează pe cortexul opiniei publice, ca picătura chinezească“

a pătruns peste tot în țară. A câștigat în acest război presa scrisă. Și care presă scrisă? În special presa centrală, o parte din cotidienele centrale, cele care au încercat să aducă la putere forțele democratice, cantitativ vorbind, o infimă parte din mass-media. De ce? Pentru că cititorii de presă scrisă, indiferent cât de puțini sunt, sunt agenți politici. Un om care consimte să-și diminueze veniturile cumpărând un ziar, sau se deranjează pe canicula asta sau iarna sau pe ploaie să meargă la chioșc, să riște să nu mai găsească ziarul, să se trezească mai devreme ca să-l găsească sau să se roage de chioșcar să-l scoată de sub teighea, este un om foarte motivat. El va citi ziarul cu mare atenție -, e mult mai atent la informație decât e telespectatorul sau ascultătorul de radio - și devine, în mediul lui, un agent politic, are o influență. Ziarele lucrează pe cortexul opiniei publice, ca picătura chinezească, iar efectul presei este fantastic. Presa a schimbat un regim, presa a adus un regim democratic. Presa e cu ochii la pândă pe acest regim democratic. Presa a semnalat că se anunță o criză guvernamentală în timp ce președintele țării spunea „Nici vorbă!“, primul ministru: „Nu există criză“, iar liderii partidelor negau c-ar exista o criză. Atunci presa a spus „E criză“ și criză a fost. Presa a hotărât că trebuie schimbat guvernul și a căzut guver-



24 Flacăra nr.8/1998



nul Ciorbea. A căzut tot pentru că presa a fost conștientă prin semnalele primare pe care le are și care nu sunt convertite ca semnalele administrației de stat, nu trec prin tot felul de interese meschine ci vin direct de la cetățean.

- E frumoasă pledoaria asta, dar nu sunt foarte convins de ea. Față de cât se scrie în presă...

- Dar asta se întâmplă peste tot în lume; presa scrie mult mai mult, iar efectele se văd mai puțin sau mai târziu, dar asta nu înseamnă că presa n-are efect. Pe de altă parte, vreau să spun că nu trebuie, dacă s-a publicat o dezvăluire, să așteptăm să se pună o rezoluție pe articole de ziar, cum făcea ministrul Dejeu, încălcând legile democrației. Nu se poate! Totul trebuie luat, cercetat etc. Este normal ca statul, care-i mult mai imobil, mai birocratic, să rămână mai în urmă, dreptatea să se facă mai greu. Nici n-ar fi normal ca dreptatea să se facă bătând din palme. La noi, instituțiile puternice sunt foarte ezitante, așteaptă semnale; câte puteri în statul de drept românesc sau câți funcționari au conștiința separării puterilor în stat și a faptului că pot acționa de capul lor? Încă se așteaptă „din deal“ (de la Cotroceni) acest semnal, încă-și permite dl Dimitriu ca, în orice bazonie face, să invoce numele președintelui și niște miniștri capsomani să fînghiță gălușca și să creadă că a zis președintele, și dacă a zis președintele e bine... Încă există această religie a șefului, a conducătorului de stat... Dar hai să ne amintim câte capete a retezat presa; dacă facem inventarul începem să ne întrebăm dacă nu cumva au existat vremuri când presa a câștigat o putere necuvenită. Nu e nimic culpabil la adresa presei în ceea ce spun. Nu presa e vinovată că a câștigat o putere prea mare în anumite perioade, ci tot instituțiile statului care au fost atât de surclasate de impactul mass-media, încât au reacționat automat.

- Ce ai descoperit în acești ani de după 1990?

- Faptul că se poate trăi foarte confortabil mințind cât mai puțin. Că se poate trăi și fără minciună sau cu mult mai puțină minciună decât credeam înainte. Am mai descoperit că bogăția este un titlu de mândrie când este câștigată prin inteligență, prin muncă, prin inventivitate și respect față de lege. Am descoperit durerea că acest popor este lipsit de educație, că este un popor care trebuie să mai „ardă“ o generație pentru ca din punct de vedere al educației să atingă nivelul altor popoare din Europa - mă refer la respectul pe care-l datorează un om altui om, la nimic altceva. Probabil că geografie știm mai mult decât americanii, dar nu știm să ne uităm în spatele nostru când trântim o ușă, dacă nu cumva îi dăm cuiva cu ea în nas. Asta ne lipsește și este grav pentru că în funcție de aceste mici trăsături educaționale ne definim



și se creează raporturile între națiuni. Am mai descoperit că nu suntem „buricul” lumii și nici măcar al Europei, că trebuie să stăm la coadă și să

„Am multe de povestit, sunt foarte multe culise ale acestor ani care n-au putut să fie publicate”

câștigăm cu sudoare ceea ce alții au câștigat cu sudoare, că nimic nu vine de-a gata. Am descoperit valorile libertății și nu numai eu, dar cred că o întreagă generație nu mai poate fi întoarsă cu nici un chip înapoi, indiferent ce s-ar întâmpla pentru că odată gustată miera libertății – ca să-l parafrazez pe Petru Popescu – nu mai există glonțul, nu mai există un calibru suficient de mare pentru a ucide aceste libertăți. Și am mai aflat ceva: că se poate orice cu singura condiție să vrei și să dai ceva în schimb, să lupți pentru asta. Pe mine acest lucru m-au învățat copiii, redactori foarte tineri care au obținut niște performanțe inimaginabile, care au reușit să ajungă la șefi ai mapamondului în timp ce eu m-aș fi ferit, n-aș fi avut tupeul necesar să dau peste Clinton, de pildă. Există tineri ziariști români care au discutat cu Clinton.

– Dar această opinie bună despre ziariștii tineri înseamnă că generația noastră și-a spus ultimul cuvânt?

– Poate o să mai mișcăm câțiva ani, s-ar putea încă să mai avem resurse pentru a diversifica presa – și cea scrisă și cea audio-vizuală, probabil că încă mai avem energii de a aduce lucruri noi care să se constituie în valori reale pentru generațiile următoare, dar, deja, în ceafa fiecăruia dintre noi se simte răsuflarea rece a unei noi generații de jurnaliști care are viteză mai mare. N-au abilitatea noastră, pentru că n-au trăit într-un sistem comunist în care să fii obligat, la nevoie, să ai și zece fețe, nu sunt la fel de șmecheri ca noi, nu au o cultură atât de serioasă ca a noastră; noi am „vegetat” atâția ani, timp în care am „înghițit” biblioteci, ei sunt prea tineri, dar lucrurile astea vin. Important este că ei nu au gustul libertății, ci sunt însăși libertatea, ei nu au gustul spargerii șabloanelor ci sunt antișablon, întreaga lor traiectorie sparge șabloanele și eu cred că deja asistăm la o împărțire a puterii în presă între generația noastră și generația nouă. Dacă încercăm să vedem ce se întâmplă în marile trusturi de presă naționale și locale, vedem că felia e împărțită cam

jumate-jumate.

– În aceste condiții îți se mai pare palpitantă meseria de gazetar?

– Da, sigur că da! Îmi place la nebunie; eu am nostalgia gazetăriei de investigație pe care acum munca de birou n-o mai permite; acum eu stau foarte mult în spatele unor uși închise. Conduc un trust de presă, dau decizii care pot fi foarte importante pentru soarta a 500 de familii, particip la negocieri, la jocuri politice, la de toate, dar am foarte puțin timp pentru acea muncă de investigație. Dacă aș avea posibilitatea, m-aș întoarce la munca de reporter; aș fi un bătrân reporter, un rechin, sau m-aș retrage vreo 3 ani ca să scriu niște cărți. Am foarte multe de povestit, sunt foarte multe culise ale acestor ani care n-au apărut și nu puteau să apară în nici un fel de articol și pe care opinia publică cred că ar fi interesată să le cunoască.

– Ai ajuns în acești ani „în spatele ușilor închise”. Cum e acolo?

– Uneori e fascinant, alteori e sinistru. Depinde dincolo de ce tip de uși pătrunzi și mărturisesc că am pătruns dincolo de toate tipurile de uși, deci și acolo unde e abjecție și unde politica e cinică și imorală și unde jocurile care se fac nu țin seama de valorile individului și de interesele cetățeanului. Am pătruns și acolo unde politica este morală și știu că poate fi făcută o politică morală în condițiile în care este și realistă și pragmatică. Acest lucru l-au reușit mai greu politicienii noștri.

– Cum descifrezi mecanismul puterii la români în etapa actuală?

– Eu cred că am avut 8 ani de stânga, guverne de stânga, și acum avem o administrație de stânga. A existat un punct foarte important care delimitează cei 8 ani, și anume momentul în care partidele nedemocratice au părăsit puterea și ea a fost preluată de partidele democratice. Din păcate, acestea nu se achită cu cinste de misiunea pe care au preluat-o și nu răspund încrederii electoratului. Nădejdea, însă, e tot în ele. Alte partide nu putem să mai inventăm; acum

„Ar fi timpul să vină liberalii și să avem un guvern de dreapta”

toată problema este ca aceste partide și oameni politici să se maturizeze. Cred în alianțele postelectorale, nu-mi plac cele preelectorale; aș prefera să se destrame Convenția Democratică, aș prefera ca fiecare partid să își „măsoare mușchii” în electorat și după alegeri să se încheie orice fel de alianțe morale. Cred că PNȚCD s-a erodat îngrijorător de repede, cred că a pierdut busola, cred că singura lui salvare nu poate veni din direcția Ciorbea-Opriș, ci numai din direcția Vasile. Dacă Radu Vasile va ști să grupeze în jurul lui oameni puternici, tineri, personalități... În acest moment, guvernul este o chestie foarte ciudată. Dacă acum ar avea loc negocieri între principalele forțe din guvern, s-ar întâmpla un lucru paradoxal: PD ar fi în stare să așeze la masa tratativelor cel puțin 6 personalități accentuate, cu priză politică, oameni cu mintea clară, dinamici, puternici, PL vreo 4, iar partidul care conduce coaliția doar pe Radu Vasile. Ar trebui ca PNȚCD să se trezească până nu e prea târziu și să se lîmpezească în interior, iar dacă nu va face reforma, sau dacă reforma, așa cum se prefigurează, va eșua, PNȚCD este pentru mulți ani scos din cursă. Atunci se pune problema: în 2000 cine va fi? Va fi o stângă care încearcă acum să se coalezeze într-un pol sau va fi o dreaptă care n-a fost niciodată? Din punctul meu de vedere ar fi timpul să vină liberalii și ar fi timpul să avem un guvern de dreapta pentru că această experiență români nu au consumat-o; fie și numai din acest motiv. Și iar un lucru foarte interesant: PD apare în toate variantele posibile, este partidul care ocupă cea mai bună poziție în spectrul politic chiar dacă nu are decât 13–14–15%. Foarte periculos, în continuare, este fenomenul extremismului naționalist, deși nu face prozeliti, pentru că, practic, oamenii migrează de la PDSR către PRM sau de la PUNR către PRM.

– Dar 13% nu este de neglijat!

– Nu, nu este de neglijat, dar nu a devenit un partid redutabil. Eu chiar am șocat opinia publică propunând scoaterea acestui partid în afara legii, dar mi se pare absolut natural ceea ce am propus. Acest partid încalcă multe prevederi ale Constituției, ceea ce face în realitate contravine propriului statut, așa





cum a fost el înregistrat de tribunal și, ca în orice țară civilizată, un partid care încalcă normele constituționale trebuie scos în afara legii. Dacă aș fi om

să-i permită să facă guvern. În momentul în care crezi o coaliție împotriva naturii, în care coexistă creștini democrații, social democrații și liberalii, deci trei familii de partide democratice care oriunde în lume își scot ochii și le forțezi să lucreze în aceeași „colivie” și să ducă țara mai departe, e normal că din când în când răbufnesc disputele și acumia discut de disputele de dincolo de orgolii, pe programe, pe platforme, pe ideologii. Al treilea lucru pentru care noua putere nu a funcționat, la nivelul preconizat, este absența managerilor. Una este liderul politic – gen Coposu – care a știut întotdeauna unde intră și unde nu intră și care, dac-ar fi trăit, ar fi rămas în afara puterii, ar fi fost ca un Patriarh și alta e ceea ce fac liderii pe care-i vedem și care confundă charisma cu calitățile manageriale. Degeaba e un tip charismatic și-l pui ministru al Industriilor dacă el nu e un bun manager pentru ministerul lui.

Iată un caz tipic de greșală: Daniel Dăianu, care e un om deosebit, formidabil, nu e la locul lui într-un loc unde trebuie să coboare pixul din cer și să semneze de mii de ori pe zi niște hârtii; or, omul e incapabil să semneze pentru că teoretizează prea mult; locul lui nu-i acolo, locul lui e-n cercetarea fundamentală, locul lui e la Banca Națională unde era foarte bun sau la o Bancă Mondială. El e un gânditor în finanțe, nu un practician.

Apoi, să nu neglijăm și lăcomia unora dintre liderii politici care, venind la putere, se grăbesc să pună mâna și pe ciolan. Modul în care s-au împărțit ciolanele în țară a fost deplorabil, modul în care și-au pus problema și au trecut la aplicarea împărțirii băncilor, de pildă, lucru care ar fi trebuit să iasă

„Dacă aș fi om politic, aș acționa pentru scoaterea în afara legii a PRM”

politic, aș acționa pentru scoaterea în afara legii a PRM.

– Ai fost inclus printre gazetarii prezidențiali. Ai fost cumpărat?

– Am însoțit pentru prima dată un șef de stat după ce dl Emil Constantinescu și-a preluat funcția prezidențială și în prima cursă cu avionul – la Madrid sau la Lisabona, nu mai țin minte – am descoperit cu uimire că se dau bani ziariștilor. A venit cineva, o funcționară de la Cotroceni, la mine cu un plic cu bani și cu un ștat, ca să semnez. Am întrebat: „Ce-i asta?” și mi-a răspuns: „Diurna dumneavoastră”; am rămas cu gura căscată, am refuzat să-i primesc, cu coada ochiului am văzut că ceilalți colegi luau banii, m-am interesat ce se întâmplă și am aflat că asta era practica curentă pe vremea lui Iliescu: Cotroceniul dădea bani pe ștat ziariștilor care însoțeau delegația prezidențială. Am solicitat o întâlnire cu președintele Emil Constantinescu, între primele două vizite și i-am cerut – de față cu ceilalți directori din mass-media – să nu mai tolereze sub nici o formă ca ziariștii să primească bani de la vreo instituție, fie prezidențială, fie guvernamentală. Președintele a înțeles această cerere, nu a protestat nimeni, spre cinstea colegilor mei ei au acceptat acest punct de vedere și, de atunci, ziariștii își plătesc aceste călătorii. Din direcția asta vreau să-ți răspund la întrebare: plăindu-ne (și uneori foarte costisitor) aceste deplasări nu cred că are cineva vreun motiv să fie prezidențial. Președintele nu-ți poate da casă, pământ, nu poate să-ți aducă cititori, ci dimpotrivă. Instituția prezi-

de sub orice criteriu politic. Acest nenorocit de algoritm politic a fost dus mult prea departe. Faci un guvern politic, pui miniștri după același criteriu, dar de la ministru în jos lasă-i să-și facă echipă. Poți conduce „Flacăra” dacă nu ești lăsat să-ți faci echipa așa cum vrei tu? Nu poți. Eu pot conduce ziarul „Ziua” dacă n-aș avea posibilitatea să-mi fac echipa cum vreau eu? Cum pot conduce un minister care până la portar are algoritm politic în el?

– Cum vezi totuși viitorul nostru în următorii ani?

– Sunt convins că ieșim din criză. Eu nu sunt atât de optimist ca dl Radu Vasile; e posibil să aibă Domnia Sa dreptate, să nu ne aflăm în criză, dar chiar și așa, suntem la un pas de a intra într-o profundă criză economică (deci nu cred c-am ajuns la fundul sacului), iar românul trebuie să mai plătească pentru prostiile pe care le-a făcut și le face. Cred că din această perspectivă vom avea experiențe amare în plan economic și financiar și când vom ajunge la fund – probabil în cursul anului viitor – poate că ne vom deștepta, poate că vom înțelege că privatizare nu se poate face dacă vinzi la preț de inventar și nu înțelegi că niște societăți comerciale se vând la prețul fixat de piață. Cred că va trebui să mai trecem prin experiențe dureroase până să înțelegem pericolul pe care-l reprezintă managerii de stat care fură în continuare și nu au nici un interes în privatizarea și reorganizarea propriilor instituții, până când vom înțelege care sunt dușmanii reali (pentru că acum dușmanii nu mai sunt poliția politică, Iliescu). Aceștia sunt în economie, și

„Tunelul, a cărui lumină nu o mai vedem, e astupat...”

dențială nu-ți poate aduce publicitate, nu-ți aduce nimic. Este un nonsens astăzi să spui despre cineva că este prezidențial; nu ascund însă faptul că, privind atent în politica românească, instituția prezidențială, condusă de Emil Constantinescu, cu toate calitățile și defectele sale, este un punct de stabilitate: viața economică și financiară e instabilă, instabil e parlamentul, ați văzut ce s-a întâmplat cu guvernul, dar în această lume instituția prezidențială este un punct de echilibru și trebuie păstrat ca atare. Deci eu nu aș lovi în instituția prezidențială și în președinte decât dacă aș avea motive foarte serioase și dincolo de câteva gafe făcute de președinte și semnalate de presă (inclusiv de cea acuzată că ar fi prezidențială) el nu a făcut greșeli de natură să-l aducă în prim plan.

– De ce actuala putere nu a reușit să ajungă puterea pe care am visat-o noi?

– În primul rând cred că din motive de orgoliu. E trist că oamenii politici își sacrifică chiar interesele financiare pe motiv de orgoliu (cine-i mai mare: președinte, cine-i vicepreședinte, cine-i secretar-general etc.). În al doilea rând, dintr-o confuzie a electoratului. Electoratul nu a ales niciodată în România (vorbesc după '89) în funcție de programe. Programele partidelor n-au avut absolut nici o valoare, ci doar simbolurile. Ei au ales simbolul „Cheia”. Probabil nici un cetățean n-a stat să citească platforma politică a Convenției Democratice sau programele partidelor ce o compun, nici n-a avut încredere în aceste programe și asta au simțit reprezentanții partidelor și atunci și ei au procedat în consecință: și-au ignorat propriile programe și Puterea a devenit, așa, un bun în sine: „Hai s-o cucerim!”. Al doilea viciu care stă în electorat și în români este că tot nu s-au trezit! N-a existat o victorie a forțelor democratice în alegeri, e numai o iluzie. Noi ne-am iluzionat că a fost o victorie. CD nu a obținut majoritatea și n-a existat un partid democratic care să obțină o majoritate care

se împotrivesc reformei din motive personale, nu politice: ei trebuie să fure în continuare, să-și mențină funcția și fotoliul de director și mica lor putere, mica lor feudă cu yesmen-ii lor. Și mai există și această monstruozitate care se cheamă FPS... Tunelul a cărui lumină n-o mai vedem, e astupat, după părerea mea, la ambele capete: la unul de FPS și la celălalt de managerii de stat. Aici văd eu pericolul și de aceea mi-am permis într-o discuție între patru ochi cu Sorin Dimitriu să-i spun: „Domnule, dumneata ai devenit pericolul public numărul unu. Dumneata reprezintă pentru România, în momentul de față, pericolul pe care-l reprezenta Hitler pentru Germania și Ceaușescu pentru România, pentru că blocând privatizarea blochezi reforma și blocând reforma ne arunci într-o mizerie foarte mare”.



În exclusivitate pentru **Flacăra**

Senzaționala călătorie a unui român în America Centrală și de Sud

SUB CRUCEA SUDULUI (3)

TONINÁ

Acropolă ori Necropolă

Există piramidele-mausoleu din Egipt și piramidele-sanctuar precolumbiene, cu o singură excepție, ziceau specialiștii, și anume *Piramida Inscricțiilor*, ce adăpostește în vintrele sale sarcofagul lui Pakal, regele-zeu (*Ahau*) ce guvernase capitala maya numită Palenque; ei dife-



rențiau astfel rolul asumat de piramidele egiptene, pe de o parte, comparativ cu acela al piramidelor antichității latino-americane, pe de altă parte. Primele aveau, deci, scop funerar, pe când celelalte unul sacral. Acest raționament s-a dovedit a fi nefondat și pripit, rod al unor speculații sonore, căci studiile ultimului deceniu probează (în baza noilor descoperiri și a anterioarelor reevaluate) că piramidele precolumbiene serveau ambele scopuri: erau sanctuare, cât și (ori) cripte funerare. Cea mai relevantă dovadă este ansamblul piramidal Toniná, nu departe de Palenque, care – prin multitudinea mormintelor adăpostite – poate fi denumit, cu egală îndreptățire, atotputernica Acropolă și magnifica Necropolă a culturii clasice maya. Este al treilea popas al nostru sub semnul tutelar al lui „T”, în lumea tenebrelor, azi Toniná. Timp de veacuri orașul a rămas ocult, ignorat chiar și de locuitorii din Chiapas, lipsind de pe harta deja conturatei Aria Maya, tăinuindu-și în sinuoasele intestine secretul splendorii sale și istoria inedită.

Prin 1981 Toniná era un munte din picul căruia abia se iveau privirii două ziduri părelnice; n-au trecut nici zece ani de când (în octombrie 1989) arheologul mexican Juan Yadeun descoperă o sculptură ce avea să fie cheia cosmoviziunii culturii maya: e vorba de chipul lui Zots Choj, *señorul* dualității și al celor patru zări (*soles*, vârste, epoci) și, un an mai târziu, ies la iveală inscripțiile murale, veritabil cod astrologic ce clarifică multe aspecte ale gândirii și viețuirii în antichitatea mexicană. Prima descriere a localității aparține lui Catherwood și Stephens, care semnalează și desenează două temple; tot ei află legenda existenței unui tunel ce unea, se zice, Toniná de Palenque. Voind să pătrundă acolo, ei dădură

peste o comunitate de *zopilotes* „care se dovedii feroce, pusă pe arțag” (Stephens, 1841). Exploratorul Bloom constată (1926) similitudini între *Templul Inscricțiilor* din Palenque și templul principal din Toniná, frontispiciul căruia arbora inscripții calendaristice și data începutul succesiunii guvernărilor. Se conturează bănuiala că și aici, ca la Palenque, ar putea exista sarcofag în interior, însă primele explorări nu confirmă (încă) presupunerea; au loc excavații de sondaj în întreaga zonă, urmate de lucrări de decopertare și curățire, urmare cărora ies la iveală, una după alta, terenuri de joc cu mingea, cinci altare ale templului din *Plaza Mayor* și, în sfârșit, pe cea de a 5-a platformă a piramidelor suprapuse apare șirul de morminte (osuarul câtorva sute de ani). Dar prefer *remember*-ului istoric *azi*-ul trăit, palpat, interogată...

Toniná se află la 15 km de Ocosingo, aburcată pe un munte singular, la poalele junglei Chiapas și ocupă un teritoriu mai mare decât al *Piramidei Soarelui* din Teotihuacan: este cel mai mare spațiu

vertical investigat și catalogat până acum din întreg Mexicul antic. El adună în piramidalitatea sa suprapusă zece temple și patru palate, formând un labirint de scări ce multiplică ori restrâng circulația subterană, ca într-un stup de albine. Structurile sale sunt cea mai înaltă expresie a puterii politice și militare codificată în *Numărătoarea Lungă*, viziunea cosmogonică a anticului Imperiu Maya, asupra căruia merită să ne oprim, chiar și în fugă, spre a înțelege Toniná.

Panteonul divin al timpului maya

A cunoaște ordinea, ritmul, ciclurile timpului și spațiului a fost una din obsesiile antichității mexicane; s-a elaborat o cantitate impresionantă de numărători, dintre care cea mai generalizată, *cuenta corta* (numărătoarea scurtă), combină anul solar de 365 zile cu anul sacral de 260 zile, ce coincide cu timpul gestației fătului în burta mamei născătoare. Astfel se obține un parcurs de 18.980 de zile sau 52 de ani, egal cu un ciclu cosmic, un secol, un *sol*, o vârstă rotundă sau o generație, am spune noi; odată terminat acest parcurs, avea loc ceremonia schimbului de secol, ritualul numit Focul Nou, care ajută mașinăria celestă să lucreze la alt ciclu complet. Cultura maya se întemeiază pe acest panteon divin al timpului, savant și combinatoriu: *katún* (mănușchiul de 20 de ani) se combină cu numărul 13 de așa manieră că la fiecare al 13-lea *katún* (ori la fiecare 260 ani) se repetă din nou istoria oamenilor cu una și aceeași secvență determinată de armonia alternărilor celor 13 zeități ale timpului, din cele 13 ceruri maya etc. Întrețeserea diferitelor stiluri de a număra (solar, venusian, lunar, sacral) intră, deopotrivă, în pânza timpului prezent, așa cum a făcut-o și în trecut și o va face în viitor, ziceau mayașii. *Numărătoarea Lungă* avea rol de ancoră, fixa oamenii ca într-o cutie plină de angrenaje, bazată pe principiul douăzecist. Astfel, 20 de zile se combinau cu 20 de luni, anii se înlanțuiau la fiecare 20 de ani și, după aceea, la fiecare 400 de ani ș.a.m.d. *Numărătoarea Lungă* este atât de precisă (matematic, astronomic, numero-

logic) încât pe când încă arheologia nu dispunea de laboratoare de datare, perioada clasică maya se definea exclusiv prin acest sistem antic, fixată între anii 300-900 e.n.

Dar să desprindem din lanțul curgător al timpului astfel măsurat doar o silabă, o anume dată calendaristică, cea mai veche consemnată până în momentul de față la Toniná. Ea e gravată pe lespele calcaroasă re-utilizată la zidirea unui edificiu posterior ei: reprezintă un guvernator aparte de cei comuni, are 6 (șase) degete la picior, stă așezat pe botul unui monstru fantastic simbolizând spiritul pietrei și lumea beznei; din mandibulele acestuia din urmă ies doi șerpi, din care, la rândul lor, apar două zeități. Este basorelieful-portret al primului dintre guvernatorii ajunși la cunoașterea noastră: numele lui e format din hieroglifa-pictogramă simbolizând dragonul maya, cu mari și disproporționați ochi, nări și mandibule. Este cel de-al 11-lea *ahau* care își etalează securea de jad – simbolul de putere, datat 13 *kattines* (593 e.n.) și al cărui palat era decorat cu însemnul zeului vântului – *el Ik*, în formă de „T”, semnul tutelar al drumeției noastre aflate la al treilea popas.

Susul și Josul

Dar să revenim la spațiul sacru ce pendulează nonșalant și ambiguu între Acropolă și Necropolă. Care parte a binomului primează? Nici una și amândouă, în același timp, întrucât *dualitatea* era alt concept fundamental al mayașilor, el exprimă principiul creației: religia lor vede cosmosul dual, toate elementele sunt

percepute în acord cu contrariile lor ori cu complementarele lor. Astfel, categorial orizontala împarte universul în două: lumea superioară și lumea inferioară. Cea *superioară* o alcătuiesc: masculinul, căldura, susul, cerul, lumina, forța, ziua, viața, floarea, focul și parfumul. Din această lume vin atât bunurile indispensabile vieții, precum și calamitățile. Cerul este marele fecundator, însă tot din el descind și forțele dăunătoare care alterează fața pământului. *Lumea inferioară* o formează contrariile: femininul, frigul, josul, pământul, umiditatea, obscuritatea, debilitatea, noaptea, apa, moartea, vântul și aerul fetid. Lumea asta e plină de bogății, în ciuda faptului că agricultorii o scoteau avară, crudă, dată fiind iregularitatea ploilor. Lumea inferioară era imaginată ca fiind terestră și acvatică, contaminată de moarte și custodiată cu gelozie de periculoșii stăpânitori ai mlaștinilor și pădurilor. Ființele omenești locuiesc la punctul de întâlnire a ambelor lumi; ei reprezintă structura cosmosului pe pământ și prezervă natura, cu dualitățile ei. Viața depinde de echilibrul între cele două lumi; orice dezechilibru rupe orizontalitatea, aduce prăpădul. Abia acum, în acest context și în această înțelegere, ne putem întreba: ce sunt piramidele antichității mesoamericane? Sunt veritabili munți construiți de mâna omului spre a marca spațiul și timpul, felul vieții pământești și mișcarea corpurilor cerești, iar soclurile în scară a unor sanctuare, adoratorii, temple ori vetre de ceremonial sunt forme ale limbajului piramidal de convorbire cu zeii. Orașul Toniná a fost zidit să reproducă

(conceptual, religios și arhitectonic) ordinea universală; el era centru sacru și pol al puterii.

De aici și bariera arhitectonică pe măsură ce înaintezi spre interior, spre vârf: platformele restrâng și separă spațiul natural de cel sacru, de restul așezărilor, de terenurile de cultivat. Edificiile se orientau, de regulă, conform punctelor extreme ale drumului soarelui (trasând o linie imaginară între răsăritul soarelui și orizontul în solstițiul de iarnă, care intersectează linia asfințitului în solstițiul de vară). În acest fel, aliniația solară se repetă de două ori pe an, în maximele de frig și căldură. În interiorul spațiilor sacre erau restricții de circulație: era spațiul unde rezidau oamenii-zei, *señorii* (domnitorii) și familiile lor și cel al instituțiilor care dirijau munca socială, materială și spirituală. Când zidirea sacră era terminată, era pusă în conexiune cu *infra-mundo* (lumea tenebrelor), cu cosmosul și cu forțele naturii prin ceremonii care cereau sânge omenesc, autosacrificiu prin mutilare corporală, ba chiar decapitarea unor lideri capturați în *războaiele de primăvară* (anotimpul războaielor rituale; sângele se transforma în energie, da viață Universului și, în același timp, era sursa de putere a guvernatorilor. Ca atare, vetrele sacre de la Toniná (ca și altele similare și contemporane) erau artefacte ale puterii care permiteau ordonarea muncii și minții a mii și mii de oameni de-a lungul a sute de ani, motiv pentru care se aflau etern în lucrare, în prefacere: totul se acoperea și re-acoperea, iar și iar. În chiar clipa când muncile se opreau, începea distrugerea, sfârșitul, pieirea.

Cuatrodimensionalitatea

Cel puțin două mari spirite ale secolului nostru au fost fascinat-cutremurate de punctul nodal al gândirii maya exprimat prin cuatrodimensionalitate. Unul a fost Albert Einstein, care observase cu privire la acest subiect: „Un nematematician se simte cuprins de un paroxism mistic auzind că se vorbește de o continuitate spațio-temporală în patru dimensiuni și are senzația similară cu ceea ce trezește în noi fantoma numită *Operă*”. Aserțiunea a fost preluată de Octavio Paz, recent dispărutul astru al culturii mexicane și universale care scria: „Lumea Veche se exprima prin TRIADĂ: trei temple, trei epoci (vârste), trei persoane, trei continente. America nu putea încapa, literalmente, în viziunea tradițională a



Vedere parțială asupra orașului Toniná

lumii; după descoperirea sa, trinitatea și-a pierdut privilegiile. Gata cu cele trei dimensiuni și o realitate adevărată. America adaugă noua dimensiune necunoscută; la rândul ei, noua dimensiune nu era guvernată de principiul trinității, ci de cifra patru“.

Rădăcinile ancestrale ale acestei gândiri se află, zice legenda, la *tolteci*, neam ce descinde din populația nomad-culegătoare *chichimeca* venită din nordul Mexicului, care se declara ca fiind poporul celui de-al patrulea *sol* (vârstă, secol, ciclu cosmic). În versiunea toltecă a mitului e vorba de Mixcóatl, șarpele luminos al cerului (Calea Lactee) care ia în captivitate pe Itzpapalótl, fluturele de obsidian, zeița beznei și a nopții, stăpâna valorilor feminine, care începe prin a seduce și termină prin a tiraniza. Dar Mixcóatl își cheamă pe pământ fiii săi, pe bravii gemeni Quetzalcóatl și Tezcatlipoca, zeul luminii și, respectiv, al beznei, primul vizibil și al doilea invizibil, care rămân să lupte la nesfârșit, zidind lumi după lumi, în serii de patru extreme și dimensiuni. Istorioara tolteco-chichimecă zice că acesta e nodul conștiinței istorice care a determinat ordinea imperiului în patru extreme și patru dimensiuni, conform căruia până și sălile palatelor multiplică cele patru pătrimi, repetând astfel schema universului.

Zots Choj sau începutul sfârșitului

Sculptura găsită la Toniná care îl înfățișează pe cel de-al 12-lea guvernământ, pe Zots Choj (al cărui veșmânt, coif și podoabe exhibă 40 de monștri fantastici descărnați), sintetizează, la dimensiuni micro, toată istoria maya: este omul-zeu ce întruchipează cel de-al patrulea *sol*, iarna vieții, adică moartea care îl lovește și pe puternicul *señor* al tenebrelor și morții, martor al sfârșitului marilor imperii și capitale, al orașelor-state, al vechii civilizații maya. El văzuse căzând Pomona, Aguateca, Yaxha, Bonampak, Palenque, Yahchilan, Piedras, Negras, Chincultik, Calakmul, El Naranjo, Quirigua și Copan. Era colapsul maya în răstimpul acelor zile nefaste ale veacului IX e.n., pe când în teritoriile Spaniei și Turciei se înfruntau religiile monoteiste ale Crucii și Semilunei, prinse în interminabile cruciade și războaie sfinte, divizându-se în două lumi rivale din bazinul Mediteranei; cele două capitale inamice erau situate în acei ani pe actualele teritorii ale Germaniei și Irakului. Religiile lui Christos și



Detaliu din „Codicele în Patru Pagini“

Mahomed se disputau la Granada și în Ierusalimul celestial, unde fiecare dintre tabere se voia doar singura reprezentantă a luminii și înțelepciunii divine, în timp ce acuza adversara de infidelitate, obscurantism. Întreb, de aceea: oare s-a schimbat ceva esențial din această luptă fratricidă?

Dar să revenim la oile noastre; la acea oră, în subteranele orașului-piramidă Toniná încă era prizonier fiul regelui Pakal, ce guvernase Palenque, marele rival al lui Zots Choj; trecuseră zece ani de când îl capturase pe acest Kan Hul, numit și *Guacamaya Blanca* (Papagalul Alb), era timpul să-l dea morții, va fi ucis prin decapitare, chiar de către cel care-l prinsese, Gheară-de-Jaguar (sentință împlinită). Era ultima lui poruncă de *ahau* înainte de a-și accepta, senin-împăcat, propriul sfârșit. Urmașul lui Zots Choj iniție ritualurile propriei ascensiuni la tron care – în acord cu tradiția – începeau prin ocultarea antecesorului: ca atare, corpul lui Zots Choj, imaginile, emblemele și templul ce-l preamăreau trebuiau decapitate, să dispară figura și puterea regelui preschimbat în zeu; alt *ahau* îi lua locul, conform ordinii astrologice. Statuia lui Zots Choj, de care aminteam, a fost, așadar, frântă la nivelul gâtului și gleznelor, ceea ce însemna că a fost decapitat ritual, spre a separa forța fizică de cea mentală, a rupe uniunea dintre creier și corp, dintre călător și vehicul; o dezmembrare ce elibera capul spre a deveni astru, corp ceresc. După mutilarea sa, sculptura a fost înmormântată în fața propriului său templu (unde a și fost găsită, de altfel, în toamna lui 1989). La ceremonia inaugurării noului fundament piramidal se atarnă, în chip de ofrandă, o mică sculptură ce îl înfățișează pe *ahau*-succesorul, pe cel de-al 13-lea guvernământ: e vorba de Jaguarul-Șarpe, îmbrăcat auster,

decorat cu simbolul Venus, purtând pe frunte banda cu pietre prețioase (a succesiunii) și masca de jaguar; mâinile ridicate pe scutul frunții lui sunt dezgolite, nu poartă sceptor ori alte însemne ale puterii. Este începutul sfârșitului, datat hieroglific și corespunzând cu ziua de 7 septembrie 901 e.n.

Tot ce am spus și sugerat în relatarea de față e gravat în *Codicele în Patru Pagini* găsit la Toniná, ce povestește domnia, moartea și zeificarea lui Zots Choj, când se construiește muralul atoatepovestitor (descoperit în toamna lui 1992) sub *Templul Monstrului Pământului*. E un vast codice de stuc realizat în patru „pagini“, măsurând 4 m înălțime și 16 m lungime; are o fâșie zugrăvind cerul nopții sugerând nordul și lumea beznei. Fiecare „pagina“ e încadrată cu benzi gravate cu pene și oase încrucișate care, la rândul lor, se împart în patru secțiuni triunghiulare, ca să se încrucișeze diagonal deasupra lor înșile, detaliile multiplicându-se până la sațietate și neținerie de minte, încât mă opresc, zicând: acest codice este *summa summarum* principalelor zeități maya, marcate de legenda celor patru *soles* sau ere cosmogonice pe care le traversează popoarele Mexicului antic. Este evident că cei din Toniná se considerau a face parte din poporul celui de-al PATRULEA *sol*, era iernii, a morții și a lumii tenebrelor, zeitate căreia i se dedică Acropola (și, în același timp, Necropola) Toniná.

Noi, cei de azi, facem parte din al Cincilea *sol*, numit *Nahui Ollin*, care va sfârși, zic mayașii, prin „cutremur de pământ“; ce nu aș da să pot decoda mai pe îndelete zodia, semnul, *dat*-ul astral al predicției care ne priveghează, pare-se! Unde ne sunt preoții? Unde ne e sacerdoțiul?

Texte sub

● **MARIN IFRIM,** Buzău. Piesa de teatru **Teleapartamentul** este scrisă cu nerv, ca tot ceea ce scrieți

dv. Nu intenționez să o public pentru că am mai făcut experiențe de acest fel și am constatat că aproape nimeni nu citește dramaturgie.

● **MARIA-LĂCRĂMIOARA CIOCĂDĂU,** Râșca, Suceava. Aveți, în mod evident, talent. Modul în care înțelegeți viața este naiv (ceea ce nici nu mă miră la vârsta dv.: 15 sau 16 ani, după cum reiese din scrisoare), dar spiritul de observație, sensibilitatea, gândirea asociativă, capacitatea de a caracteriza expresiv diferite situații mă încredințează că veți progresa și veți ajunge cândva o scriitoare. Iată ca dovadă – nu pentru dv., ci pentru cititorii revistei – una dintre frazele care mi-au atras atenția:

„Se întoarce și se așază pe pat alături de păpuși ce visau în uitare, cu ochii sticloși ațintiți în afara spațiului.”

Ca să nu mai vorbesc de faptul că în textele dv. n-am găsit nici o greșală de exprimare. Felicitări profesorului dv. de limba română.

● **AURELIAN-ADI APETRI,** Plopeni, Salcea, Suceava. Îmi pare rău, dar nici poemele din ultimul dv. plic nu mi se par convingătoare. Sunt prea legate de viața dv. intimă și suferă, în plan stilistic, de o stângăcie pe care poate să o agreeze doar femeia adorată, nu și cititorul:

„Pieptul îmi freacă/ De-a ta privire/ Ce se-nvârt-n spirale/ Printre emoții încordate// O știu! Ești cea mai frumoasă/ Dintre toate ce-au umblat/ Pe urmele viselor mele” etc.

Mi-a plăcut un titlu: **Aromă de vis.**

● **„EPSILON”,** Zalău. Povestirea **Repercursiuni coloristice** (corect: „repercusiuni”) este o autobiografie banală pe care n-o salvează (de la banalitate) umorul forțat practicat cu multă convingere de dv.:

„În vacanță m-am întors la ai mei. Soră-mea mă întâmpină cu strigăte de luptă, zgâindu-se obscen la «haș-doi-o-doi-ul» ce-mi îngâlbenea podoaba capilară. Mama se mulțumește să imite cu capul bătaia pendulei răsturnate, iar tata plasează un «ptiu!» cu stropi, ce-mi încetează privirea.”

● **GABRIEL IATAN,** București. N-am înțeles nimic din versurile dv. Par scrise într-un restaurant, de cineva bine dispus:

„Strâng între degete tăcerea/ Mi-o așez pe ochi/ În loc de lacrimi/ Frunzele sunt atât de reci/ Încât mă dor pașii pe unde te caut/ Încerc să te pictez pe fiecare copac/ Dar degetele îmi cad peste față...”

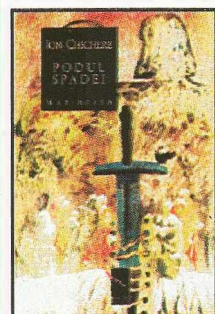


CĂRȚI PUBLICATE DE CORESPONDENȚII NOȘTRI

Cătălin Lazurcă, Remix, Timișoara, Ed. Marineasa, 1998.

56 pag. Volumul cuprinde poeme. Într-o prezentare publicată pe coperta a IV-a, cunoscutul critic literar Cornel Ungureanu

din Timișoara îl caracterizează astfel: „Discursul domnului Cătălin Lazurcă, bine blindat de teoremele omului de idei, nu e lipsit de senzualitatea junelui care își poate trăi destinele vârstei. Reperele culturale dau avânt rostirii, duos-polemice și tandru jucăușe.”



Ion Chichere, Podul spadei, Timișoara, Ed. Marineasa, 1998.

76 pag. Aceasta este a 7-a carte de versuri a lui Ion Chichere. Poetul are un stil direct și șocant: „vă las moștenire această scară/ rezemată de un perete alb// tăiați-vă degetul/ și cu ciotul însângerat/ scrieți pe varul peretelui/ acest poem:// sânge tu poți fi cuvânt/ doar cu voia lui Dumnezeu/ cuvântule tu poți fi sânge/ doar prin voia lui Dumnezeu.”

Ștefan Caraman, Sâmbătă după-amiază la țară (proză scurtă), prefață de Dan-Silviu Boerescu, București, Ed. Allfa, 1998. 144 pag. Cartea aparține – afirmă Dan-Silviu Boerescu în prefață – unui scriitor complet dezinhibat, dezlănțuit și

tandru, kafkian și ironic, calități ce l-au făcut pe Alex Ștefănescu să afirme: „Capitala prozei scurte românești s-a mutat la Tulcea”. (Da, recunosc, așa am afirmat, pentru că autorul locuiește la Tulcea!)

Suzan Mehmet, Capital de toleranță, localitate nementionată, Ed. Curtea Veche, 1998. 124 pag. Culegere de eseuri. Autoarea are un mod poetic de a reflecta asupra existenței: „Lumea încă mai caută un pretext care s-o motiveze. Atâtea generații care s-au dus, fără să spună nimic. Atâtea priviri care și-au ucis ținta... Mă sâcâie gândul că undeva, în marginile noastre sau în miezul lucrurilor, există un înțeles veritabil, care așteaptă încă.”



Mică antologie de POEZIE EROTICĂ

Maria

Iubita mea-i cea mai frumoasă fată
Și are și un nume sfânt: Maria,
Păcat că-i plac doar lucruri trecătoare,
Căci, dacă ar iubi doar veșnicia,
Ar fi, într-adevăr, cea mai frumoasă
Și s-ar chema, într-adevăr, Maria.

SPIRIDON POPESCU – Târgu-Jiu

Pe masa din bucătărie

Sfârșit de noiembrie.
Afară ninge.
Noaptea, târziu, pe masa din
bucătăria albă
eram întinsă
goală
lunguroasă
udă
mă expuneam
flăcărilor aragazului ce-mi
lamentau în albastru
umbra corpului
în faianța
care asuda
mă mângăiau
degetele tale abile
ce cu măiestrie cântau
pe sânul de do
pe stângul de re
cu frenezie-mi încercai
toate măsurile
apoi gura flămândă
vocaliza
toate notele
și buzele mieroș căutau
o partitură mai încărcată
mai plină
mai neagră
până ce limba ți se
poticni într-o cheie sol.
Pământ! ai strigat
și-ai continuat explorarea.

LIANA SABĂU – Timișoara

O zi ca oricare alta

Femeia și bărbatul se ating cu marea și
stelele, cu fluturii și gheparzii, cu flo-
rile și cu cel ce le-a creat.
Tată, noi suntem copiii tăi și te iubim!
spunea Alberta și mă chema toată să
dansăm iar și iar, la nesfârșit în apele
dulci și fierbinți ale dragostei.
Dragostea este moarte și personajul plin
de noblețe și misterios, care eram,
dispărea. Eu cel dintotdeauna, cel veșnic

apăream spontan și miraculos. Actorul
murea total.

Eram nemuritor și mă bucuram nespus.
Eram eu cel veșnic și infinit.
În fiecare femeie îmi găseam mama ce
m-a născut. Din sfârcuri roze și
umflate, din sfârcuri brune și tari sor-
beam laptele primordial și unic. Beam
cu nesaț și mă nașteam din nou.
Lapte ce m-a ținut în viață pe mine,
actorul.

Eram copilul tuturor femeilor din lume.
Le sărutam sexul și le sorbeam seva
transfigurat și total.

O, mamă universală, te iubesc sub toate
chipurile tale!

Alberta se scâldea în mare.

Adia un vânt cald ce răspândea miros
de alge.

Acordurile orchestrei ajungeau până la
mine.

Alberta se juca în apă și se iubea,
dansând.

Ne jucam și cântam. Strada era pustie
și colorată. Alberta își ridica rochia
lungă și neagră de mătase și-mi arăta
sexul și sânii.

Mirosea frumos și-i sărutam tot corpul.

NICOLAE V. MARIAN VALENTIN
Alexandria

Balada doamnelor din Domnești

Trecuse doamna galbenă
trecuse doamna verde
în părul doamnei negre
doamna maro mă pierde
doamna albastră doarme
goală în flori de nalbă
dar unde-i doamna roșie
dar unde-i doamna albă
dar unde-i doamna gri
dar unde-i doamna roz
și doamna ce-și vopsi
fața cu chinoroz
și doamna violetă
și doamna fără fard
doamna cu voaleță
și doamnele ce ard
de dulci flori străpunse
în haltă la Domnești
și doamnele ascunse
în merele domnești
o doamnă câte doamne
mă-ncercuiesc acum
atâtea doamne toamne
atâtea doamne fum
și doamnele neveste
și doamnele gutui
și doamnele ce este



și doamnele ce nu-i
căci ne putem permite
și câte-un dezacord
când foarte zgribulite
vin doamnele din nord
pe șest să le iubească
pe doamnele din sud
pe pat de rostopască
sub soarele zălud
cât nu se lasă seara
cât mai e soare sus
nici nu venise vara
și iată că s-a dus

GHEORGHE IONESCU – București

Să mai fim

Vino să mai fim
Zburătăciri – rătăciri
de frunze, de flori,
prin visul cuiva
să ne-ntâlnim,
cândva,
Să rămânem
agățați de tavan,
înfipti în podea,
Să ne odihnim
un pic,
până trecem
împreună,
ținându-ne de aripi
ținându-mă de mână,
printre nori.

Vino să mai fim,
uneori,
aproape de cer,
lângă lună.

MĂDĂLINA TOMA – București

PENTRU TOȚI CORESPONDENȚII

Adresa mea rămâne în continuare:

Alex. Ștefănescu, la redacția revistei Flacăra, Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, 71341 București.

LA VIE EN ROSE CU PREMII (2)

Text: REMUS ANDREI ION

Foto: CORNEL MIFTODE, PAUL ANTONIU, DRAGOȘ CRISTESCU – PRO FOTO



Tineri și evenimente în stagiunea 1997/98

Nu a început reforma în instituțiile teatrale, salariile, sau mai bine zis veniturile actorilor, regizorilor, oamenilor de teatru în general depind de expediente nu de experiență și performanțe, există mai mulți bani pentru renovarea clădirilor decât pentru producția de spectacole și de fiecare dată există bani, foarte mulți, pentru premii și ceremonii. Cu Ion Caramitru la Ministerul Culturii și cu un scandal rușinos și sfidător de contrabandă precum „Țigaretă x” care este dincolo de conflictele personale, viața teatrală pare că o duce en rose, mereu în sărbătoare, la fiecare lună aproape antrenată de un festival sau o ceremonie cu multe premii care la prima vedere par că stimulează performanța. Și deja se caută din ce în ce mai în negură posibili candidați la premiile „pentru întreaga activitate”. În acest an a fost găsit fostul președinte ATM, Dina Cocea. La vie en rouge...

Incitarea la basm

Orice evaluare a stagiunii care tocmai s-a încheiat ar trebui să aibă un capitol special dedicat tinerilor. În teatrele bucureștene, la Piatra Neamț, Galați, Cluj, Sf. Gheorghe,

Ploiești, Timișoara, tinerii – actori, regizori, scenografi, dramaturgi – au pus la încercare grea reușitele și nereușitele oamenilor de teatru consacrați.

Dintre regizori, cel mai productiv a fost Vlad Massacci, cu un prim spectacol la Comedie, după Pulitzer-ul lui Edward Albee, *Trei femei înalte*. Spectacol insuportabil pentru o parte a publicului, premiat de alții, obositor și lipsit de fantazie după părerea mea. Peste câteva luni, Victor Rebengiuc a acceptat să apară pe afiș alături de Vlad Massacci, comandându-i tânărului regizor un text scos de la naftalină, *Trandafirii roșii* de Zaharia Bârsan. Regizorul i-a făcut hatârul directorului, dar spectacolul produs la Bulandra nu va avea probabil viață prea lungă. Însă Massacci a împăcat pe toată lumea regizând la Piatra Neamț un text irlandez contemporan, *Ușa închisă* de J. Graham Reid, „cel mai inspirat spectacol al lui Massacci după *Lecția din studentie*”, ca să citez un critic.

Lui Massacci i-a prins bine că a ajuns la Piatra Neamț, unde a fost o stagiune plină: Vlad Mugur a scos după un atelier *Scandal cu publicul* de Peter Handke, tot aici s-a produs și primul spectacol din ultimii ani comandat anume, *Prințul din Lacrimă*. Incitarea a pornit de la conducerea teatrului. Sau poate ar trebui să o punem pe seama tinerei regizoare Anca Maria Colțeanu care în prag de absoluție a spus că are în minte un spectacol după *Făt-Frumos din Lacrimă*, chiar proza lui Eminescu. Lipsea însă un text de scenă frumos, actual, elegant

chiar, care să nu-i facă pe critici să rostească: uite, dom'ne, ce-a făcut din Eminescu! Textul i-a fost comandat unui dramaturg tânăr și așa a ajuns Radu Macrinici să scrie în câteva săptămâni *Prințul din Lacrimă*, după Mihai Eminescu, împănând cu nervi la limită ca în



Alexandru Jitea, cea mai tânără vedetă a Teatrului Nottara

Boris Vian sau Carlos Castaneda. Tot acest basm dramatic a fost colorat de costumele și scenografia lui Cristian Zamfirescu, foarte simplu, pastelat și expresiv, cum nici unul dintre scenografi lansati nu mai vrea să lucreze. Fundamental pentru reușita spectacolului a fost alegerea lui Bogdan Talașman pentru rolul principal. Joacă delicios! Este prinț cinic și răzvrătit, este și îndrăgostit și erou, îi plac excesele de tot felul și le poartă cu sine ca pe ceva firesc. Cum o fi să-ți începi cariera de actor cu un rol de prinț, de Făt-Frumos?!

Pe lângă *Prințul din Lacrimă*, Radu Macrinici a produs în această stagiune cea mai bună piesă a



Mihai Danu și Bogdan Talașman, *Prințul din Lacrimă*

anului, **Țara mea**, publicată ca atare de UNITER.

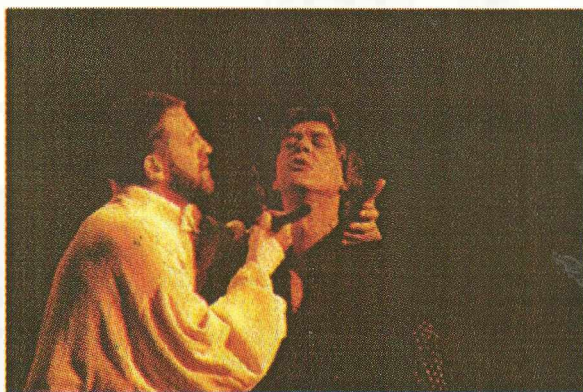
Promisiuni la Nottara

Printre debuturile performante ale actorilor trebuie amintit și rolul lui Alexandru Jitea din **Emanciparea prințului Hamlet**, jucat la Teatrul Nottara. **Emanciparea...**, piesă scrisă de Alina Mungiu și primită bine de critică, a ajuns pe scenă în regia lui Mihai Lungeanu. A ieșit un spectacol de trupă cu doi actori principali, Ștefan Radof și Alex Jitea, actori din generații și cu stiluri foarte diferite. Alex Jitea joacă uimitor de bine un rol tragic cum nu a mai fost de mult pe scena de la Nottara. Acest „alt fel de Hamlet“ a fost urmat de rolul din **Lungul drum al zilei către noapte**, unde pariul este câștigat alături de Valeria Seciu, Ștefan Sileanu și Stelian Nistor.



O mare probă de profesionalism, singulară din păcate, o dă Cristian Theodor Popescu, inițiator al **Companiei 777** și regizor al spectacolului **Copiii unui Dumnezeu mai mic**, jucat la Teatrul Odeon, de multe ori și luna cu sala plină. Într-un cămin școală de recuperare a tinerilor cu defecțiuni vocal-auditive apare un profesor tânăr, James, care se îndrăgostește de cea mai încăpățânată dintre eleve. Fata, Sarah, va refuza să încerce să vorbească, chiar și după ce devine soția lui James. Profesorul este considerat

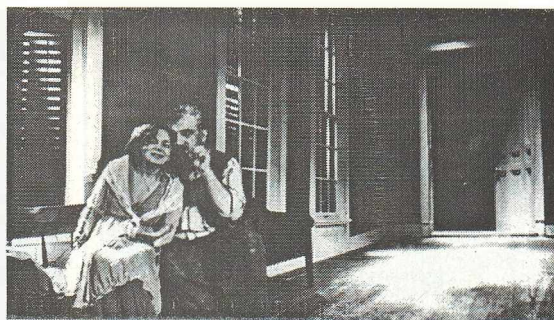
un intrus. Sarah este curată permanent de un coleg și căută pentru a susține în fața judecătorilor necesitatea schimbării statutului social al minorității din care face parte. Actorii trebuie să-și dubleze permanent pofta de improvizație cu gestică limbajului prin semne. **Copiii...** este un spectacol de regizor, construit după toate regulile, cu actori excepționali – Adrian Pinteasa sau Florin Piersic jr. în rolul profesorului și Cristina Toma, în rolul Sarah, au scene impresionante, extraordinare.



Fără Richard al II-lea stagiunea trecută ar fi fost lipsită de concurență. Fără SMART, producătorul spectacolului, instituțiile teatrale românești nu ar fi fost scoase din amorțeală. Marcel Iureș, Oana Pellea, regizorul Mihai Măniuș și fantezia constructiv coloristică a Doinei Levința excelează pe orice scenă. Interesant este dacă vor mai recidiva în aceeași formație.

Cea mai vulgară clipă

„Când nu fac teatru, fac muzică. Și muzica mea se numește **Vama veche**. De fapt este trupa mea. În orice caz, **Vama veche** nu este numai muzică, ci e teatru și muzică“, mărturisește Tudor Chirilă, actor la Teatrul de Comedie, solist la **Vama veche**, fiul unei actrițe și al unui cronicar de fotbal, ambii de notorietate. Minunată mărturisire! Ca actor a avut șansa întâlnirii cu Alexandru



*La Nottara, cel mai bun spectacol este numit în glumă „Enormul drum al zilei către noapte“. Ar putea fi numit chiar colosalul drum... sau imensul drum. Nu se poate glumi cu bucurie decât pe seama spectacolelor foarte bune, iar spectacolul lui Alexandru Dabija, **Lungul drum al zilei către noapte** cu Valeria Seciu și Ștefan Sileanu este vârful repertorial al stagiunii trecute.*

Tocilescu, pasionat de muzică și avangardă, care i-a dat un rol, cu chitara în mână, în **Mireasa mută**.

La teatru a mai urmat un rol mut, episodic, în **Trei femei înalte**. La **Mireasa mută**, tinerii dansau la balcon. Succesul a fost garantat. Muzicianul părea complet, cu voce de neconfundat, puternică, directă, perfectă pentru un solist. **Vama veche**, cu versuri, muzică și plete cârlionțate

au făcut din Tudor Chirilă o vedetă. Mai ales în sala de concert, pe podium, și nu pe scena teatrului. **Trei femei înalte** „mă urmărește și încerc tot timpul sentimentul că dincolo de înțelegerea mea există ceva: inefabilul, necunoscutul, «cea mai fericită clipă»“. Dar la concert vedeta este vulgară, îi place să spună orice, abjecții, porcării, cu voce nonșalantă. Imprimările făcute de **Vama veche** până acum au avut succes, versurile, ritmul și mai ales vocea lui Tudor Chirilă nevulgar au cucerit publicul. La concert solistul vrea să fie și actor, cu succesul pe care nu îl are pe scena teatrului și de la o cântare la alta oferă „cea mai vulgară clipă.“



Copiii unui Dumnezeu mai mic – un spectacol care a spart piața la Odeon

DE JUR-ÎMPREJURUL ECRANULUI

Profil:
WOODY HARRELSON

Întâmplător sau nu, pe ecranele noastre au intrat în premieră două producții americane avându-l în distribuție pe actorul **WOODY HARRELSON**: „BINE AȚI VENIT LA SARAJEVO“ („Welcome to Sarajevo“, 1997, regia: Michael Winterbottom) și „PALMETTO“ (1998, regia: Volker Schlöndorff). În primul, W.H. deține rolul secund – în cel de al doilea, pe cel principal. Pentru început, ne vom referi pe scurt la aceste două pelicule – „inegale ca valoare artistică în sine! – dar caracteristice largului „diapazon“ interpretativ al celui care formează subiectul acestei rubrici:



„SARAJEVO“ – un film-reportaj de o duritate vecină cu demența (dar, din nefericire, REALĂ!), unul dintre cele mai bune filme ce au rulat la noi în prima jumătate a anului în curs; având la bază un fapt real, transcris în volum de către unul dintre cei mai respectați corespondenți de război din lume și cel mai decorat reporter al Marii Britanii: **MICHAEL NICHOLSON** („Unii dintre noi au fost în mai multe războaie înainte de asta – Iugoslavia a fost cel de al 14-lea pentru mine... A merge la război, cu moartea ca motiv de a te afla acolo, a reprezentat ocupația mea vreme de 25 de ani... Și totuși, nimic din experiența mea anterioară nu m-a pregătit pentru ceea ce s-a întâmplat în



HORIA PĂTRAȘCU

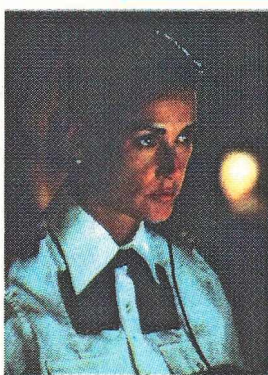
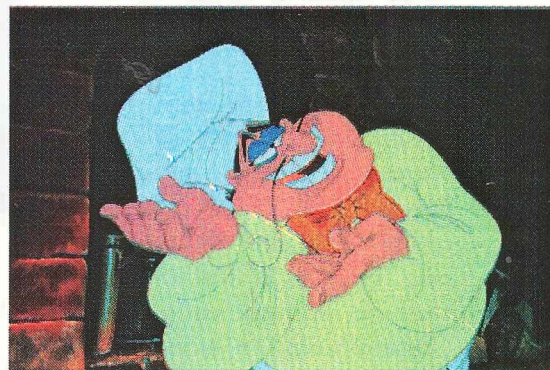
"MICA SIRENĂ"
(Walt Disney Pictures,
S.U.A. 1989-1990)

... ce mai poți spune – chiar și cronicar de film fiind! – despre o „nouă“ producție de desen animat, semnată: **Walt Disney**?!
Adică: ce naiba mai poți spune despre creația acestui GENIU al cinematografului mondiale care – iată! – după ani și ani de la moarte, prin compania pe care a avut grijă să și-o formeze!, ne uluiește pur și simplu... ne face să râdem în hohote, sau să lăcrimăm... ajunși în contact, prin mijlocirea marelui sau micului ecran, cu **FABULOASELE** sale personaje...?!

Roy E. Disney (vicepreședinte al companiei **WALT DISNEY** și președinte la „**WALT DISNEY FEATURE ANIMATION**“) notează: „Basmelor clasice au fost întotdeauna o sursă bogată de inspirație pentru echipa noastră de animație și o parte importantă a

moștenirii noastre aici, la **DISNEY**!“.

Sigur că nu este cazul, acum, să enumerăm „autorii“ sau „basmele“ acestora, din care s-au inspirat cei de la Disney (cu atât mai mult cu cât **MAGNIFICUL** lor patron a apelat nu doar la basme, ci chiar la mitologie sau la atlasurile animaliere!); în cazul nostru este totuși vorba de **HANS CHRISTIAN ANDERSEN**,



TRU!... (Că, între timp, pompează ursului rus miliarde și miliarde de dolari, vezi

L-ai putea categorisi, pentru început: **un film de război...**!

Nu este un film de război (deși, prin jurul nostru, se desfășoară războaie veritabile – Dar americanii – deci și cinematografia americană! – sunt pe fază: nu este ÎNCĂ război, nu-i nimic, noi ne pregătim **PEN-**

Doamne „să-l țină în frâu!“; că „acuză dar discret“ realizarea primei rachete balistice iraniene, capabilă să transporte ogive nucleare și construită de nord-coreeni, asta-i o cu totul și cu totul altă problemă...!).

Și atunci – păi, bine! – ce face cinematograful american?! Când Vietnamul s-a fislit, iar Irak-ul a luat-o pe coajă... (de până nici lui Saddam nu-i mai vine să se roage, din pricina râsului!)... ce face, așadar, cinematograful american „de război“?!

...Face „instrucție“, oameni buni! Face instrucție – pentru că instruirea voluntarilor americani este una dintre cele mai eficiente, mai democratice și mai dure din lumea în care trăim!...

Filmul „**G.I. JANE**“ vrea să fie un film extrem de **DUR**, apropo de **instrucția militară** ce se practică în Statele Unite (care, fie vorba între noi: așa este!). Problema nu este însă asta:



un ALT FILM.

Față de prima versiune, el este – dincolo de performanțele tehnicii pe calculator, a sunetului „Dolby“, a nuanțelor-culoare obținute prin peliculă de ultimă performanță etc.! – un „MUZICAL ANIMAT...!“

Sunt a.solut extraordinare performanțele acestui genial compozitor, interpret, producător, care se numește **ALAN MENKEN** (câștigător a 8 premii OSCAR!); sunt la fel de extraordinare efectele de animație obținute de

MARK DINDAL (aproape 80% din noul film a cerut efecte speciale); sunt fermecătoare „vocale“ actorilor ce le dublează pe cele ale personajelor principale (mulți dintre ei, actori cunoscuți!).

... Dar mai important decât toate este acest „filmuleț“ de vis, prea scurt (nu știu dacă durează mai mult de o oră și 10 minute!?), prea scurt, repet, pentru a ne satisface dorința de „altceva“... de frumos... de haz!... de înțelepciune, meditație...!? De întrebări?!

Dar e mai bine să lăsăm!

celebrul danez care în copilărie a modelat mai mult păpuși din lut, în loc să meargă la școală... dar a căruia „Mică sirenă“ a fost sculptată în stâncă, devenind un simbol al țărilor nordice... (până și aceasta, vai!, pocită cu ciocanul, de un nemernic al zilelor noastre!).

În prima sa versiune animată – care a avut lansarea în anul 1989 – filmul „Mica sirenă“ a avut un succes nebun: era și firesc ca după aproape un deceniu, producătorii acesteia să-l „relanseze“ conform actualelor cerințe ale civilizației (și spectatorilor!) de consum...!

Ei bine – au făcut-o cu brio!

...MICA SIRENĂ pe care o vedem astăzi pe ecran (având aceeași tramă: riscul părăsirii căminului de către tineri, în paralel cu drama acestora, obligați de către părinți să nu o facă!), este



problema e că, folosind un anumit aspect din antrenamentul forțelor de elită americane – admirabile de altfel prin potențialul lor de intervenție rapidă și mai ales eficientă! – un regizor de talia lui **RIDLEY SCOTT** („Dueliștii“, „Blade Runner“, „Alien“ etc. – OSCAR etc.), pornește a realiza un film-mamut în care miza principală este actrița... **DEMI MORE!**? Pe care o și rade în cap.

... Că **Demi Moore** este rasă în (pe) cap, mai treacă-meargă; dar să o izbești

pe actriță cu chipul de stâlpi, să o pui să alunece prin noroaie, să o torturezi – în cea mai bună accepție a cuvântului! – mi se pare prea mult: nu pentru Demi, aoleu!, ci pentru **Ridley Scott**...!?!

Sunt secvențe de amploare în acest film – armata americană a susținut, logistic și material, filmările – dar există, în majoritatea secvențelor, o „poftă“ de violență absolut gratuită – care va duce (sau nu va duce), la finalul de altfel previzibil. Ceea ce este oribil.

Mă îndoiesc că impactul acestui film la public îl va acoperi pe acel al mass-media care tocmai a anunțat divorțul vedetei feminine de... **Bruce Willis**.



lagoslavia!). În acest film, **W.H.** interpretează rolul unui membru al echipei de ziariști occidentali aflați în Bosnia pentru a transmite reportaje TV de la fața locului, de la locul... crimelor, mai exact! Deși episodice (principalele roluri fiind interpretate, magistral, de către **Stephen Tullane** și **Marisa Tomei**), rolul lui **W.H.** iese în evidență printr-o amuzantă și, plină de risc, nepăsare... În contrast cu ferocitatea unor scene (vedi, de pildă, asasinarea de către lunetiștii sârbi a oamenilor ce stau la coadă la pâine, răpirea copiilor din autobuzul ce-i duce spre libertate etc.).

„PALMETTO“ – unde **W.H.** deține, cum spuneam, rolul principal, este cu totul altceva: filmul este un „policier“ mai sofisticat (și mai imbecil!), realizat după un roman de gen al lui **J.H. CHASE**, în care creol – un fost deținut, condamnat pe nedrept, intră în niște încercări, haioase dar mai ales sexuale... și uite-așa și pe dinculo! Dar chiar și în acest film, prezența lui **W.H.** este absolut fascinantă...

Dacă nu mă înșel, la noi a apărut – mă refer la marele ecran! – în „Propunere indecentă“ (în care **WOODY HARRELSON** a trecut mai mult decât neobservat, alături de cei doi protagoniști „de forță“: **Demi Moore** și **Robert Redford**)... A urmat însă acel „Născuți asasini“ (celebrul și controversatul film al nu mai puțin celebrului și controversatului, de asemenea, **OLIVER STONE**); din acest moment, a devenit celebrul... Privirea sa de criminal înrăit și totodată incert, zâmbetul său snăuc-candid... seninătatea sa tragică de copil blestemat, precum și furia sa explozivă împotriva – culmea! – nedreptății, l-au impus prieten celui mai mari actor din generația de mijloc a cinematografiei americane...

A venit apoi „Scandalul Larry Flynt“ (alt scandal public în lumea filmului american și în presa yankee – nimic surprinzător, de altfel: regizor era celebrul „oscarizat“, de origine ebraică, **MILOS FORMAN**). Deși nominalizat în mai multe rânduri, premiile l-au ocult... O parte a Americii refuza să recunoască faptul că suferă nu doar de „infatuare“, dar chiar de prostie!

...La ora actuală, **WOODY HARRELSON** este unul dintre cei mai bine cotați și solicitați actori de la Hollywood. Perfect stăpân pe mijloacele sale interpretative (de aici și distribuția în cele mai diverse roluri posibile – de la intelectual, uman, lenș – și până la infractor, brumă etc.), acest încă-tânăr bărbat, scriitor de inteligent...

dar și pașnic-pervers sau buimac-cinic, cu fața numai zâmbet, dar și cu un rânjet ascuns însă care poartă pe umeri muncă de o viață în a-și depăși stagiul de vedetă TV pentru a trece la performanța marelui ecran!); se alătură, cred, acelei veritabile PLEIADE de actori americani contemporani și care se numesc, chiar și dacă există între ei o anumită diferență de vârstă: **Al Pacino**, **De Niro**, **Robert Redford**, **Dustin Hoffman**, **Michael Douglas**... (ca să folosim numai o felie din marele tort!).



FILM

Excepțional

- „Bun venit la Sarajevo“ (S.U.A., politic)
- „Mica sirenă“ (S.U.A., animație)
- „Ponette“ (Franța, reluare)

Remarcabil

- „Romeo și Julieta“ (S.U.A., reluare)
- „Pact cu diavolul“ (S.U.A., reluare)

Pierzi dacă nu vezi

- „G.I. Jane“ (S.U.A., acțiune)
- „Palmetto“ (S.U.A., acțiune)

Doar cu Extraverbal

- „Alien - 4, Renașterea“ (S.U.A., reluare)

Curată zinucidere

- „Crucea de piatră“ (România, reluare)

TEATRU

Cele mai bune spectacole ale stagiunii 1997-1998

- **RICHARD AL II-LEA**, regia Mihai Măniuțiu, SMART și Teatrul Național București
- **LUNGUL DRUM AL ZILEI CĂTRE NOAPTE**, regia Alexandru Dabija, Teatrul Nottara București
- **1794**, regia Alexandru Darie, Teatrul Bulandra București
- **HAMLET**, regia Tompa Gabor, Teatrul Național Craiova
- **REGINA MAMĂ**, regia Gelu Colceag, Teatrul Național București
- **PETRU**, regia Cătălina Buzoianu, Teatrul Bulandra București
- **PRINȚUL DIN LACRIMĂ**, regia Anca Maria Colțeanu, Teatrul Tineretului Piatra Neamț
- **AZILUL DE NOAPTE**, regia Ion Cojar, Teatrul Național București
- **REQUIEM**, regia Horațiu Mihaiu, Teatrul Andrei Mureșanu, Sf. Gheorghe
- **NUNTA**, regia Mihai Măniuțiu, Teatrul Național Cluj

Atențiune cititori și dezlegători! Nu pierdeți ocazia!

S.C. „Publicațiile Flacăra“ S.A. vă oferă cel mai frumos cadou - **„Almanah Rebus Estival '98“** - care ca de obicei conține, pe lângă cele peste 150 careuri și integrame, schițe umoristice și S.F., epigrame, anecdote, caricaturi, curiozități, articole despre VIP-uri, documentare (Minunile lumii antice, Greenwich, Cambridge), diverse jocuri, aforisme, zodiile etc.

Almanahul costă numai **14.700 lei**, iar pentru cine dorește să-l primească prin poștă, contra ramburs, un exemplar costă doar **12.000 lei**, cheltuielile de trimitere fiind suportate de societate. Comenzile se fac pe adresa S.C. „Publicațiile Flacăra“ S.A., Piața Prescii Libere 1, Sector 1, 71341 - București, sau la telefon 222.67.38.



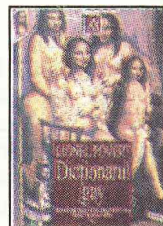
Dr. Alfred Hârlăoanu - „Dicționar explicativ ebraic-român“, Editura Nemira, București, 1998, 432 pagini, preț neprecizat

Dicționarul se adresează specialiștilor dar și necunoscătorilor limbii ebraice. Este o lucrare modernă care conține propoziții și fraze transliterate și traduse, un ghid de conversație, indicații de ordin gramatical, trăsături diferențiale raportate la limba română și, în același timp, la familia limbilor romanice.



Lionel Povert - „Dicționarul gay“, traducere de Iulia Stoica și Felix Opreșcu, Editura Nemira, București, 1998, 334 pagini, preț neprecizat

Un dicționar neobișnuit pentru publicul român, care tratează cu toată seriozitatea o lume blamată de foarte mulți. Citindu-l veți afla numele multor scriitori, pictori, actori, cântăreți, vedete ale show-business-ului, politicieni din Antichitate și până în prezent care aparțin acestei minorități sexuale, titlurile celor mai cunoscute reviste și filme de gen, explicația diverselor simboluri ale homosexualilor etc.



Kathleen DeVanna Fish - „Hrana sănătoasă“, traducere de Ioana Unteanu, Editura Nemira, București, 1998, 224 pagini, preț neprecizat

O culegere de rețete culinare care iese din tiparul obișnuit al cărților de acest gen. Pe lângă rețetele propriu-zise (multe dintre ele necunoscute la noi), autoarea oferă și informații asupra valorii nutriționale a felurilor propuse, trucuri culinare etc. De menționat excelența prezentare grafică a volumului.



Nicolae Iorga - „Dezvoltarea imperialismului contemporan“, ediție îngrijită cu prefață și note de Andrei Pippidi, Editura Albatros, București, 1997, 362 pagini, preț neprecizat

Careea reproduce cursul pe care Nicolae Iorga l-a susținut între 1939-1940 la Universitatea București și este, în fapt, o analiză critică a istoriei și a ideii de imperialism în care Iorga nu se sfiește să atace probleme atât de periculoase în acele timpuri (cum ar fi invadarea Poloniei și începutul celui de-al doilea război mondial). Editura Albatros face un adevărat act de cultură românească prin restituirea acestor lucrări.



Octavian Goga - „Naționalism dezrobitor“, studiu introductiv, îngrijire de ediție și Note de Constantin Schifirnet, Editura Albatros, București, 1998, 604 pagini, preț neprecizat

O antologie de texte importante ale lui Octavian Goga, publicate inițial în volume, care conturează concepțiile scriitorului despre ideea națională, politică, morală, istorie, rolul artistului în viața cetății etc.



VEDETELE

ȘI IDOLII LOR

CARLA MIHĂILĂ ■

Fotografii: FLORIN IONIȚĂ ■

Mass-media a reușit să „cosmetizeze” imaginea vedetelor și, astfel, majoritatea oamenilor au fost captivați de anumite „calități” ale acestora. Unii își doresc mușchii lui Van Damme, alții spiritul lui Bruce Willis, iar persoanele de sex feminin se visează în postura Claudiei Schiffer sau tânjesc după gloria Madonnei. Ceea ce ne propunem noi este să dezvăluim că, la rândul lor, vedetele au idoli.



Corina Chirlac: „Idolul meu este Sylvester Stallone. Îmi place pentru că este deștept, drăguț, viril, familist. Deși s-a lansat cu o serie de filme în care făcea mai mult uz de mușchi decât de creier, Stallone a încercat să joace în filme cât mai complexe, devenind chiar și producător. Când eram în America, am urmărit o emisiune realizată de un italian, al cărui invitat era Stallone. Prezentatorul, foarte vorbăreț, era convins că va trebui să-i scoată actorului vorbele cu cleștele. Dar Stallone a dovedit o inteligență deosebită și un debit verbal mult mai mare decât al prezentatorului. Dacă aș fi fost bărbat, aș fi vrut să semăn cu Stallone. Altfel, aș fi fost profund dezamăgită.”



Stela Popescu: „Îmi plac mai multe persoane și pe fiecare o admir pentru altceva. Le iubesc pe Ana Blandiana, Doina Cornea, Angela Similea și Mădălina Manole, pentru că sunt talentate, distincte, sincere și frumoase. Îmi plac foarte mult femeile frumoase. Am o mare considerație și pentru Victor Ciorbea chiar dacă este contestat și mă voi lupta pentru el până în pânzele albe, ca să demonstrez că suntem dintr-o bucată.”



Petre Roman: „În tinerețea mea, era un fotbalist care-mi plăcea foarte mult. Acum îl am în partid și-am reușit să-l cooptez în Guvern. E vorba despre Emeric Ienei. Cu ani în urmă, ascultam cu plăcere Beatles și

Elvis Presley, pasiune pe care nu am pierdut-o nici acum. Am iubit foarte mult un cântăreț, român, care, din păcate, nu mai este printre noi, Aurelian Andreescu.”

Sergiu Nicolaescu: „Sunt genul de om care nu are ca idoli persoane. Eu consider că nu este normal ca cineva să aibă drept idol pe altcineva. Pot să spun însă că undeva, acolo sus, la loc de cinste în inima mea, se află un buchet de filme pe care eu le consider veritabile capodopere. De altfel, tot timpul vieții mele am pus pe primul plan filmul. Restul, chiar și iubirea fizică a venit împreună cu alte bucurii, ca să umple un pedestal pe care s-a aflat cinematografia.”



Paul Ciuci: „O admiram foarte mult pe Maica Tereza pentru binele făcut de-a lungul timpului și pentru sprijinul acordat celor năpăstuți. Eu sunt un tip foarte sensibil la problemele celor din jurul meu. Încerc, cât îmi stă în putință, să-i ajut cu un sfat sau cu un gând în momentele critice. Nu suport să văd un om plângând, mai ales o femeie și această slăbiciune mi-a fost exploatată de mulți.”

Loredana Groza: „Nu am un idol anume, o persoană pe care să o admir în mod deosebit. Admir mai multe persoane, pentru anumite trăsături. De asemenea țin foarte mult la persoanele pe care le cunosc de multă vreme și care mi-au stat în preajmă. Din mass-media românească îl apreciez foarte mult pe Iosif Sava, dar nu pot spune pentru ce anume.”



Cristina Stamate reprezintă unul din punctele de referință ale teatrului românesc de revistă. Televiziunea, scena, sau pur și simplu presa au creat publicului larg o anumită imagine despre actriță. Dar oricât de complet ar fi portretul Cristinei Stamate considerăm că nu este lipsit de interes să mai dezvăluim câte ceva din modul în care trăiește, gândește și vede lumea Cristina Stamate.

Provocând-o la o discuție despre bărbați, doamna Stamate ne-a declarat că nu-i plac tipii mitocani, infatuați sau zgârciți. După părerea sa, generozitatea nu înseamnă să dai mai mult decât ai, ci este pur și simplu o stare de spirit. Din acest motiv, oamenii pot fi generoși și atunci când nu au bani. În perioada studenției vedeta trăia împreună cu actualul ei soț din bursele studențești. Dar stilul romantic și plin de imaginație al băiatului dădea naștere la o sumedenie de situații realmente seducătoare: „Într-o primăvară – își amintește artista – a venit la mine cu un buchet de ghiocei pe care l-a scos dintr-un buzunar al paltonului. Din celălalt buzunar a mai scos un buchet, au urmat



Cristina Stamate nu suportă bărbații nepunctuali, zgârciți sau mitocani

alte buchete din buzunarele interioare ale paltonului, apoi din cele ale cămășii și tot așa, încât până la urmă mi-a umplut mâinile cu buchete de ghiocei. Și pentru că vei vorbi despre flori, ele reprezintă cadourile mele preferate. Cel mai mult îmi plac florile pe care le primesc pe scenă din partea unor persoane pe care nu le-am mai văzut până atunci nicio dată. E un lucru minunat să știi că cineva s-a oprit în drum spre teatru la o florărie, că a stat să-ți aleagă ție florile, că le-a purtat în mâini tot timpul drumului, că a avut grijă să nu se strice buchetul la intrare, că în momentul în care aplauda le ținea în mod delicat pe genunchi... Și toate astea pentru tine, din partea unor așa-ziși necunoscuți.”

În altă ordine de idei, Cristina Stamate detestă oamenii care întârzie la întâlniri, mai ales că ea este punctualitatea întrupată. Din această cauză obișnuiește să își spună „bărbatul-femeie” și ne atrage atenția că pentru ea „fix” înseamnă „fără cinci”. Cei care întârzie la prima întâlnire cu Cristina Stamate sunt ștampilați. (C.E.)

PENTRU...

SÎNTREBĂRI

IOAN GYURI PASCU



– În cazul unei reîncarnări ce animal v-ar plăcea să fiți?

– Euglena verde, pentru că are puține probleme și e animal inferior. Acest animal mă avantajează prin faptul că, fiind inferior, nu gândește, mănâncă și le face pe toate prin același orificiu. Nu incumbă responsabilitate și, în plus, se înmulțește prin bucățele.

– Care este cel mai prost obicei al dumneavoastră?

– Cel mai prost obicei al meu este că mă enervez foarte repede. Un alt prost obicei al meu este că mă scarpin la nas, pe scenă, când sunt emoționat. Mai am obiceiul prost de a mă culca la ora trei noaptea, din cauza muncii. Acest obicei produce cearcăne și mă bucur că nu

Text: CARLA MIHĂILĂ ■ Foto: FLORIN IONIȚĂ ■

sunt femeie. Când nu muncesc decât până la 12 noaptea, mă uit la filme, fiind ahtiat după cele polițiste.

– Cum e mai bine să fie bărbatul, în ziua de azi, în relația cu femeia: „papagal“ sau „măgar“?

– Într-o relație, el nu este vizavi de femeie. Dacă ar fi într-o relație vizavi, asta ar însemna că el și ea sunt pe alături și atunci el ar fi homosexual. Eu cred că măgar.

– Ați fost hărțuit de vreo femeie?

– Din păcate, nu. Am avut o vârstă la care-mi doream foarte mult să fiu hărțuit de femei, dar nu eram hărțuit decât de propriile himere, sau de femeile pe care le vedeam pe pereții prietenilor mei. Aveau diferite postere, care arătau puțin cam uzate, pentru că eu i-am cunoscut puțin mai târziu.

– Cum credeți că veți arăta la 70 de ani?

– Cred că voi arăta cu degetul pe geam, din casă, dacă o să văd ceva afară.

Mircea Dinescu, textilistele și industria grea

„Prin anii '80 mă aflam la Buhuși într-o vizită de lucru, cum era pe vremuri. Vizitam fabrica de textile din localitate cu scopul de a afla cum merge industria ușoară din acea parte a țării. În timp ce stăteam de vorbă cu lucrătoarele, se apropie de mine o șefă de echipă și-ncepe să-mi spună pe un ton patetic: «Tovarășu' Dinescu, noi suntem o unitate de elită. Ne depășim an de an planul la export. Fetele sunt harnice. Treburile merg bine. Dar avem un mare necaz. La noi în oraș există doar industrie ușoară și din această cauză numărul bărbaților este foarte mic în comparație cu cel al femeilor. În aceste condiții, multe din fetele noastre fie rămân nemăritate, fie pleacă în alte părți să-și întemeieze o familie. Astfel că noi suntem nevoite să lucrăm cu oameni fără experiență, lucru ce ne afectează producția. Nu puteți dumneavoastră să le explicați celor de la centru situația și să ne facă și nouă industrie grea în oraș?»”



CONCURS

CONCURS SPONSORIZAT DE

MAGAZINUL „MUZICA”

AL UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR ROMÂNI

Magazinel „Muzica” este afiliat Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România. Sediul Uniunii se află într-o celebră casă memorială de pe Calea Victoriei. A cui este această casă?

Premiu: Ultimul album al Madonnei – „Ray of Light” (made in Germany).

Numiți un album al Otiliei Romea.

Premiu: Albumul „OrGAZm” al trupei „Gaz pe foc”

Câte piese conține albumul „Atât de singur” al grupului Talisman?

Premiu: Albumul „Atât de singur” al grupului Talisman.

Câștigătorul va fi desemnat prin tragere la sorți, iar numele său va fi publicat în numărul 8 al revistei „Flacăra”.
Data limită de trimiteri a răspunsurilor dumneavoastră este 15 septembrie

TALISMANII-II

sunt

stresati

de hărțuiala admiratoarelor

Texte: CARLA MIHĂILĂ ■
Fotografii: FLORIN IONIȚĂ ■



Trupa Talisman a luat ființă în decembrie 1996, când, participând la Festivalul de folk „Om bun”, a cucerit Marele Premiu. Membrii componenți sunt Tavi Colen (30 de ani, Bălănești) și Alin Oprea (26 de ani, Scorpion). Alin Oprea este genul de om care nu renunță la nimic, plăcându-i să păstreze tot ceea ce are. „Sunt ambițios și optimist și dacă nu merge ceva, schimb tactica. Tavi îmi seamănă foarte mult și cred că asta ne-a apropiat. Doar firile ne sunt diferite. Eu, fiind ardelean din Turda, sunt foarte calm și judec lucrurile la

rece, pe când el este un tip coleric, reacționând exploziv la unii stimuli. Eu mă îndrăgostesc repede, pentru că sunt genul care acordă o mare încredere oamenilor. Dacă observ că persoana de care m-am îndrăgostit nu merită, îmi trece la fel de repede. Pe Tavi vârsta mai mare și experiențele diverse îl fac să fie sceptic în relațiile cu fetele.” De ziua lui, Alin obișnuiește să plângă din dragoste, din cauza singurătății și pentru că a mai trecut un an. Unul din necazurile sale este „hărțuiala” admiratoarelor. „La început, nu mi se părea un necaz, chiar aveam o satisfacție perversă știind că mă caută fete din toată țara, dar acum comportamentul lor mi se pare stresant.” Tavi Colen spune despre sine că are o inimă mare. Consideră că fetele din ziua de azi sunt superficiale: își doresc numai aberații de genul «Ce mașină ai?», «Câți bani ai?», «Ce discotecă s-a mai deschis?». Mai toate puștoaicele nu au profunzime în sentimente”. Ambii au dobândit un comportament destul de ciudat, dar plăcut pentru ei: acela de a acorda autografe pe trupurile fetelor înnebunite. Cele mai des semnate părți ale corpului sunt burta, fundul, sânii etc. Ei spun că aceste autografe le stârnesc o senzație „interesantă și excitantă.”

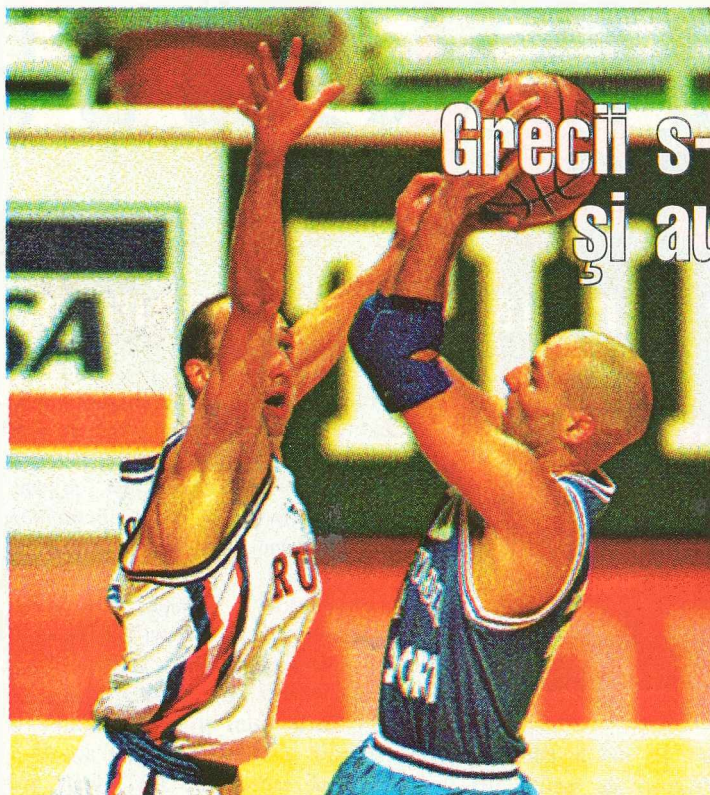
Maia Morgenstern și Adriana Trandafir joacă în filmul „Patul lui Procust”

Ceea ce-i unește pe Maia Morgenstern, Adriana Trandafir, Oleg Iankovsky, Johnny Răducanu, Medeea Marinescu și Tania Popa este filmul „Patul lui Procust”. Povestea filmului începe cu mult timp în urmă, când romanul lui Camil Petrescu avea să devină cartea de căpătâi a celor doi regizori moldoveni, soții Sergiu Prodan și Viorica Meșină. Ei se chinuie de mai bine de cinci ani să ecranizeze romanul. Exterioarele au fost filmate la București și la Bufta, iar interioarele la Chișinău. Regizorii au respectat linia clasică a romanului, ținând foarte mult să prezinte atmosfera de epocă. Ei au reușit să-l coopteze pe cel mai titrat actor rus al momentului, Oleg Iankovsky, care a fost cucerit de calitatea scenariului (la care s-a lucrat un an și jumătate) și care a acceptat un onorariu mult sub cota sa. Maia Morgenstern și Adriana Trandafir ne dezvăluie adevărata fire a actorului rus și dificultățile de care s-au izbit cei doi regizori în realizarea filmului. „Filmările la «Patul lui Procust», ne spune Maia Morgenstern, s-au desfășurat pe o lungă perioadă de timp, din cauza greutăților pe care le-au întâmpinat tinerii, dar foarte talentați regizori. În dragostea lor față de Camil Petrescu și în special față de acest roman, au făcut posibil imposibilul, pentru a procura bani, pentru că despre asta-i vorba până la urmă, și de a transforma visul în realitate. S-a filmat în București, într-o casă particulară, care a întrunit dorința lor de a se apropia cât mai mult de locul unde doamna T. își ducea existența. Oleg Iankovsky este un coleg mișcat, un bărbat fermecător, este îndrăgostit de meseria sa, este un mare artist. Cu toată onestitatea recunoaște și în ceilalți valoarea. Nu se comportă ca o vedetă și de fapt este o mare

vedetă”. Adriana Trandafir ne-a declarat: „De vreo 20 de ani de când îl văd pe Iankovsky la cinematograful sau la televizor, nu mi-am imaginat niciodată că Dumnezeu o să-mi ofere posibilitatea de a fi chiar partenera lui.

M-am pregătit cu tot sufletul să-l întâlnesc și m-am gândit că este alt fel decât noi. Oameni buni, aflați că pe cât este de talentat, pe atât este de omenos și de prietenos! Mi-am imaginat întâlnirea cu el ca pe ceva triumfal, cu aer festiv, de genul unui cocteil, cu niște cuvinte extraordinare. Eram cazonă cu familia mea în afara Chișinăului și m-am gândit să organizez un grătar. Ni s-a spus că va veni cineva de la Moscova, dar mă gândeam la echipa tehnică. La un moment dat, eu, nefardată și neparfumată, mirosind a fum și a ceapă, i-am strigat unui anonim: «Hei, ajută-mă să pun ceapă pe carne!». Imediat a venit translatorul și mi-a spus că Oleg nu înțelege românește. Mi-au dat lacrimile și atunci Oleg mi-a spus că nu-i important ce-ți pregătești, ci ceea ce simți. La finalul celor șapte zile de filmare cu el nu am putut să-i cer un autograf, i-am spus că hărțile se pierd în timp ce el mi-a semnat pe inimă. S-a aplecat asupra sufletului meu, de față cu toți ceilalți, a început să plângă și a spus că în mine vede toată Rusia.”





Aspect din finala C.M., cu iugoslavul Saša Obradovic (dreapta) și rusul Vasili Karasev în dispută acerbă sub panou

În perioada 29 iulie - 9 august, Atena a găzduit cea de-a 13-a ediție a turneului final al Campionatului Mondial de baschet („Worldbasket Hellas 1998”). Și pentru că tot se poartă „culoarul favorabil” (vezi recenta victorie finală a Franței în Coupe du Monde la fotbal), grecii au crezut că pot să-și adauge la singurul trofeu important (titlul european) câștigat în 1987 (tot pe teren propriu) și pe cel mondial. De aceea, și-au luat cuvenitele măsuri la operațiunile de tragere la sorți spre a înfrunta cât mai târziu (în sferturi) reprezentativa S.U.A., câștigătoare a precedentei ediții a C.M. și a ultimelor două turnee olimpice. Numai că socoteala de-acasă nu prea s-a potrivit cu aceea de pe teren: urmare a boicotului vedetelor profesioniștii din NBA, yankeii au prezentat un lot alcătuit din cinci „europeni”, restul fiind jucători din CBA (liga secundă). Așadar, în locul unui Dream Team IV, cu Gary Payton, Chris Weber sau Tim Hardaway, de exemplu, elenii au dat piept cu selecționata Rusiei, care i-a întrecut cu 60-48 în optimi, și cu aceea a Iugoslaviei, care i-a umilit cu 70-56 în aceeași fază, spre marea dezamăgire a celor 19.000 de pătimași spectatori. Trebuie să spunem însă că interesul publicului a fost mult diminuat pentru celelalte partide în care nu evoluau propriii jucători, întrucât pe lângă absența Croației („bronz” în '94), Lituania nu i-a avut în componență pe Arvidas Sabonis și Sarunas Marciulonis, iar Iugoslavia a venit fără Vlade Divac și Predrag Danilovic (ambii evoluând în NBA), Zarko Paspalj, Zoran Savic, Milan Gurovic sau Dragan Tarlac, organizații estimând un deficit de un milion de dolari.

Ca să ne referim la turneul propriu-zis, au participat 16 reprezentative împărțite în patru grupe a câte patru echipe, primele trei din fiecare grupă calificându-se în optimile de finală, unde s-au format

C.M. de baschet

Grecii s-au temut de americani și au încasat-o de la sârbi

Texte: POMPILIU L. DUMITRESCU ■
Foto: AP-ROMPRES ■

două grupe noi de câte șase echipe. S-au înregistrat rezultate oarecum normale în prima fază (cu o excepție: Lituania - S.U.A. 84-82, prima înfrângere a americanilor din 1990 încoace), astfel încât (clasate în această ordine) Grecia, Italia, Canada (grupa A), Iugoslavia, Rusia, Porto Rico (grupa B), Lituania, S.U.A., Brazilia (grupa C), Spania, Argentina și Australia (grupa D) au acces în optimi, iar Nigeria, Japonia, Senegal și Coreea de Sud (în ordinea enumerării) s-au clasat pe locurile 13-16 în turneul de consolare. Din faza optimilor ar fi de menționat că Iugoslavia a suferit singura înfrângere (60-61 cu Italia) la acest turneu final.

Sferturile de finală au avut următoarea configurație: Rusia - Lituania 82-67, S.U.A. - Italia 80-77, Iugoslavia - Argentina 70-62, Grecia - Spania 69-62. Trebuie să spunem că ambele semifinale au purtat amprenta unor decizii controversate ale arbitrilor: Rusia - S.U.A. 66-64 (după 54-64 în min. 37!), Iugoslavia - Grecia 78-73 (după prelungiri și după ce gazdele au condus în min. 30 cu 50-40).

În finala mică: S.U.A. - Grecia 84-61 (prilej de retragere pentru veteranul Fassoulas - 35 ani; 2,13 m), iar în finala mare: Iugoslavia - Rusia 64-62 (30-35), după ce în grupă plavii se impuseseră mai clar: 82-74 (după prelungiri). În meciurile de clasament: Spania - Italia 64-61 (locurile 5-6), Lituania - Argentina 77-76 (locurile 7-8), Australia - Brazilia 79-75 (locurile 9-10), Porto Rico - Canada 92-81 (locurile 11-12).

Iată „5”-ul de bază alinuat de Iugoslavia în finală: Saša Obradovic, Miroslav Beric, Dejan Bodiroga (desemnat MVP - cel mai bun jucător al C.M.), Dejan Tomasevic, Zeljko Rebraca (cel mai bun jucător al finalei). Antrenor: Zeljko Obradovic.

● Coechipier cu Bodiroga la Real Madrid, spaniolul Alberto Herreras (29 de ani) a devenit coșgeterul competiției (161 puncte înscrise).

● După titlurile cucerite în '70, '78 și '90, Iugoslavia a devenit pentru a patra oară campioană mondială, câte trei trofee deținând S.U.A. ('54, '86 și '94) și U.R.S.S. ('67, '74 și '82), două fiind adjudecate de Brazilia ('59 și '63), iar primul (în 1950) - de Argentina.

● Ținut tot la Atena, Congresul FIBA l-a desemnat pe senegalezul Abdoulaye Seye Moreau în funcția de președinte al organismului mondial. Fost vicepreședinte, Moreau îi succede americanului George Killian, fiind secondat de francezul Yvan Mainini și de chinezul Carl Men-Ky Ching.

● Începând de la această ediție, competiția este dotată cu un nou trofeu - „Cupa James Naismith” - după numele inventatorului jocului cu mingea la coș.

● La controlul antidoping efectuat chiar în prima zi a întrecerilor, nigerianul Julius Nwosu a fost depistat pozitiv și suspendat de FIBA pe două luni din toate competițiile.

● România nu a participat la nici o ediție a C.M.

Il calcio și dopingul

Până se va materializa propunerea marchizului Juan Antonio Samaranch, președintele C.I.O., ca la sfârșitul acestui an să fie organizată o conferință mondială privind dopajul în sport, iată că scandalul izbucnit în lumea ciclismului tinde să se extindă și în cea a fotbalului.

Totul a pornit de la cehul Zdenek Zeman, antrenorul formației AS Roma, care a incendiat atmosfera din „il calcio” declarând că e timpul ca fotbalul să iasă din farmacii. Demersul său este un semnal de alarmă legat nu atât de dopingul propriu-zis, cât și de tot mai intensă folosire a medicamentelor sub formă de „vitamine” în pregătirea jucătorilor.

Deși reacțiile pro și contra n-au întârziat să apară, există o recunoaștere cvasiunanimită că recoltarea probelor de sânge va trebui să cedeze locul pe aceea de urină, metodă care s-a dovedit insuficientă în depistarea substanțelor interzise.

Vizați de tehnicianul roman, Gianluca Vialli și Alessandro Del Piero l-au acționat în justiție pe Zeman. În schimb, antrenorul echipei Bologna, Carlo Mazzone, și directorul Institutului de medicină sportivă al Comitetului Olimpic Italian (CONI), prof. Antonio dal Monte au susținut afirmațiile acestuia.

„Tricolorii” Cap compas Nord

Încheiat cu mai bine de o lună de zile în urmă, „Mondialul” francez devine tot mai mult istorie. Selecționerii celor 49 de echipe naționale de pe bătrânul continent nu au parte totuși de un pic de răgaz, preliminariile EURO 2000 bătând la ușă. După cum se știe, toate partidele se vor disputa la date fixe, primele meciuri urmând a avea loc la 5-6 septembrie 1998, iar ultimele întâlniri la 9-10 octombrie 1999, turneul final fiind găzduit de Belgia și Olanda în anul 2000, în perioada 10 iunie-2 iulie.

„Cap de serie” la alcătuirea grupelor de calificare, România a fost repartizată în cea cu numărul 7, alături de Portugalia, Slovacia, Ungaria, Liechtenstein și Azerbaidjan. Așadar, o grupă echilibrată, însă reprezentativa noastră are șanse reale de calificare, principala opoziție la ocuparea primului loc neputând veni decât din partea lusitanilor (cu orgoliul și fionat de ratarea prezenței la Coupe du Monde), întrecere „arbitrată” probabil de Slovacia, a treia favorită. Prin încheierea mandatului generalului Anghel Iordănescu, devenit selecționerul naționalei elene, prerogativele conducerii „tricolorilor” spre cea de-a cincea calificare consecutivă la un turneu final al C.M. și C.E. i-au fost încredințate tânărului antrenor **Victor Pițurcă**, fostul responsabil al echipei de tineret. Întrucât pe 5 septembrie F.R.F. a perfectat un meci amical cu Germania (în Malta), întâlnirea cu Liechtenstein contând în preliminariile C.E. a fost devansată pe 2 septembrie (la București). Până atunci, la 19 august a avut loc, la Oslo, partida amicală Norvegia - România.

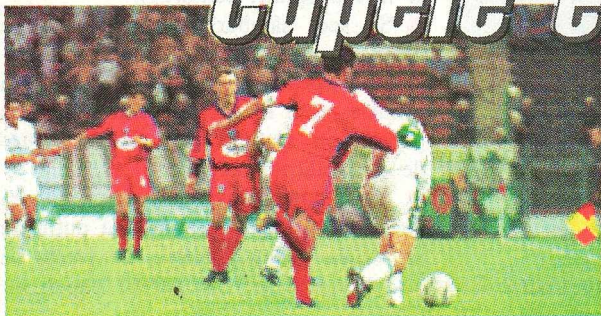
Intenționând să îmbine experiența cu tinerețea și în același timp pentru ca schimbul de generații să se facă treptat, **Victor Pițurcă** s-a opus asupra următorilor 18 jucători: **Bogdan Stelea**, **Bogdan Lobonț** - portari; **Dan Petrescu**, **Cosmin Contra**, **Gică Popescu**, **Liviu Ciobotariu**,

Florin Bătrănu, **Iulian Filipescu** - fundași; **Ovidiu Sabău**, **Florentin Petre**, **Costel Gâlcă**, **Ionuț Lupescu**, **Dorinel Munteanu**, **Cătălin Munteanu**, **Denis Șerban** - mijlocași; **Viorel Moldovan** (transferat la Fenerbahce), **Adrian Ilie** și **Ionel Dănciulescu** - atacanți. Altfel spus, 9 „stranieri” și 9 „autohtoni” (dintre care 5 de la Dinamo, 2 de la Steaua și 2 de la Rapid) și tot 9 (doar) care au fost și în lotul pentru C.M. '98, dar 6 din cel de tineret. În ceea ce-l privește pe **Gică Hagi**, se pare că a rămas inflexibil la stăruințele președintelui **Mircea Sandu** și ale noului selecționer de a-i schimba intenția, astfel încât la 18 noiembrie va fi organizat un meci-spectacol care să marcheze retragerea căpitanului echipei naționale.

Nu au fost convocați: **Gică Craioveanu** (are de efectuat o suspendare de două etape dictată de F.I.F.A. în urma partidei Croația - România), **Daniel Prodan** (transferat la Glasgow Rangers), **Tibor Selymes** și **Ovidiu Stângă** - toți trei aflați în refacere, **Gabi Popescu** („nu a avut evoluții foarte convingătoare în Franța”). Reapar în schimb **Sabău** și **Lupescu**, precum și **Bătrănu** (n. 19.03.1971, a mai fost prezent la debutul său din 8.02.1995 în „amicalul” de la Kalamata, Grecia - România 1-0). De asemenea, în calcul au mai intrat **Tiberiu Lung**, **Miodrag Belodedici**, **Cătălin Hăldan**, **Ionuț Luțu** și **Radu Niculescu**. **Mihai Tararache** și **Eugen Trică** au fost și ei în atenția selecționerului, dar în principal primii cinci au fost vizați. Totodată, dintr-un lot lărgit fac parte atacanții **Jean Vlădoiu**, **Marius Șumudică** și **Jean Barbu**.

În aceeași zi de 19 august, și celelalte parteneri din grupă au susținut meciuri amicale: Portugalia - Mozambic, Slovacia - Finlanda, Ungaria - Slovenia, iar pe 12 august Azerbaidjan a întrecut Georgia cu 1-0 (a înscris **Agiev**). Pe 6 septembrie, la Budapesta va avea loc partida oficială Ungaria - Portugalia.

Cupele europene Cercul vicios



Steaua - Panathinaikos 2-2

Un adevărat cerc vicios este pe cale să se închidă: cluburile occidentale, potente financiar, au ajuns să fie un adevărat conglomerat multinational (de exemplu, Real Madrid are numai vreo doi spanioli ca titulari), succesele pe teren nu întârzie să apară, conturile în bănci le cresc și sponsorii se bat pe ele. De altfel, este pe cale să se creeze chiar o

Superligă de 16 echipe, cu „circuit închis”. Pe de altă parte, o fostă câștigătoare și mai apoi semifinalistă ori finalistă a Cupei Campionilor - am numit Steaua - nevoită să-și vândă cei mai buni jucători pentru a subzista (la ora actuală, din echipa care a activat în ediția de campionat 1992/93 nu au mai supraviețuit decât **Lavi Hrib** și „revenitul” **Ilie Dumitrescu**, iar din cea a ediției 1993/94 - pe lângă cei

doi - **Marius Lăcătuș** și **Laurențiu Roșu**), s-a trezit în neplăcuta situație ca, accidentându-se portarul titular **Zoltan Ritli**, înlocuitorul acestuia să fie un debutant din divizia B, **Gabriel Rotaru** (venit pe filiera ASA Tg. Mureș). Și când te gândești că președintele secției de fotbal este chiar un fost portar, **Daniel Gherasim**, iar Steaua a avut întotdeauna mari valori pe

acest post (ne gândim doar la „duelul” **Toma** - **Voinescu**, la **Vasile Iordache** și **Helmuth Duckadam**, la **Bogdan Stelea** și **Dan Stângăciu**), chiar că nu înțelegem această lipsă de prevedere.

Din păcate, graficul tipografic este ingrat, astfel încât vă prezentăm abia acum rezultatele din manșa a doua (primul tur preliminar), în urma cărora reprezentantele noastre s-au calificat în corpore: **Flora Tallin** - **Steaua** 3-1 (în tur: 1-4), **Sloga Jugomagnat** **Skopje** - **Oțelul** 1-1 (în tur: 0-3), **Dinamo Baku** - **FC Argeș** 0-2 (în tur: 1-5).

De asemenea, rezultatele primei manșe a celui de-al doilea tur preliminar: **Steaua** - **Panathinaikos** **Atena** 2-2, **Vejle BK** - **Oțelul** 3-0, **FC Argeș** - **Istanbulspor** 2-0, iar în **Cupa Cupeilor** (un singur tur preliminar), **CS Grevenmacher** - **Rapid** 2-6.

Divizia A Evadare în trei

Situație de-a dreptul inedită la nivelul primului eșalon: după trei etape, un trio alcătuit din **Rapid**, **Dinamo** și **Oțelul** a reușit evadarea din pluton, acumulând maximum de puncte - 9, iar din acest terțet lipsește „abonată” ultimelor șase ediții la titlul de campioană - **Steaua**! Desigur, nu trebuie să ne grăbim să tragem concluzii pripite, însă câteva considerații se impun și sperăm ca acestea să nu deranjeze pe nimeni. Se pare că emulația de care vorbeam în numărul precedent al revistei este pe cale să se producă nu numai prin revenirea mai multor strănieri, ci și prin mărirea numărului contracandidatelor la fotoliile fruntașe. Iar spre deliciul iubitorilor de frumoase spectacole fotbalistice, hazardul sorților i-a răsplătit prin programarea etapă de etapă a unor derbyuri de tradiție. Astfel, în „deschidere” am asistat la partide ca **Universitatea Craiova** - **Steaua** 2-2 și **FC Argeș** - **Rapid** 0-1 sau **Oțelul** - **FC Național** 3-2 în runda a doua și **FC Argeș** - **Steaua** 3-2 în cea de-a treia. În răstimp, **Oțelul** a mai învins cu 2-1 la Suceava pe **Foresta** și cu 1-0 la Satu Mare pe **Olimpia**, **Dinamo** (și cu **Jean Vlădoiu** încorporat) a întrecut **Gloria** cu 3-0 și s-a impus la Constanța în fața **Farului** cu 3-1 și la Suceava în fața **Forestei** cu 3-2, **Rapid** a zdrobit în „Giulești” debutanta **FC Onești** cu 6-0 și pe **Farul** cu 3-0, în timp ce **Steaua** a administrat **Universității Cluj** un sec 4-0 și a reușit întărirea rândurilor sale cu cel de-al doilea „mexican”, **Ilie Dumitrescu**. În rest, decizi să aducă în Bănie „cămila cu două cocoșe” (cupa și campionatul), „emirul” **Ilie Balaci** și juveții săi n-au gustat din potirul victoriei decât în cea de-a treia etapă (2-0 cu **Petrolul**), în fața unei echipe care neavând „eurodolari” și-a subțiat serios efectivul prin vânzarea de jucători. Confruntate cu același fenomen, **Foresta** (aflată deja la minus 6), **Olimpia** și „U” **Cluj** își fac de pe acum griji în privința șanselor de a rămâne pe scena primei divizii. La orizont alte meciuri interesante: **Dinamo** - **FC Național** (etapa a 4-a) și **Rapid** - **Steaua** (etapa a 5-a, la 30 august), ultimele două reîntâlnindu-se în „Supercupa României” pe 9 septembrie.

ÎNGHEȚATA „FLACĂRA”

Parc-a fost ieri când orașenii noștri, îmbrăcați luxos, elegant sau îngrijit, după rang, avere, vremi... se îndreptau în serile de vară spre cofetăria sau casa în care se făcea înghețata cea mai bună.

Acum, în cofetăriile capitalei, cu puține excepții, se găsește „înghețată la kg., pentru acasă”.

Această situație are o explicație: comerțul stradal oferă – la tot pasul – sortimente de înghețată fabricată industrial, cu rețete, gramaje și prețuri diferite (CAPRI/MARS/CORNETTO/ etc.) pe care omul de azi, totdeauna grăbit o mănâncă mergând pe stradă. Totuși... **atenție la data de fabricație!!**

Pentru fermecătoarele întâlniri cu familia sau cu prietenii în jurul unei mese, vă sugerăm să pregătiți:

Înghețata „Flacăra” (da!! Pentru că noi dăm rețeta)

Recomandări:

1) Se pregătește cu o zi înainte de a fi servită, pentru a fi gustoasă și bine încheată.

2) Înghețarea este bine să se facă în recipiente din material plastic (rămase de la margarină etc.) cu capac.

Canități: ● 2 cani cu lapte ● 2 ouă întregi ● 2 linguri (cu vârf) de făină ● 8 linguri zahăr ● unt (cât o nucă mare), vanilie.

Adaosuri:

a) vișine/caise/pepene galben/banane/kiwi coapte;

b) vișine din vișinată/gem;

c) stafide (îmbibate cu rom 2-24 ore), ciocolată amăruie în bucățele cât solzul de crap.

Pentru ornare: frișcă/ langues de chat.

Preparare: ● Se oprește lapte rece (1/2 ceașcă pentru ceai), iar restul se pune la fiert împreună cu zahărul.

● Gălbenușurile, omogenizate, se amestecă bine cu făina apoi se adaugă, treptat, lapte rece și la sfârșit (tot treptat) laptele (clocotit) în care s-a dizolvat zahărul.

● Compoziția obținută se fierbe pe baie de apă – amestecând continuu – până capătă consistența unei smântâni groase.

● Vasul dat jos de pe foc se cufundă, imediat, în baie de apă rece și se acoperă cu un șervet umed.

● La răcire (40°C) se adaugă untul, vanilia și albușurile bătute spumă (cu puțin oțet!) și se toarnă în recipientele pentru congelare.

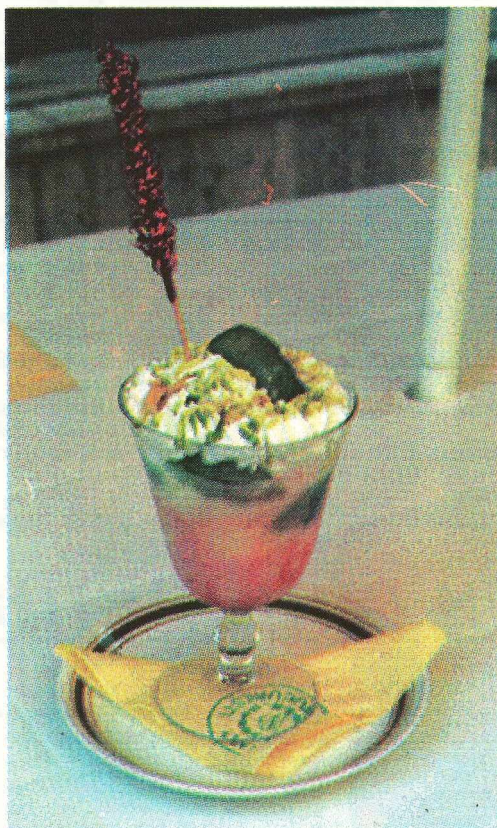
Prezentare: în cupe/pahare cu picior.

● Înghețata se scoate din congelator (și se pune pe raftul de jos al frigiderului) cu aproximativ o oră înainte de fi servită pentru că, la temperaturi foarte scăzute, nu se mai simte gustul sau aroma (lucru valabil și la mâncăruri, băuturi!!).

● Se scot sămburii fructelor. Caisele se taie în jumătăți. Bananele/kiwi/pepenele galben se taie în rondele (care se decupează din felia de pepene cu ajutorul unui flacon rămas de la medicamente).

● Se pune înghețată cu lingura (înmuiată în apă caldă) mai puțin de jumătatea cupei. Bucățile de fructe se lipesc (cu partea frumoasă spre exterior) de pereții cupei, iar la mijloc se umple cu înghețată.

● Se ornează cu frișcă/fructe/ langues de chat. (I.P.)



În valurile... căldurii

Temperatura ridicată a mediului ambiant provoacă – datorită transpirației puternice – deshidratarea organismului. Atenție! Astfel, se reduce activitatea creierului, se modifică ritmul cardiac, se usucă pielea și părul.

Recomandări

Beți: ● Lapte dulce/ bătut – toată viața, dacă nu sunt contraindicații ● Apă minerală și ceai (cel de mentă are și proprietăți afrodisiace!) **neîndulcit**. Altele, zilnic, sau după două săptămâni de folosire constantă ● Sucuri de legume/fructe, **făcute de dv.** și pe care trebuie să le consumați în 24 de ore de la preparare. Atenție! Și sucurile îngrășă în cazul în care nu se introduce un regim alimentar.

Mâncăți: ● 3 lingurițe de miere, câte una la 8 ore (nu mai multă!!!), mierea având însușirea de a favoriza reținerea apei în organism ● Iaurt, **brânză telemea** pentru aportul de calciu și sare a căror eliminare, prin transpirația abundentă, provoacă tulburări în organism ● Salate de legume. Țelina, morcovul, tomatele, ceapa, frunzele verzi de pătrunjel și mentă sporesc apetitul sexual și potența sexuală. **Salatele trebuie să conțină uleiuri vegetale** care sunt bogate în vitamina E. Aceasta are un rol de prim ordin în afecțiunile inimii, încetinește procesele de îmbătrânire

Simbol al perfecțiunii și continuității vieții, cu o mare valoare alimentară (proteică), la învechire oul poate provoca îmbolnăviri grave.

Verificarea proapeții

Oul foarte proaspăt: 1) coaja mată și aspră la pipăit, 2) luat în mână este greu, 3) scuturat, ușor, la ureche nu are fâșăit, 4) cufundat într-un pahar cu apă rece, cade la fund în poziție orizontală.

Oul bun pentru consum: 1) coaja nu este aspră, 2) scuturat, ușor, la ureche fâșăie (abia perceptibil), 3) cufundat în apă stă în poziție aproape de verticală.

Oul vechi: coajă lucioasă, fâșăit puternic, cufundat în apă plutește. Otrăvă pentru om și animale!

Folosire

Semnal! Coaja ouălor trebuie foarte bine spălată cu apă rece (și săpun!!!) înainte de întrebuințare. După ce ați golit conținutul oului, spălați cochiliile, uscați-le, la aer, mărunțiți-le cu degetele și păstrați-le într-un borcan la loc uscat. Coaja ouălor conține calciu în forma cea mai ușor asimilabilă de către organismul uman.

Presărați-le pe mâncăruri, puneți-le în griș cu lapte etc. (după ce le-ați pregătit) și dați-le tuturor celor din casă.

Ouăle foarte proaspete:

1) Fierete: Moi: Introduse în apă clocotită și fierete 3 minute după ce a reînceput clocotul.

Cleioase: Introduse în apă clocotită și fierete 4-5 minute.

Tari: Introduse în apă rece și fierete 5 minute de la primul clocot. Semnal! La fierbere prelungită gustul oului nu mai este bun, deoarece se degradează proteinele din gălbenuș (formându-se un inel verzui în jurul acestuia).

2) La prepararea bezelelor (unul din secretele reușitei lor).

3) Pentru măști cosmetice.

Semnal! Albușul de ou devine toxic după 3-4 ore de păstrare în frigider. Folosiți-l pentru mâncăruri/ prăjituri/ măști cosmetice/ etc. numai în acest interval de timp.

4) Cocteil: Într-un pahar înalt (sondă) puneți un gălbenuș (perfect separat de albuș!!), amestecați-l foarte bine cu o furculiță și adăugați-treptat - 2-3 lingurițe de miere de albine. După omogenizarea acestora, turnați (tot treptat și tot amestecând foarte bine) vin alb, demisec, rece.

Serviți imediat - cu frunze verzi de mentă ca decor.

Păstrare

Numai în frigider: 3 zile în lăcașurile speciale ale acestuia.

Pentru mai multe zile: Puneți ouăle în cofraje mici (6 ouă) cu capac. Atenție! Ouăle trebuie să le aranjați cu căsuța de aer (partea mai rotunjită) în jos.

Introduceți cofrajul în două pungi din material plastic și strângeți-le la gură cu o rondea de elastic. (I.P.)

ale organismului, favorizează digestia, frumusețea și sănătatea pielii, părului. Atenție! **Pentru cei care au un conținut ridicat de colesterol în sânge** (și nu numai pentru ei) este indicat uleiul de măsline, adăugat crud, după prepararea mâncărilor, așa cum trebuie să se procedeze cu toate felurile de uleiuri ● Fructe crude. Ideale sunt curele de pepeni verzi și struguri. ● Pește (datorită fosforului pe care îl conține, are și el calitate afrodisiacă) în locul cărnii.

Consumați în cantități reduse: Cafea - este diuretică ● Cacao și ciocolată. Fiind vasoconstrictivă (micșorează diametrul vaselor de sânge), cacaoa poate provoca dureri de cap, amețeli - în orice anotimp!! ● Alimente cu valoare calorică mare: prăjituri cu creme, gemuri, carne ca atare și mai cu seamă sub formă de preparate (mușchi file, salamuri etc.) ● Băuturi alcoolice.

Fumați puțin!

Îngrijirea părului: ● Spălați-l după fiecare transpirație puternică ● Aplicați o cremă hrănitoare - care dă și luciu - și una de protecție contra razelor ultraviolete. ● Nu-l transformați în sârmă cu fixative. Este și dăunător pentru sănătatea lui și inestetic.

Îngrijirea trupului: Dacă nu faceți duș seara (așa cum este necesar), spălați-vă subsuorile cu apă rece și săpun, pentru a îndepărta deodorantele (care pot îmbolnăvi pielea, zona fiind extrem de delicată). Dacă totuși, trebuie, aplicați o soluție de bicarbonat de sodiu (o linguriță la 100 ml apă fiartă și răcită) sau, dacă nu este eficientă, oțet diluat ● Ungeți-vă fața, gâtul, brațele, picioarele cu o cremă hidratantă care să conțină și filtre antisolare. Acestea sunt menționate pe ambalaj (UV-A+B) sau este indicat numai indicele de protecție - IP-2.....14%). (I.P.)



Aurora Inoan

A fost pasionată de tot ceea ce înseamnă ezoterie. După '89, datorită accesului larg la informații, a devenit o foarte bună cunoscătoare a tainelor astrologiei. Are calități de terapeut – deține gradul II în tehnică radiantă. Este redactor-șef la „Revista Fenomenelor Paranormale” și „Astrologia”, iar începând cu numărul 2 prezintă predicțiile astrale în revista „Flacăra”.

Predicții lunare – septembrie '98

Berbec



Cum Marte, stăpânul dumneavoastră, străbate semnul Leului, este bine să vă controlați impulsivitatea și în afaceri și în dragoste. Dacă sunteți părinți, încercați să vă supravegheați mai bine copiii! Oamenii politici trebuie să rămână calmi.

Taur



În prima săptămână a lunii, veți fi mai dramatici, după care, din data de 7, este posibil să deveniți ceva mai practici. Continuă însă problemele pe care le aveți cu serviciul, în carieră. A doua săptămână a lunii este posibil să vă aducă unele reușite în afaceri și în amor.

Gemeni



Mercur, stăpânul dumneavoastră, străbate, în această lună, trei semne zodiacale. Vă veți ocupa mai întâi de acte, de examene, apoi de casă și de familie și mai apoi de dragoste sau de afaceri. Cele mai mari șanse apar după a doua săptămână a acestei luni.

Rac



În afară de Lună nici o altă planetă nu străbate semnul dumneavoastră, ceea ce ne spune că este posibil să fiți cam singuri. O să vă luptați în schimb să faceți, dar și să cheltuiți bani. Nu este exclus să semnați niște acte, dar veți avea și un blocaj.

Leu



Soarele o să vă aducă un câștig bănesc, poate în urma muncii prestate direct, dar asta se va petrece după ce vă veți ciorovăi nițeluș cu o persoană de autoritate. Sau cu o femeie. La finele lunii, e posibil să vă ocupați de acte, de un test, un examen, eventual.

Fecioară



Mercur, stăpânul dumneavoastră, dar și Venus, străbat semnul, ceea ce vă predispune la călătorii, la întâlniri cu femei sau cu persoane mai tinere, eventual chiar cu o rudă. Soarele, care vă vizitează și el, vă aduce față în față cu o persoană de autoritate, poate chiar cu soțul.

Balanță



Compania prietenilor și bunele relații cu protectorii durează mai ales în prima săptămână a acestei luni. Mai apoi este posibil să vă vedeți și cu o persoană cu funcție sau, dacă sunteți femei, cu un bărbat care vă poate fi sau deveni partener.

Scorpion



O să vă luptați un pic cu lipsa de bani, poate pentru că veți fi nevoiți să cheltuiți foarte repede ceea ce primiți drept plată. Și, mai ales la începutul lunii, va trebui să vă luptați pentru a vă menține pe funcție sau în serviciu, dar nu va fi foarte ușor să-i convingeți pe alții.

Săgetător



Vă preocupă, în continuare, ceva din trecut sau vă chinuți și în această lună cu familia, cu casa. Străinii sau o călătorie vă pun mari probleme, iar apoi veți acorda mare atenție serviciului. Finele lunii vi-l petreceți mai mult alături de prieteni, dar și cu unele cunoștințe noi.

Capricorn



Continuă dificultățile pe care le tot aveți în afaceri, în relațiile cu copiii sau în ceea ce-i privește pe aceștia sau în dragoste. Începutul lunii este chiar mai primejdios, căci există un aspect prost care poate fi distructiv. În a doua săptămână e posibil, însă, să aveți realizări.

Vărsător



O ruptură cu un partener, de viață ori de afaceri, ar putea interveni în cea de-a doua săptămână a acestei luni. E bine să rămâneți diplomați, calmi, să preveniți orice neplăcere. Finele lunii este însă mult mai generos, căci există posibilitatea unor bune relații cu străinii, a unor călătorii sau a împlinirii unor vise mari.

Pești

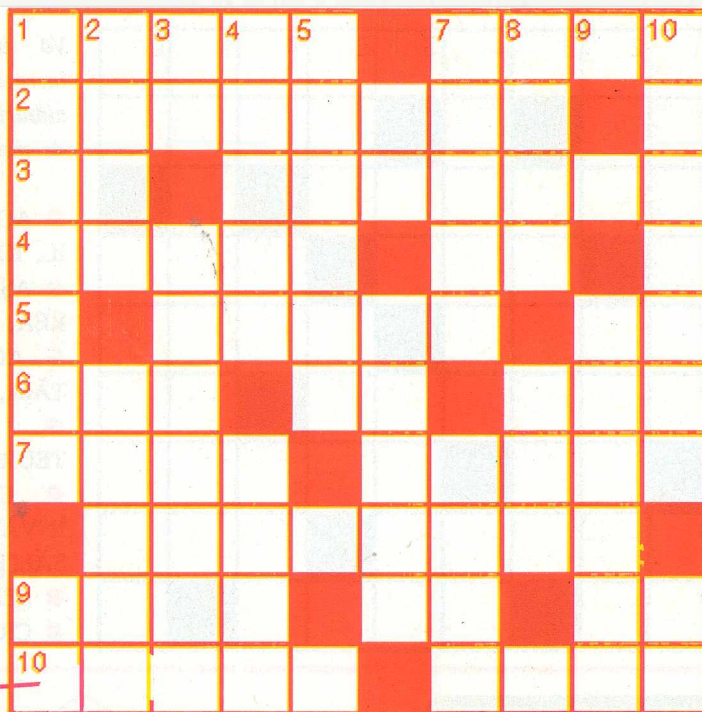
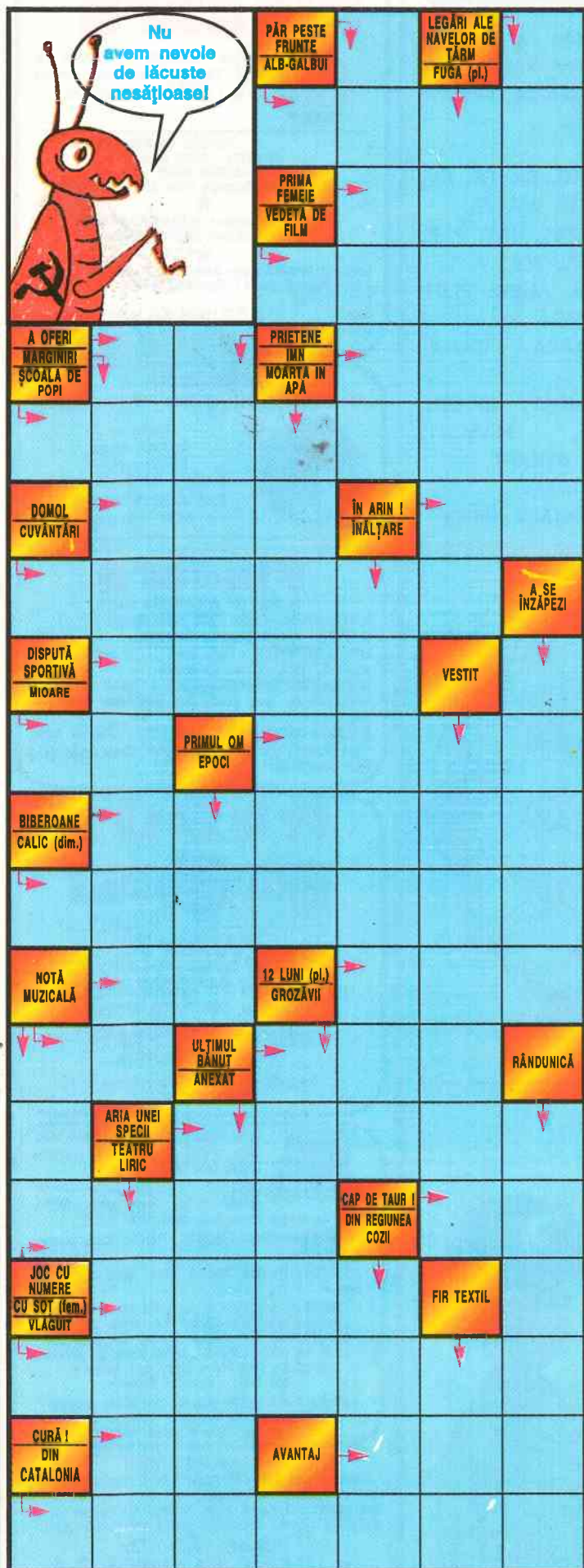


Încă nu sunteți în apele dumneavoastră și ceea ce v-ați propus iese destul de greu. Mijlocul lunii poate să vă aducă în dar o mulțime de controverse cu colaboratorii, asociații, partenerii, poate chiar cu partenerul de viață. La începutul lunii sunt posibile probleme de sănătate, iar la finele acesteia obțineți o sumă mare.

CONTINUĂ CUADRATURA DINTRE NEPTUN ȘI SATURN; CĂLDURI MARI ȘI PLOI TORENȚIALE

Deoarece cuadratura dintre cele două planete grele, Saturn și Neptun, continuă, tot ceea ce a generat acest aspect rămâne valabil. Este vorba, în primul rând, de dereglările de climă. Va ploua torențial, vor fi călduri toride. Cum am mai pre-

cizat, pot interveni situații în care gazul metan sau petrolul să iasă la suprafață. Începutul lunii este mai puțin favorabil pentru orice fel de acțiune decât finele acesteia, care vă oferă oportunități mari. Profitați !

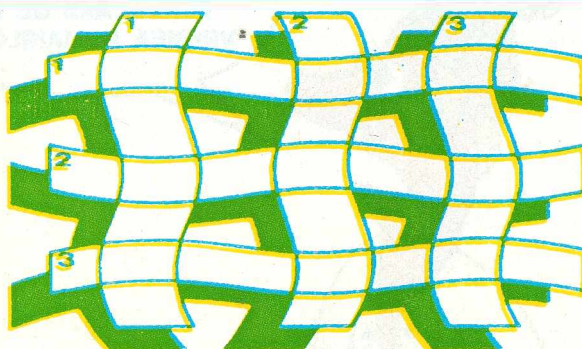


LA ÎNĂLȚIME

ORIZONTAL: 1) Înălțimile Terrei (sg.) – Sală înaltă. 2) Sport practicat la înălțime. 3) Nori spre răsărit! – Alpini. 4) Afluent al Mureșului, cu izvoarele în Munții Sebeșului, de sub vârful Surianu – Bir! 5) Metal alb-cenușiu, cu unul din cele mai înalte puncte de topire: 2700° C – La izvoarele Cugirului! 6) Împrejurime – La Semenice și Bușteni! – Vehicul... în înaltul cerului. 7) Unitate de măsură a energiei (pl.) – Vânători la înălțime. 8) Urcare pe munte. 9) Înălțimile deșertului (sg.) – Malurile Timișului! – Centru montan! 10) Țărani din Munții Oașului

– Primul zburător din legende. **VERTICAL:** 1) Indicatoare pentru cei care urcă pe munte – Sus... în Dolomiți! 2) Pică de la înălțime... în ogradă – Drumul spre înălțimi. 3) Nap găunos! – Mobile înălțate deasupra mormintelor străvechi. 4) Râu care izvorăște din Munții Semenicului – Locuitor de la munte. 5) Sunt cât munții (fem.). 6) O floare... la înălțime! – Țeapăn. 7) Luminiță pe bolta cerului – Feline de munte. 8) Culme a unui munte – Văzduh. 9) Lanțuri muntoase (sg.). 10) Prăpăstii – Perete!

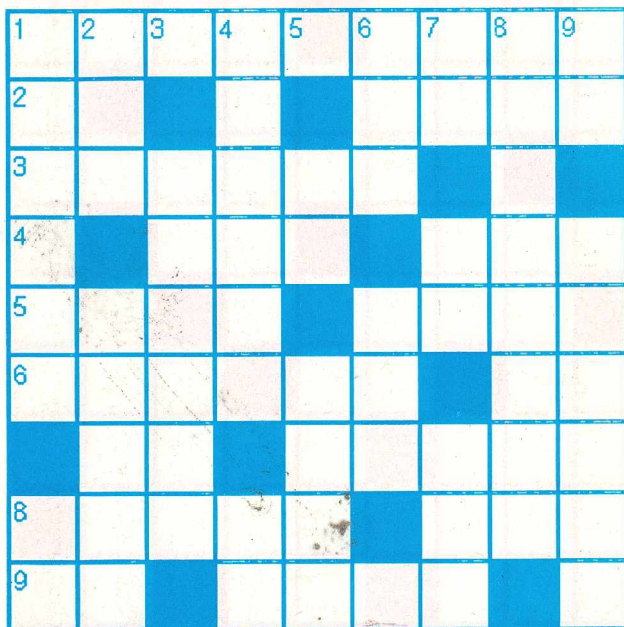
PE VALURI



ORIZONTAL: 1) Omul mării. 2) Țărmul mării. 3) Cala navei. **VERTICAL:** 1) Comandant de navă. 2) Faptul de a conduce o navă în calitate de pilot. 3) Confruntări navale.

Pagină realizată de Mihai ZGUBEA

RECONSTITUIRE

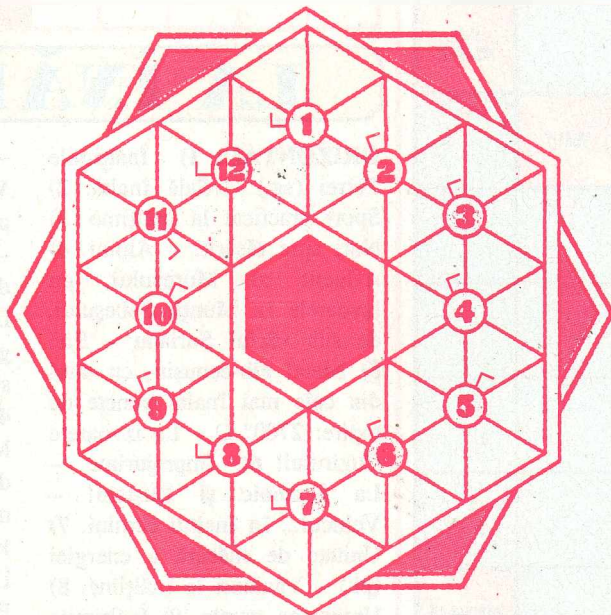


Vă invităm să refaceți încrucișarea careului de alături, folosind cuvintele de mai jos:

- AC, AG, ER, ET, EV, IL, IO, OE, RV, TE.
- AȘA, IVI, NAT, PĂR, REA, SAT, TOC.
- ACID, AGER, PLIN, TĂIA, VARĂ.
- ARĂTA, CAIET, TEURI.
- COMPAS, ISCODI, ÎNVĂȚA, MASCAT, SĂLIȚĂ, STILOU.
- SERVIETĂ.
- CREIONAȘE. (M.Z.)

FANTEZIE ÎN „A“!

- 1) Trasă la nivelul solului.
- 2) I s-au înecat corăbiile.
- 3) Transformare chinuitoare.
- 4) Funcționar al ambasadei.
- 5) Garnitură servită la mâncare.
- 6) Luat cu asalt.
- 7) A face o ascensiune pe munte.
- 8) Calică.
- 9) Scos din sărite, enervat.
- 10) Negare.
- 11) Așezare de vacanță pentru elevi.
- 12) Eșuată, nerealizată. (M.Z.)



NU
POȚI NEGA CĂ
FURĂM AICI DE PE
VREMEA ROMANILOR...



PUBLICAȚIILE

Flacăra



Societate comercială înmatriculată la
Oficiul Registrului Comerțului București
sub nr. J. 40/5888/1991 din 04.07.1991

Consiliul de Administrație:

Președinte - director general:

GEORGE ARION

Membri: Manuela Ruxandra Arion, Alexandru Păsărin

Director general-adjunct: ALEXANDRU PĂSĂRIN
Director difuzare: GABRIEL BUMB

Secretariat: Mihaela Caroline Surdu 222.33.31; 222.33.44
Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1, cod 71341.
Fax: 222.82.89
Cont lei: 40.72.30.110.496 BCR, sector 1, București
Cont valută: USD 47.21.6.16.0431.0 BCR, sector 1, București
DM 47.21.3.10.0431.0 BCR, sector 1, București

Fundația

„Premiile Flacăra - România”



Președinte:

GEORGE ARION

Director executiv:

MANUELA RUXANDRA ARION

Cont lei: 451040121209 BCR,
sector 1, București

Flacăra

Redactor șef: ALEXANDRU ARION

- REDACTORI - Ciprian Enea, Toma Roman jr.
- SPORT - Pompiliu-Laurențiu Dumitrescu
- FOTOREPORTERI - Florin Ionță
- CORECTURĂ - Angela Ștefănescu
- COLABORATORI PERMANENȚI - Remus Andrei Ion, Horia Pătrașcu, Ioana Preda, Alex Ștefănescu, Tudor Călin Zarjanu
- CORRESPONDENȚI ÎN STRĂINĂTATE - Gabriela Adam-Opaiț (Austria), Ștefan Nicolae, Alexandru Graur (Italia), Mihai Rusu (Germania)

REBUS



Redactor șef: MIHAI ZGUBEA

REBUSACHE PARADA INTEGRAMELOR

Redactor șef: CONSTANTIN GRIGORE

Mini-REBUS

Redactor șef: DANIEL POPA

Redacția: Aurel Ștefan Alexandrescu,
Mădălina Catană.



TEHNOEDACTARE COMPUTERIZATĂ: Maria Călin, Violeta Dragomir, Felix Dumitru Grigore, Doru Vintilă

DIFUZARE (222.66.28): Marian Celcan, Elizabeta Costea, Cătălin Helișan, Valerică Leon, Daniel Nica, Valeriu Radu, Dănuț Rizoiu

FINANCIAR-CONTABIL: VIORICA TUDOR, Elena Anghel, Florența Tudor

ADMINISTRATIV: DAN MIRCEA POPA, Liliana Crețu, Ionel Blagodi

Cititorii din străinătate se pot abona prin Societatea Comercială „Publicațiile Flacăra” S.A., telefon 222.66.28, fax 222.82.89, sau prin S.C. „Rodipet” S.A., P.O. Box 33-57, fax 0040-1-222.64.07, telefon 222.41.26, ambele la adresa: Piața Presei Libere nr. 1, sector 1, cod 71341 - București, România

Pentru abonamentele interne, care se fac la poștă, revista „Flacăra” este înscrisă în Catalogul de presă pe anul 1998 la poziția 4368

Foarte important!

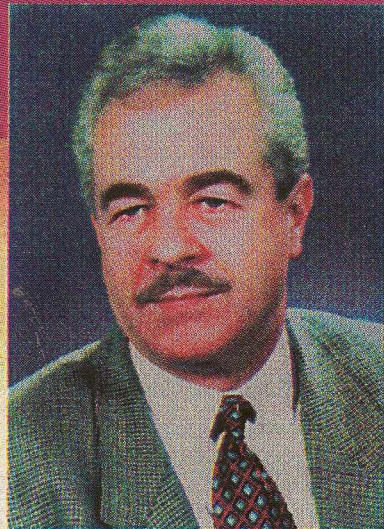
Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru conținutul articolului aparține autorului. De asemenea, în cazul unor agenții de presă și personalități citate, responsabilitatea juridică le aparține.

ISSN: 1220-773x

Tipar: C&R GRAPHICS S.A.

Preț: 5000 lei

LETTER FROM THE GENERAL MANAGER



The automotive world is a permanent search for novelty and progress, a world where only the strong ones have their place and can resist to the battle with themselves and with their merciless competitors.

Automobile Dacia S.A. made a new step to the automotive world standards with the new Dacia Nova model, which materializes a tradition started in 1968 and continued by generations of specialists which, for almost 30 years, were dedicated to the foundation of this car.

Figures from this presentation catalogue offer only a curt image of our company. But behind these figures are days and nights of hard work which turn Dacia to be a permanent presence on the domestic and the external market.

We are sure that, by constant efforts, a lot of work and especially passion, we are approaching this target, having in mind that the new Dacia generation, that of the year 2000, will strengthen the force of Romanian automotive industry.

The origin and the history of our company's success come from the efforts of nowadays generation and its leaders. It is high time for them to leave their mark on the present and especially on the future of the company.

Dr. eng. Constantin Stroe

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'C. Stroe', written in a cursive style.

INTRAROM

iR



COMPANIA Cu o suprafață de 3000 mp și peste 2000 mp pentru birouri, având cele mai moderne dotări, INTRAROM se poate compara cu orice altă companie din Europa și din lume. INTRAROM dispune și de cele mai noi și mai performante linii de producție în tehnologie S.M.D. din România. Facilitățile de fabricație cu un înalt grad de automatizare acoperă întreg spectrul de activități legate de producția de serie, cum ar fi: echiparea plăcilor de cablaj imprimat, lipire, testare, anduranță, montare etc.



ACTIVITĂȚI Obiectul de activitate al INTRAROM îl constituie producția de echipamente pentru telecomunicații. Pe lângă aceasta, societatea asigură activități de instalare și service, integrare de sisteme informatice, precum și dezvoltarea de software de aplicații în diverse domenii. INTRAROM asigură service post-livrare pentru toate produsele oferite clienților. Prin aceasta se asigură funcționarea continuă a produselor instalate, la condițiile specifice și corectarea completă și eficientă a tuturor disfuncționalităților din operare, creând o relație de parteneriat cu clienții, care are în vedere evaluarea necesităților și dezbateră problemelor acestora.



CALITATE Un factor important care determină activitatea INTRAROM este preocuparea pentru CALITATEA produselor și serviciilor oferite. În acest sens, INTRAROM a introdus conceptul calității totale, în conformitate cu standardele internaționale ISO 9000, care presupune testarea continuă nu numai a materialelor și a procedurilor de fabricație, ci a tuturor activităților și proceselor, la toate nivelurile companiei. Certificarea ISO 9002 a fost obținută în luna iulie a anului 1997, în urma auditului făcut de prestigioasa firmă BUREAU VERITAS QUALITY INTERNATIONAL.



PERSONAL Instruirea și specializarea sunt factori foarte importanți în selectarea personalului companiei. 60% din angajați au studii superioare și sunt familiarizați cu utilizarea calculatoarelor pentru a putea folosi sistemul informatic al firmei. Pentru menținerea la nivelul tehnologic impus de dinamica domeniilor de activitate ale companiei se aplică personalului angajat un program continuu de școlarizare în țară și în străinătate.



SOFTWARE O direcție prioritară a dezvoltării companiei o constituie dezvoltarea de software de aplicații și realizarea de proiecte informatice „la cheie”, care asigură integrarea celor mai noi tehnologii hardware și software. Se are în vedere cooperarea cu INTRACOM pentru realizarea unor proiecte informatice al căror beneficiar este Uniunea Europeană.

VIITORUL TĂU COMUNICĂ PRIN NOI



CLIEȚI Performanțele și calitatea produselor și serviciilor oferite de compania noastră au făcut din INTRAROM un partener de încredere pentru clienți importanți cum ar fi regile autonome ROMTELECOM, LOTERIA NAȚIONALĂ, SNCFR sau RENEL. În acest sens, în 1997 a fost livrat către ROMTELECOM un număr de 9000 de telefoane publice cu cartelă cu cip, produse integral în România, INTRAROM devenind astfel principalul furnizor pentru aceste tipuri de echipament. De asemenea, INTRAROM participă ca partener al firmelor ALCATEL-NORVEGIA și IDT ALSTON din S.U.A., la implementarea proiectului finanțat de BERD, de contorizare automată a convorbirilor telefonice (CALL COLLECTION), al cărui beneficiar este ROMTELECOM.



EXPORT Partenerul principal al INTRAROM în activitatea de export este grupul INTRACOM din Grecia, volumul vânzărilor de echipamente și servicii către acesta depășind 5.325.000 USD. De asemenea, în cursul anului 1997 a început colaborarea cu firma IDT ALSTON din S.U.A., concretizată prin producția locală a interfețelor de centrală necesare în cadrul proiectului CALL COLLECTION, menționat anterior, livrările către ROMTELECOM fiind în curs. Legat de aceasta, MIKE MOORE, președintele IDT ALSTON, a declarat: „Acordul cu INTRAROM este o parte importantă a strategiei noastre globale de marketing. Pentru distribuirea produselor noastre avem nevoie de parteneri locali puternici și capabili, și credem că INTRAROM, cu o dotare de înalt nivel tehnic și o pregătire a personalului la standarde occidentale, este cea mai potrivită companie românească pentru activitățile de producție pe care le avem în vedere. Sperăm să ne extindem parteneriatul atât în România cât și pe alte piețe”.